

**ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ
ОЦІНКУ ПРОЄКТУ ЗМІН ДО СТРАТЕГІЇ
РОЗВИТКУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ**

Список виконавців:

- Віктор Антонюк** - директор ТОВ «УкрЕкоПромПроект»
- Сергій Дейсан** - в.о. начальника відділу державного екологічного нагляду (контролю) водних ресурсів Державної екологічної інспекції Поліського округу
- Олексій Демидович** - заступник начальника управління – начальник відділу фізичної культури та спорту Управління національно-патріотичного виховання, молоді та спорту обласної військової адміністрації
- Валентина Донець** - т.в.о. директора Департаменту охорони здоров'я обласної військової адміністрації
- Анатолій Душко** - начальник Управління культури та туризму обласної військової адміністрації
- Анатолій Дяченко** - заступник начальника Басейнового управління водних ресурсів річки Прип'ять Державного агентства водних ресурсів України
- Ганна Кірейцева** - доцент кафедри екології та природоохоронних технологій Державного університету «Житомирська політехніка»
- Сергій Ліонов** - начальник відділу оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки управління оцінки впливу на довкілля та регулювання у сфері земельних і водних відносин Департаменту екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації
- Максим Маслюківський** - начальник управління з питань промисловості, торгівлі, ринку праці та планування соціально-економічного розвитку Департаменту агропромислового розвитку та економічної політики обласної військової адміністрації
- Олександр Медвідь** - директор ТОВ «ЕКО-МБ»
- Віктор Мединський** - заступник директора департаменту, начальник управління регіонального розвитку та містобудівного кадастру Департаменту регіонального розвитку обласної військової адміністрації
- Людмила Романчук** - професор кафедри екології та природоохоронних технологій Державного університету «Житомирська політехніка», доктор технічних наук
- Ольга Савчук** - завідувач відділу наукових досліджень з питань інтелектуальної власності та маркетингу інновацій, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник Інституту сільського господарства Полісся Національної академії аграрних наук
- Тетяна Федонюк** - керівник навчально-наукового центру екології та охорони навколишнього середовища Поліського національного університету, професор, доктор сільськогосподарських наук
- Анатолій Чорних** - начальник відділу державного екологічного нагляду (контролю) атмосферного повітря Державної екологічної інспекції Поліського округу

Зміст

Вступ.....	4
1. Зміст та основні цілі Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2027 року, зв'язок з іншими документами державного планування	5
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі охорони здоров'я населення Житомирської області.....	11
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).....	166
4. Основні екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення Житомирської області	169
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля.....	173
6. Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Стратегії.....	177
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії.....	182
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив.....	184
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	185
10. Резюме.....	189

Вступ

На сучасному етапі розвитку людства одними з найістотніших проблем є екологічні, які безпосередньо впливають на здоров'я людей і стан довкілля. Це обумовило появу парадигми (концепції) сталого розвитку, що передбачає забезпечення гармонізації та поєднання соціальних, економічних і екологічних цілей, їх реалізацію в єдиній соціо-еколого-економічній системі певної території шляхом врахування питань охорони довкілля в процесах планування, ухвалення рішень та реалізації дій щодо розвитку територіальних одиниць різного масштабу.

Ефективним інструментом імплементації екологічної складової в планування територіального розвитку та превентивного управління в галузі охорони навколишнього природного середовища є стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО). Вона застосовується як системний процес для всебічного оцінювання на етапі планування проєкту документа державного планування (далі – ДДП) і передбачає аналіз потенційних наслідків, розгляд можливих альтернатив, заходів з пом'якшення негативних наслідків та їх інтеграцію до запропонованого документу.

Досвід багатьох країн продемонстрував високу ефективність СЕО як інструмента планування, що сприяє якості розроблених ДДП.

Головна мета СЕО – сприяння сталому та більш збалансованому розвитку шляхом забезпечення охорони навколишнього природного середовища, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я.

Відносини у сфері оцінки наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання ДДП та процедуру проведення СЕО таких документів визначено Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (далі – Закон), розробленим на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Стратегія розвитку Житомирської області на період до 2027 року (далі – Стратегія) є ДДП місцевого рівня, який визначає довгостроковий вибір пріоритетних сфер і напрямів розвитку Житомирської області, бажані орієнтири майбутнього стану регіону, механізми і шляхи їх досягнення та є основою для розроблення інших стратегічних та програмних документів області.

СЕО проєкту змін до Стратегії проведено відповідно до вимог Закону робочою групою, утвореною розпорядженням Житомирської обласної військової адміністрації від 15.11.2024 № 874, за результатами роботи якої підготовлено цей звіт.

1. Зміст та основні цілі Стратегії розвитку Житомирської області на період до 2027 року, зв'язок з іншими документами державного планування

Проект змін до Стратегії розроблений на виконання пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 року № 940 «Про внесення змін до Державної стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки», відповідно до законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про правовий режим воєнного стану», «Про засади державної регіональної політики», «Про стратегічну екологічну оцінку» та постанови Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2023 року № 816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів» (зі змінами).

Стратегія передбачає основні завдання і заходи розвитку ефективної і конкурентоздатної економіки, територій та залучення всіх резервів для розвитку людського капіталу – основного рушія регіонального розвитку, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки регіону. Основні завдання і заходи Стратегії щодо розвитку галузей (сфер діяльності), протягом дії її реалізації, серед яких можуть бути такі, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планової діяльності. Для них має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

Крім того, в Стратегію включені цілі та завдання щодо реалізації економічного і соціального розвитку області протягом дії терміну реалізації, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» також можуть підлягати оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планової діяльності, зокрема по таких напрямках, як: сільське господарство, промисловість, лісове господарство, будівництво, транспортне та дорожнє господарство, житлово-комунальне господарство, туризм, поводження з відходами, техногенна безпека, охорона навколишнього природного середовища та іншим.

З урахуванням результатів проведеного стратегічного аналізу, оцінки наявних переваг, можливих ризиків і загроз в Стратегії сформульовано основну стратегічну ідею розвитку – стратегічне бачення, а саме:

Житомирська область – це регіон з динамічною економікою, базованою на використанні інновацій, конкурентних переваг і наявного потенціалу, комфортний для ведення бізнесу, інвестиційно-привабливий, благополучний

і безпечний для проживання, стабільного покращення якості життя та з високим людським потенціалом.

Місія Житомирської області – досягнути високої якості життя та людського капіталу на основі посилення конкурентоздатності економіки та створення комфортних і безпечних умов для проживання в територіальних громадах.

Щоб сфокусувати дії суб'єктів регіонального розвитку, розробити та реалізувати найбільш ефективні програми і проекти регіонального розвитку для перетворення стратегічного бачення розвитку області в реальність, в Стратегії визначено три стратегічні цілі. Для досягнення кожної з них сформульовані оперативні цілі та завдання у їх рамках, що є основними векторами для визначення конкретних дій для кожного етапу реалізації Стратегії протягом 2021-2027 років.

Таблиця 1.1.

Стратегічні, оперативні цілі та завдання розвитку Житомирської області на період до 2027 року

Оперативні цілі	Завдання
Стратегічна ціль 1 «Посилення конкурентних економічних переваг регіону»	
1.1. Активізація точок зростання регіональної економіки, розвиток різних форм співробітництва	Розвиток кластерів в галузях з високим виробничим потенціалом і експортно-орієнтованих та галузях, базованих на сировинному потенціалі і традиційних можливостях регіону. Розвиток мережі індустріальних парків, як технологічної інфраструктури для створення інноваційно-технологічних підприємств та залучення інвестицій у їх розвиток. Створення підприємств з закінченим циклом виробництва. Сприяння просуванню продукції підприємств області на нові зовнішні ринки та залученню інвестицій, у тому числі іноземних у високотехнологічні сектори економіки, популяризація інвестиційного потенціалу регіону. Створення транспортно-логістичних центрів, у тому числі експортоорієнтованих. Сприяння розвитку міжнародного територіального співробітництва, зокрема шляхом розбудови міжнародного партнерства на регіональному рівні. Участь у процесах розвитку транскордонного співробітництва з країнами-партнерами ЄС з метою реалізації проектів у сфері відновлення та відбудови регіону та програм співробітництва.
1.2 Сприяння розвитку малого та середнього підприємництва	Створення сприятливого бізнес-середовища для розвитку малого і середнього підприємництва. Розширення та переорієнтація мережі інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва. Покращення доступу малого та середнього підприємництва до фінансових ресурсів. Пострелокаційний супровід та підтримка переміщеного бізнесу. Стимулювання ВПО працездатного віку, ветеранів війни та членів їх сімей до підприємницької діяльності.

<p>1.3. Стимулювання розвитку аграрного виробництва</p>	<p>Розвиток фермерства та малих форм господарювання на селі. Підтримка та стимулювання переробки сільськогосподарської сировини та формування доданої вартості агропродукції. Запровадження сучасних технологій та методів ведення агровиробництва та розширення інфраструктури для зберігання сільськогосподарської продукції. Розвиток об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних (зрошувальних) систем та малої генерації підприємствами агропромислового комплексу.</p>
<p>1.4. Органічне сільське господарство та виробництво органічних продуктів харчування – точки конкурентоспроможності регіональної економіки, трансформовані у регіональну смарт-спеціалізацію</p>	<p>Сприяння фермерству в освоєнні інноваційних методів ведення органічного сільськогосподарського виробництва. Сприяння позиціонуванню виробників органічної продукції на зовнішніх ринках. Популяризація і просвітництво щодо переваг споживання органічної продукції.</p>
<p>Стратегічна ціль 2 «Інтегрований розвиток територій з урахуванням інтересів майбутніх поколінь»</p>	
<p>2.1. Розбудова ефективного місцевого самоврядування</p>	<p>Розвиток інституційної спроможності органів місцевого самоврядування з урахуванням практик ЄС. Сприяння удосконаленню професійних знань, умінь, навичок державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, зокрема у сфері стратегічного планування, розвитку різних форм співробітництва та управління публічними інвестиціями. Сприяння розвитку різних форм співробітництва та розбудові партнерств на місцевому рівні. Сприяння залученню коштів міжнародної технічної допомоги та міжнародних фінансових організацій для реалізації публічних інвестиційних проектів для відновлення та розвитку територіальних громад. Підвищення якості стратегічного планування та проектного менеджменту в територіальних громадах з метою успішної реалізації розвиткових проектів.</p>
<p>2.2. Просторове планування, модернізована інфраструктура, енергозбереження та підтримка альтернативної енергетики</p>	<p>Підвищення якості житлового фонду: Реконструкція старих будівель, забезпечення доступного житла для населення. Модернізація системи централізованого теплопостачання. Забезпечення споживачів якісним водопостачанням та водовідведенням шляхом розвитку та реконструкції систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Розвиток та ефективна інтеграція розподіленої генерації електричної енергії в територіальних громадах, створення системи розподілу мікро grip на базі “розумних мереж”. Розвиток генерації електричної енергії з відновлюваних джерел та застосування установок зберігання енергії. Розроблення регіонального енергетичного плану області до 2030 року та погодження розроблених муніципальних енергетичних планів громад області. Розроблення містобудівної документації територіальних громад області.</p>

<p>2.3. Якісні місцеві дороги (мости і шляхопроводи), транспортна доступність, належний благоустрій, чисте і безпечне довкілля</p>	<p>Будівництво, реконструкція і ремонт місцевих доріг. Поліпшення транспортної доступності. Забезпечення якісного стану елементів благоустрою. Оптимізація поводження з відходами. Залучення жителів громад до вирішення проблем благоустрою та підвищення їх екологічної культури. Забезпечення еколого-економічного балансу територій громад, збереження природно-заповідного фонду. Забезпечення модернізації, технічного переоснащення та приведення у відповідність з європейськими стандартами регіональних систем гідрометеорологічних спостережень і спостережень за забрудненням навколишнього природного середовища. Стимулювання заходів із створення лісів на землях усіх форм власності, у тому числі на деградованих та малопродуктивних землях, збереження самостійних лісів.</p>
<p>2.4. Сприяння розвитку туризму, збереження і розвиток історико-культурної спадщини</p>	<p>Створення умов для розвитку локальних (малих) територій області, як місць тяжіння до автентичного туристичного потенціалу області. Розроблення заходів із розвитку та використання туристичного потенціалу області. Створення конкурентоспроможних туристичних продуктів (формування локальних туристичних брендів громад), що відповідають вимогам і очікуванням споживачів та спрямованих на використання різних туристичних ресурсів регіону. Сприяння відновленню об'єктів культурної спадщини, представлення місцевих об'єктів культурної спадщини як місць тяжіння для споживачів туристичних послуг. Внесення нових елементів нематеріальної культурної спадщини до Національного переліку НКС.</p>
<p>2.5. Цифрова інфраструктура, адміністративні та інші публічні (електронні публічні) послуги</p>	<p>Формування цифрової інфраструктури. Підвищення рівня цифрової грамотності населення. Впровадження цифрових документів у всіх сферах діяльності, у яких необхідна перевірка дійсності документів або отримання копій документів, що посвідчують особу. Оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних. Покращення доступності адміністративних послуг в територіальних громадах, забезпечення якісного надання послуг суб'єктам звернення Підвищення рівня ресурсного забезпечення ЦНАПів області та кваліфікації працівників ЦНАПів.</p>
<p>2.6. Громадська безпека та належний захист від надзвичайних ситуацій</p>	<p>Збільшення фонду захисних споруд цивільного захисту з урахуванням принципів інклюзивності та безбар'єрності. Розвиток систем оповіщення та інформування населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій. Утворення у територіальних громадах центрів безпеки як інтегрованих структур з єдиною комунікацією. Забезпечення безпекових умов в територіальних громадах шляхом впровадження та реалізації проєкту «Поліцейський офіцер громади». Утворення та функціонування у територіальних громадах пожежно-рятувальних підрозділів місцевої та добровільної пожежної.</p>

Стратегічна ціль 3 «Стійке поліпшення якості життя та нагромадження людського потенціалу»	
3.1. Зміцнення здоров'я населення, підвищення демографічного потенціалу	<p>Модернізація спроможної мережі закладів охорони здоров'я області та забезпечення доступу до необхідних медичних послуг. Розвиток системи громадського здоров'я області, як основного чинника у формуванні ідеології здорового способу життя. Посилення спроможності реабілітаційних відділень у надкластерних та кластерних закладах охорони здоров'я спроможної мережі.</p> <p>Покращення доступності послуг з охорони психічного здоров'я. Забезпечення функціонування спроможної системи громадського здоров'я в територіальних громадах. Забезпечення розвитку фізичної культури та спорту на рівні територіальних громад, зокрема інклюзивної.</p> <p>Створення умов для залучення осіб та дітей з інвалідністю до занять фізичною культурою, спортом та фізкультурно-спортивною реабілітацією.</p>
3.2. Якісна конкурентоздатна освіта	<p>Модернізація матеріально-технічної бази закладів освіти, розширення їх мережі та створення інклюзивного, безбар'єрного та безпечного освітнього середовища.</p> <p>Розвиток мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до потреб регіонального ринку праці та популяризація робітничих професій серед різних груп населення. Розвиток елементів дуальної форми здобуття освіти.</p> <p>Створення оптимальної мережі різних типів надавачів освітніх послуг для дітей у безпечних умовах.</p> <p>Розвиток позашкільної освіти відповідно до вільного, різнобічного розвитку особистості, інтелектуальних і творчих здібностей, фізичних якостей вихованців, учнів і слухачів та принципу гендерної рівності.</p> <p>Підвищення кваліфікації та цифрової грамотності педагогічних працівників.</p> <p>Створення рівних можливостей для особистісного та професійного розвитку особи протягом життя.</p> <p>Формування підприємницького мислення в здобувачів освіти.</p>
3.3. Соціальний захист кожного, хто його потребує	<p>Розвиток соціальної інфраструктури, доступність соціальних сервісів та підвищення якості соціальних послуг.</p> <p>Створення умов для ефективної адаптації демобілізованих військовослужбовців до цивільного життя та забезпечення супроводу ветеранів війни та їх родин в отриманні послуг соціального характеру.</p> <p>Сприяння інтеграції внутрішньо переміщених осіб, ветеранів війни та осіб з інвалідністю у громади, забезпечення їх професійної адаптації та соціальною підтримкою.</p> <p>Створення безбар'єрного середовища для всіх груп населення в регіонах та територіальних громадах.</p> <p>Розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, в тому числі будівництво житлових приміщень для дитячих будинків сімейного типу.</p> <p>Запобігання та протидія торгівлі людьми, домашньому насильству, насильству за ознакою статі, зокрема щодо надання допомоги особам, які постраждали від сексуального насильства, пов'язаного із збройним конфліктом, та забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.</p>

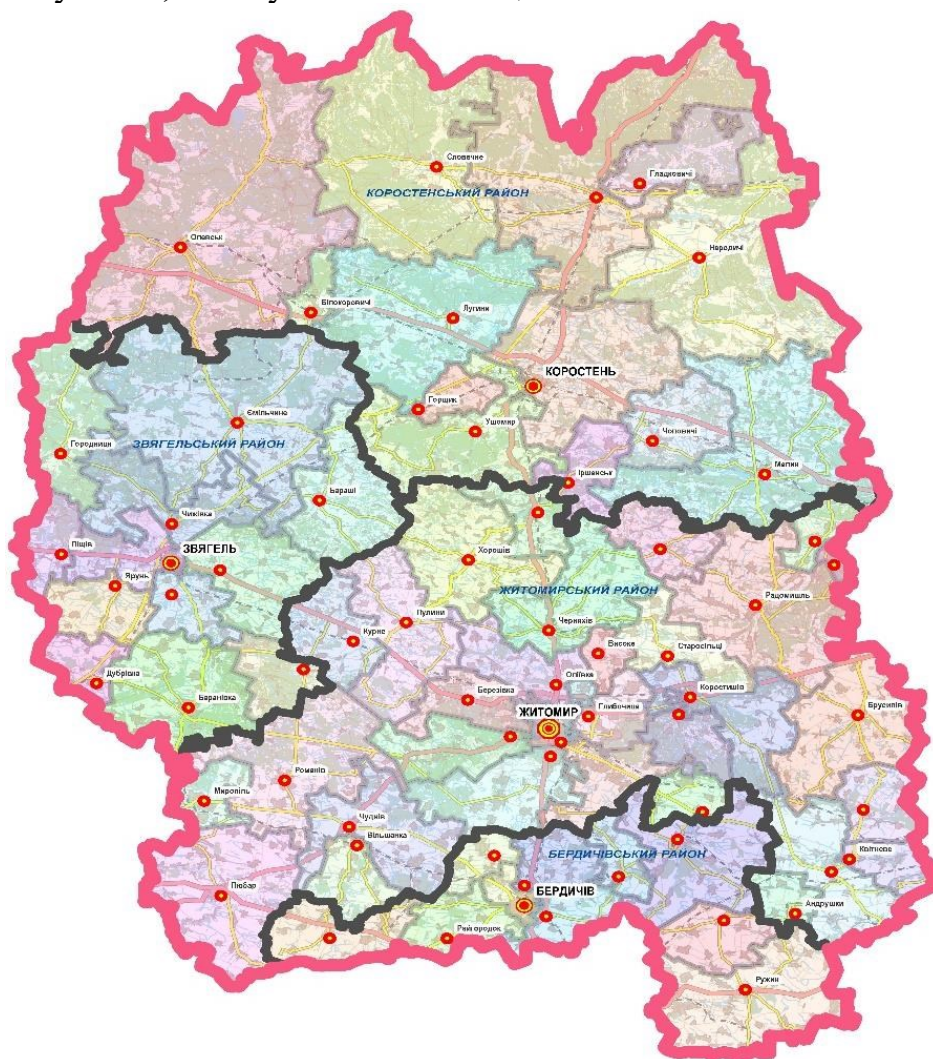
<p>3.4. Культурні послуги, формування національної ідентичності, розвиток національно-патріотичного виховання та формування всебічно розвинутого молодого покоління</p>	<p>Формування оптимальної, інклюзивної, модернізованої мережі закладів культури і публічних бібліотек, яка задовольнятиме потреби різних груп населення. Створення умов для формування якісного кадрового забезпечення системи надання культурних послуг. Здійснення заходів з меморіалізації подій, пов'язаних із збройною російською агресією. Зміцнення статусу української мови, сприяння її розвитку та популяризації. Створення умов для активної культурно-творчої діяльності. Створення умов для розвитку та успішної самореалізації молоді. Формування української громадянської ідентичності населення шляхом національно-патріотичного виховання та формування спроможного і розвинутого молодого покоління.</p>
---	---

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі охорони здоров'я населення Житомирської області

Житомирська область (обласний центр – м. Житомир) розташована в північно-західній частині України. Займає площу 29,83 тис. км², що становить 4,9 % території України і за цим показником посідає п'яте місце в країні. Протяжність області із заходу на схід сягає 170 км, а з півночі на південь 230 км.

Область межує: на півночі – з Гомельською областю Республіки Білорусь, на заході – з Хмельницькою і Рівненською, на сході – з Київською і на півдні – з Вінницькою областями України.

За останніми звітними даними станом на 01.01.2022 в області проживало 1179,0 тис. осіб, з них 59,6 % мешкали у містах та селищах міського типу та 40,4 % – у сільській місцевості.

Мал. 1. Карта Житомирської області

Структура ґрунтового покриву Житомирської області обумовлена геологічною будовою Українського кристалічного щита, переважно рівнинним рельєфом місцевості, особливостями формування льодовикових та водно-льодовикових відкладів південно-польського і дніпровського періодів зледеніння та відкладами четвертинного періоду пов'язаного з антропогенною діяльністю.

Територія області знаходиться у двох природно-кліматичних зонах – Лісостепі (19 %) та Поліссі (81 %). Ці території суттєво відрізняються геологічною будовою, ландшафтною структурою, ґрунтами, лісистістю, ступенем сільськогосподарського освоєння території та видовим складом рослинного світу, у тому числі районованих сільськогосподарських культур.

Вигідне фізико-географічне та економіко-географічне положення сприяє компактному заселенню, господарському освоєнню території, створює передумови для життєвої діяльності людей. Особливості економічно-географічного положення і природних факторів (ґрунтово-кліматичні умови, мінерально-сировинні, лісові і водні ресурси) у поєднанні створюють сприятливі умови для розвитку багатогалузевого сільського господарства та промисловості.

Ґрунти та їх материнські породи Поліської частини області, по умовній широтній межі північніше Житомира, сформовані переважно на льодовикових та водно-льодовикових відкладах, за винятком височини Словечансько-Овруцького кряжу. Близьке розташування кристалічних порід до поверхні землі обумовлює розвиток процесів заболочування, які уповільнюють ґрунтоутворення на Поліссі, це призводить до формування в низинах торф'яників, торф'яно-болотних ґрунтів. На підвищених ділянках місцевості та на ділянках з потужним шаром льодовикових наносів відбуваються процеси формування дерново-підзолистих піщаних та супіщаних ґрунтів з кислою реакцією ґрунтового розчину.

Для області характерний високий рівень залягання кристалічних порід, які у багатьох місцях виходять на денну поверхню. Область багата на різноманітні корисні копалини, за що її справедливо називають «Урал в мініатюрі». В її надрах залягають поклади розсипного ільменіту, комплексних апатит-ільменітових руд, самоцвітів, кварцитів, облицювального каменю, каолінів, мінеральної сировини для виробництва різних будівельних матеріалів, бурого вугілля, торфу та інших копалин. Запаси титану на Житомирщині складають понад 85 % усіх розвіданих запасів титанових руд України.

Атмосферне повітря

Незалежно від джерела забруднення повітря всі забруднювальні речовини мають вплив на здоров'я людини. Їх ефект проявляється не відразу.

Головним джерелом забруднення Житомирської області є викиди від автотранспорту, і ця тенденція зберігається на протязі багатьох років.

Принаймні так було до початку повномасштабного вторгнення.

Ведення активних бойових дій на території країни та області, зокрема, серйозно погіршує якість повітря. Наслідки від цього можуть мати довгостроковий негативний вплив на наше здоров'я.

За даними Міністерства довкілля України, обсяг викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря за час війни дорівнює обсягу викидів одного металургійного підприємства за цілий рік роботи.

Стан атмосферного повітря погіршується через бойові дії у прямий та непрямий способи.

Прямий вплив бойових дій – це детонування снарядів, використання артилерійської зброї та авіабомб. У деяких випадках ці ракети влучали в українські склади боєприпасів, які теж детонували.

Від таких вибухів в атмосферне повітря викидаються свинець, сажа, вуглець й інші шкідливі речовини. А залишки снарядів містять сірку, мідь, залізо та вуглець.

Непрямий вплив бойових дій – це пожежі в екосистемах, вибухи нафтобаз, атаки на промислові об'єкти та склади небезпечних відходів, як-от пінополіуретан, мінеральні добрива, лакофарбові вибори, аміачна селітра тощо. Дата 24 лютого 2022 року стала поділом на “до” і “після” для всієї України. Як не дивно це констатувати, але повномасштабне вторгнення росії на територію України загалом позитивно вплинуло на обсяг промислового забруднення атмосферного повітря та обсяги викидів забруднюючих речовин як області так і країни в цілому. Тенденція до покращення показників якості та зменшення обсягів викидів повітря спостерігається в Житомирській області, як і по всій Україні, протягом двох останніх років, що пояснюється зменшенням промислової активності у регіоні, зміною режиму роботи підприємств та зменшення автомобільного навантаження через вимушену еміграцію місцевого населення. Також причиною цього стало руйнування, зупинки чи обмеженої роботи підприємств, установ на території області.

Аналізуючи загальний обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами необхідно відмітити значне скорочення обсягів викидів у 2022-2023 роках у порівнянні з 2021 роком, що склало відповідно 17,2% та 36,8%.

Проаналізувавши інформацію про обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами основних забруднювачів атмосферного повітря області, що майже не змінюються на протязі останніх років, відмічене скорочення викидів в атмосферного повітря у половини суб'єктів господарювання.

Основними забруднювачами атмосферного повітря за видами економічної діяльності залишаються сільське, лісове та рибне господарство, переробна промисловість, добувна промисловість і розроблення кар'єрів, викиди забруднюючих речовин яких у 2022-2023р.р. склали відповідно 88,76% та 85,43% від загального обсягу викидів в атмосферне повітря у Житомирській області. Спостерігається значне зменшення обсягів викидів у 2023 році у порівнянні з 2022 роком за видами екологічної діяльності «Транспорт, складське господарство поштова та кур'єрська діяльність» на 76,6%, «Сільське, лісове та рибне господарство» - 35,5%, «Добувна промисловість і розроблення кар'єрів» - 15,5%. Зросли обсяги викидів в атмосферне повітря стаціонарними джерелами у таких галузях як «Переробна промисловість» на 14,86%; «Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря» на 10%.

Поліпшення якості повітря через зупинку/обмеження промислових потужностей підприємств, зменшення автомобільного трафіку і транспортних вузлів, вказує на те, що значною мірою впливає на здоров'я громадян, що проживають на цих територіях.

Водночас, існує непромислове забруднення атмосферного повітря. Аналізуючи цей фактор необхідно наголосити, що ведення активних бойових дій на території країни серйозно погіршує якість повітря. Наслідки від цього можуть мати довгостроковий негативний вплив на наше здоров'я.

Незалежно від джерела забруднення повітря всі забруднювальні речовини мають вплив на здоров'я людини. Їх ефект проявляється не відразу.

При цьому забруднене повітря не має сталих кордонів в межах конкретної області чи міста. Викиди в атмосферне повітря, викликані військовою агресією РФ на території України, переносяться, осідають і впливають на території інших областей та держав, іноді на відстані тисячі кілометрів.

Наразі вже зроблені перші підрахунки втрат, завданих внаслідок забруднення атмосферного повітря. Реальну та повну оцінку завданої шкоди вдасться зробити лише після завершення активних бойових дій. Втім навіть після фінансового відшкодування мешканці України відчуватимуть наслідки від забруднення повітря ще багато років.

Основою для розробки розділу «Атмосферне повітря» є статистична звітність на підставі документів первинного обліку, які подається суб'єктами господарювання області в установленому порядку до територіальних органів державної статистики. Інформація представлена в даному Екологічному паспорті сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів. Проте рівень звітування у 2022-2023 роках становив не більше 92,7%, тому викладені дані не можуть бути точними. На даний час - у період воєнного стану, норма щодо подання звітності носить рекомендаційний характер, проте обов'язок щодо подання відповідної звітності не скасовано, та буде відновлено після скасування дії воєнного стану або стану війни.

Рівні забруднюючих речовин в атмосферному повітрі в зоні та агломерації (агломераціях)

Таблиця 2.1.

Назва забруднюючої речовини	Номер пункту спостереження	Річне середнє значення забруднюючої речовини (мг/м ³)	Зафіксовані перевищення граничних рівнів або цільових показників забруднюючих речовин	Зафіксовані перевищення інформаційного або порогів небезпеки забруднюючих речовин
Завислі речовини	№1	0,09		
	№2	0,09		
Діоксид сірки	№1	0,034		
	№2	0,033		
Оксид вуглецю	№1	0,7		
	№2	0,3		
Діоксид азоту	№1	0,09		
	№2	0,09		

Основні забруднювачі атмосферного повітря за 2022 рік

Таблиця 2.2.

№ з/п	Назва об'єкта	Частка викидів забруднюючої речовини			Частка оснащення джерел викидів ГОУ, %	Ефективність роботи ГОУ, %	Зменшення обсягів викидів впровадження природоох. заходів, т/рік
		Усього викидів, т/рік	до загального обсягу (по області) викидів об'єкта, %	До загального обсягу (по району) викидів населеного пункту, %			
1.	ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» Бердичівське ЛВУМГ	1590,182	16,38	-	-	-	-
2.	ПП «ГАЛЕКС АГРО»	1120,250	11,54	-	-	-	-
3.	ТОВ «АГРОВЕСТ ГРУП»	523,976	5,40	-	-	-	-
4.	ТОВ «СІГЕНТ- МЛК»	437,091	4,50	-	-	-	-
5.	ПАТ «ТК «ГРАНІТ»	399,714	4,12	-	-	-	-
6.	ТОВ «ОБІО»	369,347	3,81	-	-	-	-
7.	ТОВ «Житомирський щебеневий завод»	225,532	2,32	-	-	-	-
8.	ТОВ «ЦЕРСАНІТ ІНВЕСТ»	214,034	2,21	-	-	-	-
9.	ТОВ «Житомирський картонний комбінат»	185,708	1,91	-	-	-	-
10.	Філія «Іршанський гірничо-збагачувальний	180,232	1,86	-	-	-	-

Основні забруднювачі атмосферного повітря за 2023 рік

Таблиця 2.3.

№ з/п	Назва об'єкта	Частка викидів забруднюючої речовини			Частка оснащення джерел викидів ГОУ, %	Ефективність роботи ГОУ, %	Зменшення обсягів викидів впровадження природоох. заходів, т/рік
		Усього викидів, т/рік	до загального обсягу (по області) викидів об'єкта, %	-** До загального обсягу (по району) викидів населеного пункту, %			
1.	ТОВ «АГРОВЕСТ ГРУП»	512,411	6,89	-	-	-	-
2.	ТОВ «ОБІО»	493,469	6,64	-	-	-	-
3.	ТОВ «СІГЕНТ- МІЛК»	450,005	6,05	-	-	-	-
4.	ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» Бердичівське ЛВУМГ	324,823	4,37	-	-	-	-
5.	ТОВ «ЦЕРСАНІТ ІНВЕСТ»	276,906	3,73	-	-	-	-
6.	ТОВ «Житомирський шебеневи завод»	225,532	3,03	-	-	-	-
7.	ПАТ «ТК «ГРАНІТ»	216,291	2,91	-	-	-	-
8.	ТОВ «СІГЕНТ- ЦЕНТР»	209,535	2,82	-	-	-	-
9.	ТОВ «Житомирський картонний комбінат»	195,053	2,62	-	-	-	-
10.	ТОВ «ДФУ «АГРО»	176,779	2,38	-	-	-	-

-** Інформація щодо обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами у розрізі міст та районів Житомирської області за 2022-2023р.р. оприлюднена органами Державної статистики.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності

Таблиця 2.4.

з/п	Види економічної діяльності	Обсяги викидів за регіоном у 2022р.		Обсяги викидів за регіоном у 2023р.	
		тис. т	% до загал. підсумку	тис.т.	% до загал. підсумку
Усього		9705,8	100,0	7433,0	100,0
1.	За видами економічної діяльності, у тому числі:				
2.	Сільське, лісове та рибне господарство	3198,2	32,95	2126,7	28,61
3.	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	1591,4	16,40	1345,0	18,09
4.	Переробна промисловість	2158,5	22,24	2479,3	33,36
5.	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	399,1	4,11	435,6	5,86
6.	Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	127,6	1,31	125,1	1,68
7.	Будівництво	9,6	0,10	15,8	0,21
8.	Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	37,6	0,39	37,9	0,51

9.	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	1666,8	17,17	399,0	5,37
10.	Тимчасове розміщування й організація	–	-	-	-
11.	Інформація та телекомунікації	10,6	0,11	10,2	0,14
12.	Фінансова та страхова діяльність	1,1	0,01	1,2	0,02
13.	Операції з нерухомим майном	4,4	0,05	5,7	0,08
14.	Професійна, наукова та технічна діяльність	7,0	0,07	5,8	0,08
15.	Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	11,8	0,12	11,9	0,16
16.	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	323,7	3,34	253,5	3,41
17.	Освіта	38,2	0,39	45,5	0,61
18.	Охорона здоров'я та надання соціальної	113,1	1,17	127,2	1,71
19.	Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	7,1	0,07	7,6	0,10
20.	Надання інших видів послуг	–	-	-	-

Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря суб'єктами господарювання області у звітному періоді не планувалися та не виконувалися.

Стан водних ресурсів

Площа Житомирської області становить 29,9 тис.км² (4,9% території України), територіально розташована в межах басейну річки Дніпро.

Гідрографічна мережа Житомирської області розташована у межах суббасейну річки Прип'ять (56%) території або 16,6 тис. кв. км та середнього Дніпра (44%), або 13,2 тис. км².

На території Житомирської області протікає 2849 річок, загальною довжиною 13,7 тис. км, з них середніх – Случ, Уборть, Ствига, Словечна, Уж, Тетерів, Ірша, Ірпінь, загальною довжиною у межах області – 999,6 км.

Малих річок довжиною понад 10 км – 348, їх загальна довжина становить 5695 км, малих річок довжиною менше 10 км – 2493, їх загальна довжина - 7062 км.

Загальні ресурси річкового стоку області у середній за водністю річок оцінюються об'ємом в 3,3 км³, в тому числі місцевий стік складає 2,8 км³, транзитний - 0,5 км³.

Більшість річок беруть початок в області, лише Роставиця, Гуйва, Гнилоп'ять і Случ беруть початок у сусідніх областях.

В області нараховується 53 водосховища, їх загальна площа 7,6 тис. га, сумарний об'єм - 165,6 млн.м³ та 2075 ставків, загальною площею 12,3 тис. га і загальним об'ємом 148,9 млн.м³, із них на балансі Басейнового управління водних ресурсів річки Прип'ять знаходиться 4 водосховища, загальною площею 0,48 тис. га та 61 ставок, загальною площею 1,1 тис. га, а також 61,6 км захисних дамб.

76 річок довжиною 1110,5 км обліковуються магістральними каналами, на них побудовано 361 гідротехнічна споруда.

Використання штучних водних об'єктів в області здійснюється для задоволення потреб енергетики, питного водопостачання та побутових потреб населення.

Дозвільна діяльність у сфері водокористування

Таблиця 2.5.

Дозволи на спеціальне водокористування	За роками		
	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Видано	241	61	249
анульовано*	16	-	25

* окремо зазначаються підстави для анулювання дозволу на спеціальне водокористування та перелік водокористувачів, до яких застосовано такий захід (крім водокористувачів, яким дозвіл анульовано за заявою самого водокористувача).

Водні об'єкти регіону

Таблиця 2.6.

Водні об'єкти *	Кількість одиниць	Примітка
Усього	2128	
з них передано в оренду, зокрема:	429	
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	10	
ставків	418	
озер	-	
замкнених природних водойм	1	

* окремо зазначаються кількість договорів оренди на частини рибогосподарських водних об'єктів для розміщення плавучих рибницьких садків.

Динаміка водокористування за 2023 рік та два попередніх

Таблиця 2.7.

Показники	Одиниця виміру	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4	5
Забрано води з природних джерел, усього	млн м ³	96,311	85,233	89,257
у тому числі:				
поверхневої	млн м ³	72,493	65,344	70,513
підземної	млн м ³	23,818	19,889	18,744
морської	млн м ³	-	-	-
Використано свіжої води, усього	млн м ³	56,365	48,137	55,325
у тому числі на потреби:				
питні і санітарно-гігієнічні	млн м ³	19,067	16,686	17,655
виробничі	млн м ³	37,285	31,361	37,368
зрошення	млн м ³	-	-	-
рибогосподарські	млн м ³	-	-	-

Втрачено води при транспортуванні	млн м ³	10,972	10,169	10,008
	% до забраної води	11,4	11,9	11,2
Скинуто зворотних вод, усього	млн м ³	66,009	54,979	58,857
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти				
усього	млн м ³	63,358	52,608	56,271
з них: нормативно очищених, усього	млн м ³	29,612	24,426	26,209
у тому числі:				
на спорудах біологічного очищення	млн м ³	27,076	22,642	24,093
на спорудах фізико-хімічного очищення	млн м ³	-	-	-
на спорудах механічного очищення	млн м ³	2,536	1,784	2,116
нормативно чистих без очистки	млн м ³	31,636	26,894	28,761
забруднених, усього	млн м ³	2,109	1,289	1,301
у тому числі:				
недостатньо очищених	млн м ³	1,916	1,105	1,105
без очищення	млн м ³	0,194	0,184	0,286

**Використання води за видами економічної діяльності
у 2023 році та двох попередніх**

Таблиця 2.8.

Види економічної діяльності	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної
Усього за регіоном	56,365	56,78	48,137	54,416	55,325	29,125
За видами економічної діяльності						
у тому числі:						
електроенергетика	0,269	72,364	0,243	72,351	0,247	72,267
кольорова металургія	1,427	96,299	1,357	95,738	0,855	68,185
хімічна та нафтохімічна промисловість	0,013	93,301	0,013	92,765	0,013	92,194
деревобробна і паперова	3,086	70,062	2,249	63,947	2,85	43,363
житлово-комунальне господарство	24,693	13,412	20,65	14,865	22,013	14,11
сільське господарство	20,738	4,428	19,058	0,003	23,875	3,828
харчова промисловість	1,352	71,952	1,150	66,571	1,698	68,422
транспорт	0,069	0,0	0,083	0,0	0,066	0,0
промисловість будівельних матеріалів	0,01	0,0	0,005	42,857	0,003	-

**Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин
основними водокористувачами - забруднювачами поверхневих водних об'єктів**

Таблиця 2.9.

Найменування водокористувача-забруднювача	Нааяність, потужність (м ³ /добу), ефективність використання (використання потужності) очисних споруд	2021 рік			2022 рік			2023 рік		
		Об'єм скидання зворотних вод, тис. м ³	у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т	об'єм скидання зворотних вод, тис. м ³	у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т	об'єм скидання зворотних вод, тис. м ³	у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
р. Тетерів										
КП «Житомирводо-канал» Житомирської міської ради	103432,8	18893,2	138,5	13789,18	14324,8	114,0	9558,74	15367,8	276,1	9755,81
Коростишівське МКП «Водоканал»	7500	356,3	356,3	413,97	276,3	276,3	147,66	291,9	291,9	235,51
Макарівська КЕЧ району	2263	147,6	147,6	33,47	178,8	144,5	32,67	120,1	29,4	28,58
Макарівська КЕЧ району (в/ч А3258)	250	17,8	8,4	5,2	11,7	11,7	3,52	15,7	15,7	4,03
КНП "ОМЦВіР", м.Житомир, вул. Професора Кравченка, буд.5	28,6	0,7	0,7	0,001	0,6	0,6	0,0014	0,9	0,9	0,105
р. Гнилоп'ять										
ТОВ „КЕС” м. Бердичів	21400	1742,1	717,2	2005,32	1504,5	131,4	1788,56	1544,9	-	1817,96
Вакулечківське СКП	700	59,0	59,0	27,52	-	-	-	-	-	-
МКП «Бердичів-комунсервіс»	-	55,0	55,0	16,18	69,7	69,7	23,61	47,0	47,0	14,77

р. Уж										
АТ "Українська залізниця" (Виробничий підрозділ Локомотивне ДЕПО Коростень Регіональної філії "Південно-західна залізниця")	30,0	9,6	9,6	1,11	9,6	9,6	10,54	9,6	9,6	13,25
р. Ірша										
КП «Іршанське комунальне підприємство» Іршанської селищної ради	6100	202,1	202,1	244,33	160,8	160,8	181,14	172,2	172,2	177,63
Хорошівське ЖКП	700	43,3	43,3	20,49	43,3	43,3	62,30	42,6	42,6	23,47
Комунальне підприємство "Гранітне-комунгосп" Коростенський район, Малинська ТГ, смт.Гранітне	900	-	-	-	-	-	-	23,9	23,9	15,42
р. Случ										
Любарське КП «Добробут»	438	17,7	17,7	4,72	-	-	-	-	-	-
р. Гуйва										
Комунальне підприємство «Озерне» Новогуївинської селищної ради	2500	337,6	337,6	382,66	299,6	299,6	354,51	349,7	349,7	415,99
р. Желонь										
КП «Водоканал» Гладковицької сільської ради Овруцький район	600	16,4	16,4	11,91	15,3	15,3	6,97	14,5	14,5	3,45
р. Случ										
Приватне акціонерне товариство "Чижівська паперова фабрика", Звягельський район, Чижівська ТГ	600	-	-	-	19,0	11,7	2,81	40,6	25,2	25,73
р. Перга										
Опорний навчальний заклад біотехнологічний ліцей "Радовель" Олевської міської ради, Коростенський район, Олевська ТГ, с.Радовель	15,2	-	-	-	-	-	-	2,3	2,3	0,301

Скидання забруднюючих речовин із зворотними водами у поверхневі водні об'єкти

Таблиця 2.10.

Скидання забруднюючих речовин за регіоном	2021	2022 рік	2023 рік
	обсяг забруднюючих речовин, т/рік	обсяг забруднюючих речовин, т/рік	обсяг забруднюючих речовин, т/рік
1	2	3	4
Нафтопродукти	2,489	1,652	1,769
Завислі речовини	265,4	185,7	181,1
Сульфати	1542,6	1189,6	1125,8
Хлориди	3673,2	2912,1	2997,9
Азот амонійний	68,9	55,3	50,5
Нітрати	821,9	638	656,4
СПАР	2,662	2,152	2,221
Залізо загальне	4,225	2,989	2,754
Алюміній	0,0	0,047	0,089
Нітрити	49,7	39,3	35,9
Фосфати	120,3	88,5	89,3
БСКп	371,1	283,8	306,7
Сухий залишок	12312	8914,5	10260
ХСК	1300,8	1200,2	1172,3

Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах водних об'єктів регіону (мг/л)

Таблиця 2.11.

Місце спостереження за якістю води	Показники складу та властивостей																
	завислі речовини	БСК ₅	мінералізація	сульфати	хлориди	амоній сольовий	нітрати	нафтопродукти	ХСК	розчинений кисень	фосфати	цинк	марганець	фториди	залізо	нітри	мідь
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Контрольні створи водного об'єкту господарсько-побутового призначення:		3,0	1000	500	350	2,56	45	0,3	15	>4	3,5	1,0	0,1		0,3	3,3	1,0
р.Тетерів, права притока р. Дніпро																	
р.Тетерів, 259 км від гирла, в-ще «Відсічне», питний в/з м. Житомир	5,4	3,09	263	43,7	25,2	0,30	0,538		32,56	11,11	0,021		0,111		0,459	0,010	
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів																	
р.Ірша, 93км від гирла, Іршанське в-ще, питний в/з смт.Іршанська, смт. Нова Борова	5,2	2,71	274	51	27,0	0,196	0,283		27,88	11,16	0,017		0,080		0,375	0,010	

Контрольні створи водного об'єкту рибогосподар-ського призначення:	завислі речовини	БСК ₅	мінералізація	сульфати	хлориди	амоній сольовий	нітрати	нафтопродукти	ХСК	розчинений кисень	фосфати	цинк	марганець	фториди	залізо	нітри	мідь
р.Ірша, 31км від гирла, Малинське в-ще, питний в/з м.Малин	5,2	2,77	350	103	25	0,20	0,282		28,20	11,65	0,017		0,171		0,438	0,008	
р.Возня, права притока р.Ірша																	
р.Возня, 8 км від гирла, Вознянське в-ще, питний в/з м.Малин	5,3	2,87	265	48	26	0,216	0,307		28,73	11,02	0,021		0,117		0,639	0,008	
р.Случ, права притока р.Горинь																	
р.Случ, 203 км від гирла, Звягельське в-ще питний в/з м.Звягель	5,4	3,17	334	51,0	31	0,254	0,80		33,02	10,56	0,03		0,106		0,453	0,010	
р.Уж, права притока р.Прип'ять																	
р.Уж, 172 км від гирла, в/з м.Коростень	5,2	2,83	233	48	22,7	0,193	0,640		29,68	11,3	0,024		0,120		1,067	0,009	

Контрольні створи водного об'єкту рибогосподар-ського призначення:	завислі речовини	БСК ₅	мінералізація	сульфати	хлориди	амоній сольовий	нітрати	нафтопродукти	ХСК	розчинений кисень	фосфати	цинк	марганець	фториди	залізо	нітри	мідь
р.Гнилоп'ять, права притока р.Тетерів																	
р.Гнилоп'ять, 59 км від гирла питний в/з м.Бердичів	6,5	3,73	391	63	52	0,257	0,629		40,75	10,96	0,027		0,084		0,303	0,013	
ОБРВ (1990 р.)*																	
р.Уборть, права притока р.Прип'ять																	
р.Уборть, 122 км від гирла, с.Рудня Хочинська	5,6	3,44	227	42,0	17,2	0,270	0,550		34,59	10,88	0,03		0,203		1,943	0,012	

*Узагальнений перелік гранично допустимих концентрацій (ГДК) та орієнтовно безпечних рівнів впливу (ОБРВ) шкідливих речовин для води рибогосподарських водойм.

Результати державного моніторингу вод

Таблиця 2.12.

Назва водного об'єкта	Кількість контрольних створів, у яких здійснювались вимірювання, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
1	2	3	4	5	6
р.Тетерів	1	1	12	240	ХСК -12 БСК ₅ -7 Залізо-12 Марганець-5
р.Ірша	2	2	24	480	ХСК -24 БСК ₅ -2 Залізо-22 Марганець-13
р.Возня	1	1	12	240	ХСК -12 БСК ₅ -5 Залізо-12 Марганець-9
р.Случ	1	1	12	240	ХСК -12 БСК ₅ -10 Залізо-12 Марганець- 4
р.Уж	1	1	12	240	ХСК -12 БСК ₅ -1 Залізо-12 Марганець-3
р. Гнилоп'ять	1	1	12	240	ХСК -12 БСК ₅ -12 Залізо-4 Марганець-3 Прозорість-6
р. Уборть	1	1	12	240	ХСК -12 БСК ₅ -12 Залізо-12 Марганець-12

Основні водоносні горизонти

Таблиця 2.13.

Геологічний індекс водовмісних порід	Кількість прогнозних ресурсів, тис. м ³ /добу	Кількість експлуатаційних запасів, тис. м ³ /добу
1	2	3
Підземний водоносний горизонт	664,4	237,9

Стан земельних ресурсів та ґрунтів

Земельний фонд Житомирської області станом на 1 січня 2024 року становить 2982,7 тис. га, в тому числі землі:

- сільськогосподарських підприємств – 559,2 тис. га;
- громадян – 760,4 тис. га;
- закладів, установ і організацій – 36,1 тис. га;
- промислових та інших підприємств – 14,1 тис. га;
- підприємств і організацій транспорту, зв'язку – 29,9 тис. га;
- частин, підприємств, організацій, установ, навчальних закладів оборони – 33,1 тис. га;
- організацій, підприємств і установ природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення – 20,4 тис. га;
- лісгосподарських підприємств – 1048,1 тис. га;
- водогосподарських підприємств – 10,9 тис. га;
- спільних підприємств, міжнародних об'єднань і організацій з участю українських, іноземних, юридичних та фізичних осіб – 0,1 тис. га;
- державної власності, які не надані у власність або користування (запасу, загального користування, резервного фонду) – 470,4 тис. га.

Структура земельного фонду регіону

Таблиця 2.14.

Категорії земель та види земельних угідь	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території
1	2	3	4	5	6	7
Категорії земель за основним цільовим призначенням						
Загальна площа території регіону	2982,7	100	2982,7	100	2982,7	100
з них:						
Землі сільськогосподарського призначення	1244,3	41,7	1244,3	41,7	1244,3	41,7
землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення	20,1	0,7	20,1	0,7	20,1	0,7
землі оздоровчого призначення	0,1	0	0,1	0	0,1	0
землі рекреаційного призначення	0,2	0	0,2	0	0,2	0
землі лісгосподарського призначення	1048,1	35,1	1048,1	35,1	1048,1	35,1
землі водного фонду	10,9	0,4	10,9	0,4	10,9	0,4
Інші землі	659,0	22,1	659,0	22,1	659,0	22,1
Види земельних угідь						
Загальна площа земель	2982,7	100	2982,7	100	2982,7	100
з них:						

Сільськогосподарські угіддя, з них:	1510,1	50,6	1510,1	50,6	1510,1	50,6
рілля	1112,7	37,3	1112,7	37,3	1112,7	37,3
перелоги	62,1	2,1	62,1	2,1	62,1	2,1
сіножаті	126,9	4,3	126,9	4,3	126,9	4,3
пасовища	185,0	6,2	185,0	6,2	185,0	6,2
багаторічні насадження	23,4	0,8	23,4	0,8	23,4	0,8
Землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, з них:	38,3	1,3	38,3	1,3	38,3	1,3
болота	101,2	3,4	101,2	3,4	101,2	3,4
яри	1,0	0	1,0	0	1,0	0
Чагарникова рослинність природного походження	55,2	1,9	55,2	1,9	55,2	1,9
Ліси та інші лісовкриті землі, з них:	1123,4	37,7	1123,4	37,7	1123,4	37,7
земельні лісові ділянки, вкриті ліськовою рослинністю	1068,2	35,8	1068,2	35,8	1068,2	35,8
Води	48,6	1,6	48,6	1,6	48,6	1,6
Інші землі	161,1	5,4	161,1	5,4	161,1	5,4

Примітка: Структура земельного фонду регіону надано відповідно до форм державної статистичної звітності (форми № 6-зем, № 2-зем) станом на 01.01.2016.

Наказом Державної служби статистики України від 19.08.2015 № 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2015 за № 1084/27529 (набрав чинності 01.01.2016) наказ Державного комітету статистики України від 05.11.98 № 377, який зареєстрований в Міністерстві юстиції 14.12.1998 за № 788/3228 «Про затвердження форм державної статистичної звітності земельних ресурсів та Інструкції із заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми №№ 6-зем, ба-зем, бб-зем, 2-зем)», було визнано таким, що втратив чинність.

Отже, останні дані про кількісний склад земель, які сформовані відповідно до форм державної статистичної звітності з кількісного обліку земель, затвердженим наказом, є дані станом на 01.01.2016.

Рекультивация порушених земель (за звітний рік та два попередні роки)

Таблиця 2.15.

Рік	Всього порушених земель		Всього відпрацьованих земель		Здійснено рекультивацию, га		Перебувають у стадії рекультивации, га	
	тис. га	% до загальної площі регіону	тис. га	% до загальної площі регіону	тис. га	% до загальної площі регіону	тис. га	% до загальної площі регіону
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2021	5,7	0	1,5	0	0	0	0	0
2022	2,989	0	1,695	0	0	0	0,042	0
2023	2,989	0	1,695	0	0	0	0,042	0

Консервація деградованих, малопродуктивних і техногенно забруднених земель (за звітний рік та два попередні роки)

Таблиця 2.16.

Рік	Види земель, що потребують консервації	Усього земель, що потребують консервації		Проведено консервацію		Перебувають у стані консервації	
		тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території
1	2	3	4	5	6	7	8
2021	деградовані	6,651	0,11	0	0	0	0
	малопродуктивні	21,019	0,37	0	0	0	0
	техногенно забруднені	29,958	0,52	0	0	0	0
	Всього	57,628	100	0	0	0	0
2022	деградовані	6,651	0,12	0	0	0	0
	малопродуктивні	19,9278	0,35	0	0	0	0
	техногенно забруднені	29,9582	0,53	0	0	0	0
	Всього	56,537	100	0	0	0	0
2023	деградовані	6,651	0,12	0	0	0	0
	малопродуктивні	19,9278	0,35	0	0	0	0
	техногенно забруднені	29,9582	0,53	0	0	0	0
	Всього	56,537	100	0	0	0	0

Водоохоронні зони та прибережні захисні смуги водних об'єктів

Таблиця 2.17.

Водоохоронні зони та прибережні захисні	Загальна площа, га	з них протягом року		
		2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4	5
Встановлено межі водоохоронних зон водних об'єктів	-	-	-	-
з них внесено до Державного земельного кадастру	-	-	-	-
Встановлено межі прибережних захисних смуг водних об'єктів	-	-	-	-
з них внесено до Державного земельного кадастру	-	-	-	-

Поширеність процесів деградації земель на сільськогосподарських угіддях

Таблиця 2.18.

Види деградованих земель	Площа земель, підданих впливу, тис. га	% від загальної площі території
1	2	3
Дефляційно небезпечні землі (с/г угіддя)	-	-
Землі, піддані водній ерозії	-	-
Землі, піддані сумісній дії водної та вітрової ерозії	-	-
Землі із кислими ґрунтами	-	-
Землі із засоленими ґрунтами	-	-
Землі із солонцюватими ґрунтами	-	-

Землі із солонцевими комплексами	-	-
Землі осолоділі	-	-
Землі перезволожені	-	-
Землі заболочені	101,2	0,73
Землі кам'яністі	4,6	0,03
Забруднені землі, що не використовуються у с/г виробництві	33,5	0,24
Всього:	139,3	100

Будівництво (реконструкція) протиерозійних гідротехнічних споруд

Таблиця 2.19.

Рік	Необхідно здійснити будівництво (реконструкцію) протиерозійних гідротехнічних споруд			Здійснено будівництво (реконструкцію) протиерозійних гідротехнічних споруд			Об'єкти, що перебувають у стадії будівництва, шт.	Об'єкти незавершеного будівництва, шт.
	кількість, шт.	протяжність, км	площа, га	кількість, шт.	протяжність, км	площа, га		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-

Зрошувані землі

Таблиця 2.20.

Зрошувальні землі	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі
1	2	3	4	5	6	7
Площа зрошуваних земель, на якій забезпечено належне функціонування інфраструктури зрошувальних систем	-	-	-	-	-	-
у тому числі систем крапельного зрошення	-	-	-	-	-	-

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу, азоту, фосфору та калію за результатами агрохімічної паспортизації для земель сільськогосподарського призначення (раз на 5 років)

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу

Таблиця 2.21.

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, %
дуже низький < 1,1	низький 1,1-2,0	середній 2,1-3,0	підвищений 3,1-4,0	високий 4,1-5,0	дуже високий > 5,0	
1	2	3	4	5	6	7
5,1	50,8	18,4	25,7	0	0	2,03

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту, що легко гідролізується

Таблиця 2.22.

Площа ґрунтів, %				Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Корнфілд)
дуже низький < 100	низький 101,0-150,0	середній 151,0-200,0	підвищений > 200	
68,4	29,5	1,9	0,2	86

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту за нітрифікаційною здатністю*

Таблиця 2.23.

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту
дуже низький < 5	низький 5-8	середній 9-15	підвищений 16-30	високий 31-60	дуже високий > 60	
1	2	3	4	5	6	7
-	-	-	-	-	-	-

* - не визначалось

Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук фосфору

Таблиця 2.24.

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
дуже низький < 20	низький 21-50	середній 51-100	підвищений 101-150	високий 151-200	дуже високий > 200	
1	2	3	4	5	6	7
2,5	11,9	32,4	26,4	26,5	0,3	114

Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук калію

Таблиця 2.25.

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Кірсанова)
дуже низький < 20	низький 21-40	середній 41-80	підвищений 81-120	високий 121-180	дуже високий > 180	
1	2	3	4	5	6	7
12,0	44,7	34,0	8,8	0,4	0,1	78

Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів (за останні 5 років) *

Таблиця 2.26.

Рік	Підтоплення		Карст			Зсуви					
	площа, тис. км ²	% від площі території регіону	площа поширення порід, здатних до карстування, тис. км ²	%	кількість карсто-проявів, од.	загальна кількість, од.	площа, км ²	%	кількість активних, од.	площа активних, км ²	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* - не визначалось

Надра

Потужна мінерально-сировинна база зумовлює значний потенціал гірничодобувної галузі Житомирщини, що базується на розвіданих природних ресурсах регіону.

Надра області містять поклади розсипного ільменіту, комплексних апатит-ільменітових руд, самоцвітів, кварцитів, облицювального каменю, каолінів, мінеральної сировини для виробництва різних будівельних матеріалів, бурого вугілля, торфу, пірофіліту.

У добувній галузі функціонує 51 велике, середнє та вагоме за обсягами виробництва гірничо видобувне та гірничо переробне підприємство.

Запаси титану на Житомирщині складають понад 85% усіх розвіданих запасів титанових руд України. Відповідно до спеціальних дозволів на користування надрами, розробку титанових (ільменітових) родовищ в області у 2022 році здійснювала: філія «Іршанський ГЗК» Акціонерного товариства «Об'єднана гірничо-хімічна компанія». Зазначене підприємство спільно з Вільногірським гірничо-металургійним комбінатом, розташованим у Дніпропетровській області, повністю забезпечують товарними концентратами заводи України. Водночас в області розробляються тільки розсипні родовища титанових руд.

Стратегічним напрямом розвитку гірничої галузі є залучення до розробок розвіданих корінних комплексних родовищ титано-apatитових руд у Коростенському та Житомирському районах.

Особливого значення в Україні в умовах сьогодення набуває формування та освоєння рідкіснометалевої та рідкісноземельної сировинної бази. Серед попередньо детально вивчених об'єктів слід відмітити перспективну Суцано-Пержанську рудну зону (Коростенський район). В межах рудного поля відкрито унікальне Пержанське родовище берилію, Ястребецьке родовище фтор-рідкісноземельно-цирконових руд, Юрівське апатит-ільменітове та Суцанське дистенове родовища, Центральний рудопрояв ітрофлюориту, колумбіт-циркон-каситеритові розсипи та ін. При цьому підраховані запаси промислових категорій та прогнозні ресурси корисних копалин можуть бути суттєво збільшені при подальшому вивченні території та окремих об'єктів. Наведені родовища та перспективні рудопрояви розміщені в безпосередній близькості одне від одного, а враховуючи подібність технологічних властивостей руд, можуть відпрацьовуватись єдиним гірничо-збагачувальним підприємством.

Позитивні результати геологорозвідувальних робіт і економічні розробки останніх років показали можливість створення в межах Пержанського рідкіснометалевого рудного району стратегічно-важливої сировинної бази рідкісних та рідкісноземельних металів, яка за світовим досвідом освоєння подібних районів може забезпечити розвиток гірничодобувної промисловості в цьому регіоні Поліського краю принаймні на 100 років.

Існують перспективи пошуків родовищ сульфідного нікелю на північному заході Українського щита у Красногірсько-Житомирській зоні.

Область володіє унікальним Волинським родовищем п'єзокварцу, запаси якого також вміщують супутню сировину - різноманітне напівдорогоцінне каміння: моріон, берил, топаз, гірський кришталь, аметист, опал, халцедон, агат.

Однією з перспективних бурштиноносних зон в Україні є Барашівська зона в Житомирській області, яка є продовженням Клесівської зони Рівненської області, де на сьогодні розробляється значне за запасами Клесівське родовище бурштину. Родовища і рудопрояви бурштину Житомирської області мало вивчені, дослідно-промисловий видобуток бурштину має не систематичний характер і не значні об'єми для ювелірної промисловості та на ринку дорогоцінного каміння.

У геологічній будові надр Житомирщини велику роль відіграють міцні кристалічні породи.

Група нерудних корисних копалин представлена кварцитами унікальних Овруцького та Товкачівського родовищ, розвіданих в Коростенському (колишньому Овруцькому районі), на яких сконцентровано майже 84% усіх запасів цієї сировини в Україні. Щороку видобування кварциту на родовищах складає майже 80% від загальнодержавного обсягу, що повністю задовольняє потреби вітчизняних металургійних заводів. Завершено будівництво нових сучасних ліній з випуску щебеневої продукції з кварцитів, що дозволить щороку переробляти понад 3 млн. тон гірничої маси.

Особливе місце в мінерально-сировинному потенціалі області займають поклади гранітів, габро, лабрадоритів, які забезпечують мінерально-сировинну базу для підприємств по видобутку та виробництву декоративно-облицювального каменю та виробів з нього.

Розвідані запаси різновидів облицювального каменю складають 60 % від загальноукраїнських, а запаси лабрадоритів і габро становлять майже 90 % запасів цих корисних копалин в Україні. Щодо їх запасів, регіон займає лідируючі позиції не тільки в державі, але й у Європі.

Видобування та обробку природного каменю віднесено до пріоритетних видів економічної діяльності.

На Житомирщині користувачам надано право на експлуатацію 92 родовищ природного (блочного) каменю з широкою гамою кольорових та декоративних властивостей, з загальними запасами понад 140 млн м³, до розробки вже залучено понад 70 родовищ, які зосереджені в Коростенському та Житомирському районах.

Водночас, невід'ємним наслідком щільної зосередженості гірничих і каменепереробних підприємств в окремих районах області є поступове накопичення техногенних твердої некондиційної мінеральної сировини та псування земель шламо-муловідходами від переробки природного каменю. В переважній більшості вторинний ресурсний потенціал цих відходів практично не використовується. Такі відходи необхідно розглядати як тверду

некондиційну мінеральну сировину що може забезпечити ресурсозбереження у дорожньому будівництві, містобудівній діяльності та у виробництві будівельних матеріалів.

На окремих каменепереробних підприємствах області впроваджуються сучасні лінії, (виробництво Італії, Китай) що розраховані на обробку пульпових рідких відходів: шлам фільтрується, обезводнюється, пакується в біг-беги або після пресування брикетується. В подальшому, може частково використатись в будівництві та випуску на його основі нової будівельної продукції.

Проте відсоток каменярів області з сучасним європейським поглядом на ведення бізнесу є незначним.

Інша частина, а це переважно невеликі цехи і майстерні, що працюють за спрощеною або застарілою технологією, яка не враховує сучасні екологічні вимоги ведення господарської діяльності.

Житомирська область володіє добре розвиненою сировинною базою каменю будівельного для виробництва щебеню та каменю побутового. Питома вага випуску щебеню, гальки, гравію та каменю дробленого в області становить більше 30% від загального випуску цієї продукції в Україні.

Гірничорудні корисні копалини представлені польвошпатною сировиною, каоліном, сланцями пірофілітовими.

Сировина польвошпатна - важлива складова для фарфоро-фаянсової промисловості, налічує два родовища: Грузлівецьке родовище пегматиту та родовище «Гірне», які практично відпрацьовані. З метою забезпечення потреб ринку сировиною, розпочато детальні пошуки нових ділянок в межах перспективних площ. На сьогодні ДП «ШПАТ» підготовлено та буде введено в експлуатацію ділянку «Вільха», розвідану в межах родовища «Гірне».

Сланці пірофілітові представлені двома родовищами - Нагорянським і Кур'янівським. Пірофіліт Нагорянського родовища, згідно з позитивним висновком за результатами науково-дослідних робіт, виконаних в останні роки, планується використовувати в металургії.

На території Житомирщини знаходяться одні із найвідоміших в державі каолінових родовищ, на базі яких ще наприкінці XVIII ст. працювали фарфоро-фаянсові заводи.

Після завершення детального геологічного довивчення розпочато перший етап освоєння, одного з найбільших в Україні – Велико-Гадоминецького родовища каолінів в Бердичівському районі, з загальними запасами сировини 315 млн тон.

За рахунок накопичення продуктів фізичного та хімічного руйнування кристалічних порід в області сформовано значні запаси будівельних пісків, керамічних та цегельно-черепичних глин.

Пісками будівельними область забезпечена повністю. Проте, кількість виданих спеціальних дозволів на користування надрами недостатня і не враховує місцевий попит на будівельну сировину.

На території області знаходиться 77 родовищ цегельно-черепичної сировини з загальними запасами 76,5 млн м³.

Підземні прісні води в області для питного та виробничо-технічного постачання розвідано на 36 ділянках, на 9 – лікувальні мінеральні води.

За наявністю родовищ торфу високої якості в області існують значні перспективи нарощування добування торфу як паливно-енергетичного призначення так і для виготовлення добрив на основі торфу для потреб сільських господарств. Розвідано 187 родовищ торфу. На сьогодні видобуток торфу в Житомирській області не здійснюється.

В області виявлено та детально розвідано родовища цементної, керамзитової, карбонатної сировини, пірофілітового сланцю, апатитів, піщано-гравійної суміші та природного каменю, розробка яких на сьогодні потребує залучення інвестиційних коштів.

Рослинний світ

На Житомирщині зустрічається близько 1600 видів судинних рослин, 294 види мохоподібних, 250 видів лишайників та ліхенофільних грибів. Серед судинних рослин в області першу десятку за кількістю видів утворюють такі родини: айстрові (243 види), злакові (132 види), осокові (84), губоцвіті (63), бобові (60), ранникові (58), гвоздичні (58), капустяні (57), розові (55), зонтичні (52). Список рідкісних видів флори області нараховує 227 видів судинних рослин. На Житомирщині нині відомі єдині в Україні локалітети конюшини Спригіна (*Trifolium spryginii*), водяного жовтецю плаваючого (*Batrachium fluitans*), глоду дюнного (*Crataegus dunensis*).

З метою охорони й збереження рослинного світу регіону рішенням 26 сесії Житомирської обласної ради V скликання від 08.09.10 № 1162 «Про затвердження переліку регіонально рідкісних видів судинних рослин Житомирщини» затверджено загальний перелік рідкісних і зникаючих видів судинних рослин усіх рівнів охорони та Положення про них.

Види рослин та грибів, що охороняються

Таблиця 2.27.

Види рослин та грибів	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Загальна кількість видів рослин та грибів регіону, од.	1600	1600	1600
Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	110	110	110
Кількість видів рослин, занесених до Переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на території регіону, од.	124	124	124
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, од.	20	20	20
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	15	15	15

Динаміка охорони, невиснажливого використання та відтворення дикорослих рослин та грибів

Таблиця 2.28.

Усього видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	Усього рослинних природних угруповань, занесених до Зеленої книги України, од.	Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, відтворених на територіях та об'єктах ПЗФ. назва (українська, латинська), од.	Кількість популяцій видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, які зникли, назва (українська, латинська), од.
102	26	24	-
		Підсніжник звичайний (<i>Galanthus nivalis</i> L.)	
		любка зеленоквіткова (<i>Platanthera chlorantha</i> (Cust.) Rechb.)	
		коручка темно-червона (<i>Eripactis atrorubens</i> (Hoffm. ex Bernh.) Besser)	
		пухирник малий (<i>Utricularia minor</i> L.)	
		гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.)	
		пухирник середній (<i>Utricularia intermedia</i> Hayne)	
		любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.)	
		лілія лісова (<i>Lilium martagon</i> L.)	
		гудієра повзуча (<i>Goodyera repens</i> (L.) R. Br.)	
		ситняг карніолійський (<i>Eleocharis carniolica</i> W.D.J.Koch)	
		журавлина дрібноплода (<i>Oxycoccus microcarpus</i> Turcz. ex Rupr.)	
		росичка середня (<i>Drosera intermedia</i> Hayne)	
		Підсніжник білосніжний (<i>Galanthus nivalis</i> L.)	
		любка зеленоквіткова (<i>Platanthera chlorantha</i> (Cust.) Rechb.)	
		коручка темно-червона (<i>Eripactis atrorubens</i> (Hoffm. ex Bernh.) Besser)	
		пухирник малий (<i>Utricularia minor</i> L.)	
		гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.)	

		пухирник середній (<i>Utricularia intermedia</i> Hayne)	
		любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.)	
		лілія лісова (<i>Lilium martagon</i> L.)	
		гудієра повзуча (<i>Goodyera repens</i> (L.) R. Br.)	
		ситняг карніолійський (<i>Eleocharis carniolica</i> W.D.J.Koch)	
		журавлина дрібноплода (<i>Oxycoccus microcarpus</i> Turcz. ex Rupr.)	
		росичка середня (<i>Drosera intermedia</i> Hayne)	

Перелік видів рослин та грибів, що підлягають особливій охороні на території області (станом на 01.01.2024 року)

Таблиця 2.29.

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально рідкісні види	CITES	Європейський червоний список	МСОП
Альдрованда пухирчаста <i>Aldrovanda vesiculosa</i> L.	x	x	x	-	-	-
Бровник однобульбовий <i>Herminium monorchis</i> (L.) R. Br.	x	-	-	-	-	-
Верба Старке <i>Salix starkeana</i> Willd.	x	-	x	-	-	-
Вудія альпійська <i>Woodsia alpine</i> (Bolton) S.F.Gray	x	-	x	-	-	-
Горицвіт весняний <i>Adonis vernalis</i> L.	x	-	x	-	-	-
Зозулинець обпалений <i>Orchis ustulata</i> L.	x	-	x	-	-	-
Зозулинець шоломоносний <i>Orchis militaris</i> L.	x	-	x	-	-	-
Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i> L.	x	-	x	-	-	-
Ломикамінь болотний <i>Saxifraga hirculus</i> L.	x	x	x	-	-	-
Малаксис однолистяний <i>Malaxis monophyllos</i> (L.) Sw.	x	-	x	-	-	-
Неотіанта каптурувата <i>Neottianthe cucullata</i> (L.) Schlechter	x	-	x	-	-	-
Осока торфова <i>Carex heleonastes</i> Ehrh.	x	x	x	-	-	-

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально рідкісні види	CITES	Європейський червоний список	МСОП
Пізньоцвіт осінній <i>Colchicum autumnale</i> L.	x	x	x	-	-	-
Плавун щитолистий <i>Nymphoides peltata</i> (S. G. Gmel.) O. Kuntze	x	-	x	-	-	-
Тофільдія чашечкова <i>Tofieldia calyculata</i> (L.) Wahlenb.	x	-	x	-	-	-
Язичок зелений <i>Coeloglossum viride</i> (L.) C. Hartm.	x	-	x	-	-	-
Береза низька <i>Betula humilis</i> Schrank	x	-	x	-	-	-
Билинець комарниковий <i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R. Br.	x	-	x	-	-	-
Билинець найзапашніший <i>Gymnadenia odoratissima</i> (L.) Rich.	x	-	x	-	-	-
Борідник паростковий <i>Jovibarba sobolifera</i> (Sims.) Opiz	x	-	x	-	-	-
Булатка великоквіткова <i>Cephalanthera damasonium</i> (Mill.) Druce	x	-	x	-	-	-
Відкасник осотовидний <i>Carlina cirsioides</i> Klok.	x	-	x	-	x	-
Вовчі ягоди пахучі <i>Daphne sneorum</i> L.	x	-	x	-	-	-
Водяний жовтець плаваючий <i>Batrachium fluitans</i> (Lam.) Wimmer	x	-	x	-	-	-
Вудія ельбська <i>Woodsia ilvensis</i> (L.) R. Br.	x	-	x	-	-	-
Гвоздика несправжньоопізня <i>Dianthus pseudoserotinus</i> Blocki	x	-	x	-	-	-
Гронянка багатороздільна <i>Botrychium multifidum</i> (S.G.Gmel.) Rupr.	x	x	x	-	-	-
Гронянка віргінська <i>Botrychium virginianum</i> (L.) Sw.	x	-	x	-	-	-
Гудайера повзуча <i>Goodyera repens</i> (L.) R. Br.	x	-	x	-	-	-
Дифазіаструм сплюснутий <i>Diphasiastrum complanatum</i> (L.) Holub	x	-	x	-	-	-
Дифазіаструм Зейлера <i>Diphasiastrum zeileri</i> (Rouy) Holub	x	-	x	-	-	-
Еритроній собачий зуб <i>Erythronium dens-canis</i> L.	x	-	x	-	-	-

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально рідкісні види	CITES	Європейський червоний список	МСОП
Зозулинець блощичний <i>Orchis coriophora</i> L.	x	-	x	-	-	-
Зозулинець болотний <i>Orchis palustris</i> Jacq.	x	-	x	-	-	-
Зозулині сльози серцелисті <i>Listera cordata</i> (L.) R. Br.	x	-	x	-	-	-
Зозулині черевички справжні <i>Cypripedium calceolus</i> L.	x	x	x	-	-	-
Коральковець тричінадрізаний <i>Corallorhiza trifida</i> Chatel.	x	-	x	-	-	-
Коручка болотна <i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz.	x	-	x	-	-	-
Коручка пурпурова <i>Epipactia purpurata</i> Smith	x	-	x	-	-	-
Малий комонник зігнутий <i>Succisella inflexa</i> (Kluk) G.Beck	x	-	x	-	-	-
Осока Буксбаума <i>Carex buxbaumii</i> Wahlenb.	x	-	x	-	-	-
Осока дводомна <i>Carex dioica</i> L.	x	-	x	-	-	-
Осока малоквіткова <i>Carex pauciflora</i> Lightf.	x	-	x	-	-	-
Осока притуплена <i>Carex obtusata</i> Liljebl.	x	-	x	-	-	-
Пальчатокорінник бузиновий <i>Dactylorhiza sambucina</i> (L.) Soó	x	-	x	-	-	-
Пальчатокорінник Траунштейнера <i>Dactylorhiza traunsteineri</i> (Saut. ex Rchb.) Soó	x	-	x	-	-	-
Росичка довголиста <i>Drosera longifolia</i> L.	x	-	x	-	-	-
Руслиця угорська <i>Elatine hungarica</i> Moesz	x	-	x	-	-	-
Рябчик шаховий <i>Fritillaria meleagris</i> L.	x	-	x	-	-	-
Скополія карніолійська <i>Scopolia carniolica</i> Jacq.	x	x	x	-	-	-
Сон чорніючий <i>Pulsatilla nigricans</i> Störck	x	-	x	-	-	-
Хамедафна чашкова <i>Chamaedaphne calyculata</i> (L.) Moench	x	-	x	-	-	-
Шолудивник королівський <i>Pedicularis sceptrum-carolinum</i> L.	x	-	x	-	-	-
Шолудивник лісовий <i>Pedicularis sylvatica</i> L.	x	-	x	-	-	-

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально рідкісні види	CITES	Європейський червоний список	МСОП
Баранець звичайний <i>Huperzia selago</i> L.	x	-	x	-	-	-
Булатка довголиста <i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch.	x	-	x	-	-	-
Булатка червона <i>Cephalanthera rubra</i> (L.) Rich.	x	-	x	-	-	-
Верба чорнична <i>Salix myrtilloides</i> L.	x	-	x	-	-	-
Гронянка півмісяцева <i>Botrychium lunaria</i> (L.) Sw.	x	-	x	-	-	-
Змієголовник Рюйша <i>Dracosephalum ruyschiana</i> L.	x	x	x	-	-	-
Зозулинець салеповий <i>Orchis morio</i> L.	x	-	x	-	-	-
Коручка темно-червона <i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. ex Bernh.) Besser	x	-	x	-	-	-
Осока піхвова <i>Carex vaginata</i> Tausch	x	-	x	-	-	-
Осока тонкокореневищна <i>Carex chordorrhiza</i> Ehrh.	x	-	x	-	-	-
Пальчатокорінник плямистий <i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soó	x	-	x	-	-	-
Росичка середня <i>Drosera intermedia</i> Hayne	x	-	x	-	-	-
Сальвінія плаваюча <i>Salvinia natans</i> L.	x	-	x	-	-	-
Ситняг карніолійський <i>Eleocharis carniolica</i> W.D.J. Koch	x	-	x	-	-	-
Астрагал піщаний <i>Astragalus arenarius</i> L.	x	-	x	-	-	-
Береза темна <i>Betula obscura</i> A. Kotula	x	-	x	-	-	-
Верба лапландська <i>Salix lapponum</i> L.	x	-	x	-	-	-
Водяний горіх плаваючий <i>Trapa natans</i> L.	x	x	x	-	-	-
Гніздівка звичайна <i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.	x	-	x	-	-	-
Дифазіаструм триколосковий <i>Diphasiastrum tristachyum</i> (Pursch) Holub	x	-	x	-	-	-
Журавлина дрібнопліва <i>Oxycoccus microcarpus</i> Turcz. ex Rupr.	x	-	x	-	-	-
Зозулині сльози яйцевидні <i>Listera ovata</i> (L.) R.Br.	x	-	x	x	-	-
Коручка морозниковидна	x	-	x	-	-	-

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально рідкісні види	CITES	Європейський червоний список	МСОП
<i>Eriopactis helleborine</i> (L.) Crantz.						
Косарика черепитчаста <i>Gladiolus imbricatus</i> L.	x	-	x	-	-	-
Лікоподієлла заплавна <i>Lycopodiella inundata</i> (L.) Holub	x	-	x	-	-	-
Лілія лісова <i>Lilium martagon</i> L.	x	-	x	-	-	-
Любка дволиста <i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	x	-	x	-	-	-
Любка зеленківкова <i>Platanthera chlorantha</i> (L.) Rich.	x	-	x	-	-	-
Осока затінкова <i>Carex umbrosa</i> Host.	x	-	x	-	-	-
Пальчатокорінник м'ясо-червоний <i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soó	x	-	x	-	-	-
Пальчатокорінник травневий <i>Dactylorhiza majalis</i> Reichenb.	x	-	x	-	-	-
Пальчатокорінник Фукса <i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druce) Soó	x	-	x	-	-	-
Півники сибірські <i>Iris sibirica</i> L.	x	-	x	-	-	-
Підсніжник білосніжний <i>Galanthus nivalis</i> L.	x	-	x	x	-	-
Плаун колючий <i>Lycopodium annotinum</i> L.	x	-	x	-	-	-
Пухирник малий <i>Utricularia minor</i> L.	x	-	x	-	-	-
Пухирник середній <i>Utricularia intermedia</i> Hayne	x	-	x	-	-	-
Ситник бульбистий <i>Juncus bulbosus</i> L.	x	-	x	-	-	-
Ситняг сосочкоподібний <i>Eleocharis tamillata</i> H. Lindb.	x	-	x	-	-	-
Смілка литовська <i>Silene lithuanica</i> Zapał.	x	-	x	-	x	-
Цибуля ведмежа <i>Allium ursinum</i> L.	x	-	x	-	-	-
Шейхцерія болотна <i>Scheuchzeria palustris</i> L.	x	-	x	-	-	-
Меч-трава болотна <i>Cladium mariscus</i> (L.) Pohl	x	-	x	-	-	-
Осока Девелла <i>Carex davalliana</i> Smith	x	-	x	-	-	-
Юринея синювата <i>Jurinea cyanooides</i> (L.) Rechb.		x	x	-	-	-

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально рідкісні види	CITES	Європейський червоний список	МСОП
Маточник болотний <i>Ostericum palustre</i> (Besser) Besser		x	x	-	-	-
Льонолісник безприквітковий <i>Thesium ebracteatum</i> Hayne		x	x	-	-	-
Жировик Лезеля <i>Liparis loeselii</i> (L.) Rich.	x	x	x	-	-	-
Глід український <i>Crataegus ucrainica</i> Pojark.		-	x	-	x	-
Козельці українські <i>Tragorogon ucrainicus</i> Artemcz.		-	x	-	x	-
Усього	99	13	99	2	4	-
Кладонія зірчаста, кладонія альпійська <i>Cladonia stellaris</i> (Opiz.) Brodo (<i>Cladonia alpestris</i> (L.) Rabenh.)	x					
Лептогіум насічений <i>Leptogium saturninum</i> (Dicks.) Nyl.	x					
Лобарія легенево- подібна <i>Lobaria pulmonaria</i> (L.) Hoffm.	x					
Нефрома рівна <i>Nephroma parile</i> Ach.	x					
Листочня кучерява, спарасис кучерявий <i>Sparassis crispa</i> (Wulfen) Fr.	x					
Феолепіота золотиста <i>Phaeolepiota aurea</i> (Matt.) Maire (<i>Pholiota aurea</i> (Matt.) Pers.)	x					
Усього	6	13	99	2	4	-
Усього рослин і грибів	105	13	99	2	4	-

Інформація про інвазійні (чужорідні) види рослин

Таблиця 2.30.

Назва виду (українська, латинська)	Занесення виду до карантинного списку	Заходи із запобігання розповсюдженню виду
Амброзія полинолиста	Так	Механічне знищення на стадії молодих рослин до цвітіння; застосування гербіцидів
Повитиця польова	Так	Механічне знищення на стадії молодих рослин, випалювання ділянок трав'яних угруповань з заростями повитиць

**Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану
рослинного світу**

Таблиця 2.31.

Назва, строки та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, надається посилання)
«Агрохімічне обстеження ґрунтів лісового фонду ДП "Коростенський лісгосп АПК" з метою покращення породного складу, способів, методів та агротехніки вирощування насаджень головних лісотвірних порід», 09.02.2023-30.06.2023, ДП "Коростенський лісгосп АПК ЖОКАП"	50 000	Романчук Л.Д., Ковальчук О.М., Матвійчук Н.Г., Максимець О.А., Рисінська Т.М.	Романчук Л. Д., Орлов О. О., Матвійчук Н. Г. та ін. за заг. ред. Романчук Л.Д. Рекомендації зі створення нових та розширення існуючих об'єктів природно-заповідного фонду Житомирської області. Житомир: Поліський національний університет. 2020. 31 с. Романчук Л. Д., Орлов О. О., Матвійчук Н. Г. та ін. за заг. ред. Романчук Л.Д. Рекомендації щодо покращення стану та збереження лісових рослинних комплексів природно-заповідного фонду. Житомир: Поліський національний університет. 2020. 36 с. Романчук Л. Д., Орлов О. О., Матвійчук Н. Г. та ін. за заг. ред. Романчук Л.Д. Рекомендації зі створення нових та розширення існуючих об'єктів природно-заповідного фонду Житомирської області. Житомир: Поліський національний університет. 2021. 56 с.
«Дослідити фітосанітарний стан листяних деревостанів у ДП "Словечанський лісгосп АПК" та визначити шляхи його поліпшення», 31.03.2023-31.12.2024, ДП "Словечанський лісгосп АПК"	40 000	Іщук О.В., Яременко О.В., Турко В.М., Поліщук О.С., Швець М. В.	Гойчук А. Ф., Кульбанська І. М., Вишневський А. В., Швець М. В., Андреева О. Ю. Поширення та шкодочинність інфекційних хвороб основних лісотвірних видів у Житомирському Поліссі України. Scientific Horizons. 25(9). 64-74 DOI: 10.48077/scihor.25(9).2022.64-74 Kulbanska I.M., Plikhtyak P.P., Shvets M.V., Soroka M.I., Goychuk A.F. Lelliottia nimipressuralis (Carter 1945) Brady et al. 2013 as the causative agent of bacterial wetwood disease of common silver fir (Abies alba mill.). Folia forestalia Polonica. V. 64. No. 3.
«Проведення інвентаризації лісового фонду у ДП "Грозинське"», 25.04.2023-10.05.2023, ДП "Грозинське"	25 000	Вишневський А.В.	Галущенко О.М., Мельничук Т.В., Вишневський Д.О., Федонюк Т.П., Мельничук-Володькіна В.В., Борсук О.А., Коломійчук В.П., Обрізан С.М., Зимарова А.А. та ін. Літопис природи. Том 5. Друк. видання Чорнобильський радіаційно-екологічний біосферний заповідник. Київ, 2022. - 225 с. https://zapovidnyk.org.ua/files/pdf/litopys_2021_tom_5.pdf

Спеціальне використання природних рослинних ресурсів

Таблиця 2.32.

№ з/п	Назви районів, у тому числі територій селищних, сільських рад	Назва рослинного ресурсу	Ліміт, шт		Кількість виданих дозволів, шт.
			встановлений	фактично використаний	
1	Коростенський район, Народицька селищна рада рада	Зелені насадження	1	1	1
2	Коростенський район, Народицька селищна рада рада	Зелені насадження	1	1	1
3	Бердичівський район, Андрушівська міська рада, Старосілецька сільська рада	Зелені насадження	1	1	2
4.	Житомирський район, Чуднівська міська рада	Зелені насадження	1	1	1
5.	Коростенський район, Народицька селищна рада	Зелені насадження	1	1	1
6.	Житомирський район, Романівська селищна рада	Зелені насадження	1	1	1
7.	Коростенський район, Ушомирська сільська рада	Зелені насадження	1	1	1

Тваринний світ

На території області нараховується понад шістдесят видів ссавців, близько трьохсот видів птахів, вісім плазунів, одинадцять земноводних, близько тридцяти видів риб і круглоротих.

Поширення тварин має нерівномірний характер, лише найбільш пластичні, невибагливі види є звичайними мешканцями природних стацій області, значна кількість видів пристосована лише до життя в певних екологічних умовах. Географічні чинники, які формують сучасне середовище існування, є основними визначальними причинами поширення тварин. Хоча за останні півстоліття все більш істотного впливу набуває антропогенний чинник.

Види тваринного світу, що охороняються

Таблиця 2.33.

Види тваринного світу	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Загальна кількість видів тварин, занесених до Червоної книги України, од.	98	98	98
Загальна кількість видів тваринного світу на території області, що охороняються, од.	60	60	60
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	10	10	10

Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), од.	20	20	20
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, CMS), од.	10	10	10
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), од.	10	10	10
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS), од.	12	12	12

Перелік видів тварин, що охороняються, в регіоні (станом на 01.01.2024 року)

Таблиця 2.34.

Назва виду (українська і латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	CMS	AEWA	EUROBATS	Європейський червоний список	МСОП
Орлан-білохвіст <i>Haliaetus albescens</i> L.	x		x	x				
Дрофа <i>Otis tarda</i> L.	x			x				
Підковоноси, всі види	x			x				
Звичайні або гладконосі кажани <i>Vespertilionidae</i>				x				
Бугайчик <i>Ichobrychus minutus</i>		x		x	x			
Чапля біла <i>Egretta garzetta</i> L.				x				
Чапля велика біла <i>Egretta alba</i> L.		x		x	x			
Чапля руда <i>Ardea purpurea</i> L.		x		x	x			
Лелека чорний <i>Ciconia nigra</i> L.	x		x	x	x			
Качині, всі види <i>Anseriformes</i>				x				
Скопа <i>Pandion haliaetus</i> L.	x			x				
Яструбові, всі види <i>Accipitridae</i>		x		x				
Перепел				x				
Журавлині, всі види <i>Grusformes</i>		x		x				
Вальдшнепові, всі види				x				
Крячок річковий <i>Sterna hirundo</i> L.		x		x	x			
Крячок чорний <i>Chlidonias niger</i> L.		x		x	x			

Назва виду (українська і латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	CMS	AEWA	EUROB ATS	Європейський червоний список	МСОП
Бджолоїдка <i>Merops apus</i>				x				
Мухоловкові, всі види		x		x				
Гагара чорноголова		x			x			
Лебідь-шипун <i>Cygnus olor</i> G.					x			
Гуска сіра <i>Anser anser</i> L.					x			
Чирянка мала <i>Anas crecca</i>					x			
Крижень <i>Anas platyrhynchos</i>					x			
Чирок-тріскунець					x			
Чернь чорноголова					x			
Чернь білоголова					x			
Журавель сірий <i>Grus grus</i> L.					x			
Лиска					x			
Дупель <i>Gallinago media</i> L.		x			x			
Бекас					x			
Кроншнеп середній					x			
Кроншнеп великий					x			
Травник					x			
Чорний		x			x			
Мордунка					x			
Перевізник					x			
Турухтан					x			
Вовк звичайний				x				
Звичайна (річкова) видра <i>Lutra lutra</i> L.	x						x	
Рись <i>Felis lynx</i> L.	x		x				x	
Соколоподібні, всі види <i>Falconiformes</i>			x					
Сапсан <i>Falco peregrinus</i>		x	x					
Аполон			x					
Красотіл пахучий	x						x	
Волохатий стафілін	x						x	
Вусач великий дубовий західний <i>ceratbyx cerdo</i> L.	x						x	
Бражник прозерпіна	x						x	
Мінога українська <i>Eudontomyzon mariae</i> Berg.	x						x	

Назва виду (українська і латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	CMS	AEWA	EUROBATS	Європейський червоний список	МСОП
Жаба очеретяна	x						x	
Шуліка рудий <i>Milvus milvus</i>	x	x					x	
Тетерук <i>Lurida tetrix</i>	x							
Хохітва	x						x	
Очеретянка прудка	x						x	
Нічниця <i>Natterera Myotis nattereri K.</i>	x						x	
Нічниця ставкова <i>Myotis dasyceme B.</i>	x						x	
Широкопалий рак <i>Astacus Astacus</i>	x							
Златка блискуча <i>Viprestis splendens</i>	x							
Кіт лісовий <i>Felix sylvestrus</i>	x							
Орябок <i>Tetrastes bonasia</i>	x							
Усього	23	13	6	20	25	-	13	

Перелік видів тварин, які охороняються і які з'явилися чи зникли в регіоні за останні три роки

Таблиця 2.35.

Назва виду	З'явилися			Зникли			Причина		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Клас комахи									
Красуня-діва	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Бражник скабіозовий	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Бджола-тесляр фіолетова	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Клас черевоногі									
Ставковик булавовидний	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Клас круглороті									
Мінога українська	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Клас птахи									
Гоголь	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Скопа	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Орлан-білохвіст	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Орел-карлик	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Лунь польовий	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Хохітва	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Поручастник	x	x	x	-	-	-	-	-	-

Назва виду	З'явилися			Зникли			Причина		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Кулик-сорока	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Ходуличник	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Сич волохатий	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Сич-горобець	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Сова довгохвоста	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Клас савці									
Широковух європейський	x	x	x	-	-	-	-	-	-
Нічниця ставкова	x	x	x	-	-	-	-	-	-

При проведенні обліків диких мисливських тварин та птахів в період з 2020 по 2022 роки в мисливських угіддях Житомирської області чужорідних видів тварин не виявлено.

Динаміка чисельності основних видів мисливських тварин (особин)

Таблиця 2.36.

Види мисливських тварин	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Лось	1977	1997	2070
Олень європейський	1708	1845	1783
Козуля	17657	18353	19398
Кабан	3184	3376	3653

В зв'язку з введеним 24.02.2022 військовим станом надати інформацію щодо добування основних видів мисливських тварин (особин) неможливо.

Промислове рибальство в рибогосподарських водних об'єктах Житомирської області у 2021-2023 роках не здійснювалося.

Кількість виявлених фактів браконьєрства

Таблиця 2.37.

Роки	Виявлено фактів браконьєрства, од.
2021 рік	185
2022 рік	71
2023 рік	50

Примітка: відповідно до ст. 19 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» користувачами мисливських угідь проводилось ліцензійне полювання на хутрових тварин (бобра, куниця лісової та борсука до кінця лютого поточного року. Згідно з п. 1.9 Положення про правила проведення полювань, поводження із зброєю та порядок видачі ліцензій на добування мисливських тварин, у 10-денний строк після закінчення сезону полювання користувачі подають державному органу лісового та мисливського господарства, від якого отримали ліцензії, звіт про результати проведення полювань.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» Указом Президента України Володимира Зеленського від 24 лютого 2022 року №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» введено в Україні воєнний стан строком на 30 днів, тому користувачі мисливських угідь області не встигли здати ліцензії на добування мисливських тварин, звіти про результати проведення полювань та зведені дані чисельності основних видів мисливських тварин до Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства.

З метою запобігання реальній загрози виникнення пожеж в лісах і мінімізації їх наслідків розпорядженням голови ради оборони Житомирської області Віталія Бунечка від 21.03.2022 року №11 введено в дію рішення ради оборони Житомирської

області від 21 березня 2022 року «Про заборону відвідування лісів та використання відеореєстраторів», яким заборонено на всій території області відвідування лісів населенням і в'їзд (крім транзитних шляхів) транспортних засобів та іншої самохідної техніки.

Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану дикої фауни і заходів, вжитих щодо охорони тваринного світу, у тому числі на виконання вимог міжнародних договорів України у галузі дикої фауни та рішень її керівних органів

Таблиця 2.38.

Назва, терміни та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/ виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
Дослідження щодо стану популяцій диких тварин			
Мисливствознавство, захист лісу та вирощування стійких насаджень в умовах Житомирщини з використанням засобів механізації лісогосподарських робіт № держреєстрація 0115U006735 Термін 01.2016-12.2022	-	Рибак В.О. Кратюк О.Л., Власюк В.П., Іванюк Т.М., Іванюк І.Д., Ковтун Т.І., Андреєва О.Ю., Климчук О.О., Зимарова А.А., Кусік В.М.	Кратюк О. Л. Видовий склад та динаміка чисельності ратичних <i>Artiodactyla</i> у вольєрах на території Житомирської області. <i>Науковий вісник НЛТУ України</i> . 2018, т. 28, № 3. С. 34–37. Кратюк О. Л. Видовий склад та динаміка чисельності ратичних <i>Artiodactyla</i> у вольєрах на території Центрального Полісся. <i>Екологічні науки</i> . 2018, т. 24, № 1. С. 117–121. Ковтун Т.І., Климчук О.О. Ландшафтно-біотопічний та зоогеографічний аналіз надродини Noctuoidea (Lepidoptera) приміської зони м. Житомир. «Наукові горизонти. ScientificHorizons», № 05 (90), 2020. С. 65-72. Климчук О.О. Консортивні зв'язки і привабливості птахів. <i>Наукові читання-2020 : наук.-теорет. зб. Житомир : ЖНАЕУ, 2020. С. 36.</i> Ковтун Т.І. До фауни совкоподібних (Lepidoptera: Noctuoidea) приміської зони м. Житомир: мат. Всеукраїнської науково-практичної конференції «Лісові екосистеми: сучасні проблеми і перспективи досліджень» (Житомир, 25 лютого 2020 р.). Житомир, 2020. С.7-8. Кратюк О.Л. Динаміка чисельності та
Заходи охорони та відновлення тваринного світу			
-	-	-	-

Природно-заповідний фонд

Станом на 01.01.2024 до складу природно-заповідного фонду Житомирської області входить 284 об'єкти природно-заповідного фонду загальною площею 143203,7814 га, з них 20 об'єктів загальнодержавного значення (їх площа становить 57940,04 га) та 264 об'єктів місцевого значення (їх площа становить 85263,7414 га). Відсоток заповідності становить 4,75 %.

Природно-заповідний фонд області має таку структуру:

природні заповідники – 2, площа – 50976,84 га;

заказники загальнодержавного значення – 10, площа - 6757 га;

заказники місцевого значення – 197, площа – 84749,7087 га;

пам'ятки природи загальнодержавного значення – 2, площа – 51 га;

пам'ятки природи місцевого значення – 46, площа – 268,43 га;

ботанічні сади загальнодержавного значення – 1, площа – 35,4 га;

дендрологічні парки місцевого значення – 3, площа – 14,9 га;

парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення – 5, площа – 119,8 га;

парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення – 18, площа – 230,7027 га.

З метою розширення мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду та забезпечення збереження біорізноманіття у 2023 році рішенням чотирнадцятої сесії VIII скликання Житомирської обласної ради від 16.03.2023 № 511 оголошено нові та розширено межі існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення:

1) ландшафтний заказник місцевого значення «Над Случчю» площею 29,0 га;

2) лісовий заказник місцевого значення «Урочище Зрубок» площею 40,9 га;

3) розширено межі гідрологічної пам'ятки природи місцевого значення «Урочище «Нивки» на площу 8,41 га (загальна площа -11,41 га);

4) ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дуб монастирський» площею 0,01 га;

5) ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дуб Ігнатія Крашевського» площею 0,01 га;

6) ландшафтний заказник місцевого значення «Дубовий гай» площею 2,0 га;

7) розширено межі загальнозоологічного заказника місцевого значення «Берльоне» на площу 65,0 (загальна площа – 843,0 га);

8) гідрологічний заказник місцевого значення «Гудюча криниця» площею 3,0 га;

9) ландшафтний заказник місцевого значення «Городоцький» площею 8,5767 га;

10) гідрологічний заказник місцевого значення «Малиновий мох» площею 4,9 га;

11) ландшафтний заказник місцевого значення «Гальчинський» площею 21,0 га;

12) розширено межі ландшафтної заказника місцевого значення «Лумлянський» на площу 43,8369 га (загальна площа – 84,6755 га).

Рішенням Житомирської обласної ради від 16.03.2023 № 512 оголошено нові об'єкти природно-заповідного фонду місцевого значення:

- 1) лісовий заказник місцевого значення «Дубовець» площею 525,1 га;
- 2) гідрологічний заказник місцевого значення «Глозна» площею 126,4 га.

Рішенням чотирнадцятої сесії VIII скликання Житомирської обласної ради від 16.03.2023 № 513 «Про розширення меж та перейменування об'єкта природно-заповідного фонду» розширено межі парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення імені Кутузова на площу 2,0279 га (загальна площа становить – 7,0279 га); перейменовано об'єкт природно-заповідного фонду з «парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення імені Кутузова» на «парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Горошківське замчище».

Рішенням Житомирської обласної ради від 21.12.2023 № 659 «Про оголошення нових об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення» оголошено нові об'єкти природно-заповідного фонду місцевого значення:

- 1) Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Чарівні луки» площею 6,5 га;
- 2) Гідрологічний заказник місцевого значення «Прибитоцький» площею 41,5 га;
- 3) Ландшафтний заказник місцевого значення «Дендропарк Лагульський» площею 4,0 га;
- 4) Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Рябчик» площею 9,0 га;
- 5) Пралісова пам'ятка природи місцевого значення «Народицька» площею 22,9 га.

Рішенням Житомирської обласної ради від 21.12.2023 № 660 «Про внесення змін у рішення Житомирської обласної ради від 16.12.2021 № 363» уточнено площу, яку вилучили – 1,88 га (у рішенні до змін було 4,24 га). У зв'язку із внесеними змінами площа гідрологічного заказника місцевого значення «Страхів» зросла на 2,36 га і становить 2405,15 га.

Перелік цінних природних територій, що резервуються для створення нових або розширення існуючих об'єктів ПЗФ

Таблиця 2.39.

Рішення про резервували	Назва території/об'єкта, яку/який запропоновано створити	Площа, га	Місцезнаходження	Підприємство, установа чи організація, у віданні яких перебувають території
Від 18.12.2019 № 1793 «Про резервування природних територій, цінних для заповідання»	Іршанське водосховище площею 691 га	691	Новоборівська селищна рада, Хорошівська селищна рада	Новоборівська селищна рада, Хорошівська селищна рада

Динаміка структури природно-заповідного фонду Житомирської області

Таблиця 2.40.

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2023		На 01.01.2024	
	Кількість, шт.	Площа, га	Кількість, шт.	Площа, га
1	2	3	4	5
Природні заповідники	2	50976,84	2	50976,84
Біосферні заповідники	-	-	-	-
Національні природні парки	-	-	-	-
Регіональні ландшафтні парки	-	-	-	-
Заказники загальнодержавного значення	10	6757,0	10	6757,0
Заказники місцевого значення	186	83750,1351	197	84749,7087
Пам'ятки природи загальнодержавного значення	2	51,0	2	51,0
Пам'ятки природи місцевого значення	41	221,6	46	268,43
Заповідні урочища	-	-	-	-
Ботанічні сади загальнодержавного значення	1	35,4	1	35,4
Ботанічні сади місцевого значення	-	-	-	-
Дендрологічні парки загальнодержавного значення	-	-	-	-
Дендрологічні парки місцевого значення	3	14,9	3	14,9
Зоологічні парки загальнодержавного значення	-	-	-	-
Зоологічні парки місцевого значення	-	-	-	-
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення	5	119,8	5	119,8
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	18	228,6748	18	230,7027
РАЗОМ:	268	142155,3499	284	143203,7814
в тому числі:	-	-	-	-
загальнодержавного значення	20	57940,04	20	57940,04
місцевого значення	248	84215,3099	264	85263,7414
Фактична площа ПЗФ	-	142155,3499	-	143203,7814
% фактичної площі ПЗФ від площі адміністративно-територіальної одиниці	-	4,75%	-	4,75%

Звіт про зміни складу територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення в 2023 році, розташованих на території Житомирської області

Таблиця 2.41.

№ п/п	Категорія, значення	Тип	Назва	Площа, га	Обґрунтування причини ліквідації статусу	№, дата, назва документу, яким було створено (оголошено) об'єкт ПЗФ. ліквідовано статус або внесені зміни, ким прийнятий
Створено (оголошено)						
1	Заказник місцевого значення	Гідрологічний	Глозна	126,4	-	Рішення Житомирської обласної ради від 16.03.2023 № 512 «Про оголошення нових об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»
2		Лісовий	Дубовець	525,1	-	
3		Ландшафтний	Над Случчю	29,0	-	
4			Гальчинський	21,0	-	
5			Городоцький	8,5767	-	
6		Гідрологічний	Гудюча криниця	3,0	-	Рішення Житомирської обласної ради від 16.03.2023 № 511 «Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»
7			Малиновий мох	4,9	-	
8		Ботанічна	Дуб монастирський	0,01	-	
9			Дуб Ігнатія Крашевського	0,01	-	
10		Заказник місцевого значення	Ландшафтний	Дубовий гай	2,0	
11			Лісовий	Урочище Зрубок	40,9	-

12	Пам'ятка природи місцевого значення	Ботанічна	Чарівні луки	6,5	-	Рішення Житомирської обласної ради від 21.12.2023 № 659 «Про оголошення нових об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»
13			Рябчик	9,0	-	
14		Пралісова	Народицька	22,9	-	
15	Заказник місцевого значення	Гідрологічний	Прибитоцький	41,5	-	
16		Ландшафтний	Дендропарк Лагульський	4,0	-	
Змінено категорію, тип, значення, площу тощо						
1	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення	-	Парк ім. Кутузова (перейменовано на «Горошківське замчище»)	2,0279 (загальна площа – 7,0279)	-	Рішення Житомирської обласної ради від 16.03.2023 № 513 «Про розширення меж та перейменування об'єкта природно-заповідного фонду»
2	Пам'ятка природи місцевого значення	Гідрологічна	Урочище «Нивки»	8,41 (загальна площа – 11,41)	-	Рішення Житомирської обласної ради від 16.03.2023 № 511 «Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»
3	Заказник місцевого значення	Ландшафтний	Лумлянський	43,8369 (загальна площа – 84,6755)	-	
4		Загально-зоологічний	Берльоне	65,0 (загальна площа – 843)	-	
5		Гідрологічний	Страхів	Уточнена загальна площа становить – 2405,15	-	

Перелік об'єктів природно-заповідного фонду, території яких входять до складу територій інших об'єктів природно-заповідного фонду станом на 01.01.2024

Таблиця 2.42.

Категорія, значення та назва об'єкту ПЗФ, до складу території якого входять інші об'єкти ПЗФ	Перелік об'єктів ПЗФ, території яких входять до складу території іншого об'єкту ПЗФ	
	Категорія, значення, назва, тип	Площа, га
1	2	3
1. Національний природний парк «...»	1. Заказник загальнодержавного значення «...», ботанічний	
1	2	3
	2. Пам'ятка природи місцевого значення «...», комплексна	
	3. ...	
Разом в межах національного природного парку	Кількість об'єктів, шт.:	Площа, га
2. Регіональний ландшафтний парк «...»	1.	
	2.	
	3.	
Разом в межах регіонального ландшафтного парку	Кількість об'єктів, шт.:	Площа, га
3. і т.д.		
ВСЬОГО	Кількість об'єктів, шт.:	Площа, га

Примітка: на території Житомирської області відсутні об'єкти природно-заповідного фонду, території яких входять до складу територій інших об'єктів природно-заповідного фонду

**Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення,
розташованих у Житомирській області станом на 01.01.2024 року**

Таблиця 2.43.

№ П/П	Назва об'єкта	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження заповідного об'єкта ПЗФ (у тому числі квартали і виділи)	Назва підприємства, організації, установи – землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його площу тощо	Навність Форми 1 ДКПЗФ	Навність карти
ЗАПОВІДНИКИ								
1	Поліський природний заповідник		20104	Коростенський район, с. Селезівка, Копищанське і Перганське лісництва ДП “Олевське ЛП” та Селезівське лісництво ДП “Словечанське ЛП”	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України	Постанова Ради Міністрів УРСР від 12.11.1968 р. №584	-	+
2	Природний заповідник «Древлянський»		30872,84	Коростенський район, ДП «Народицький спецлісгосп», Народицьке лісництво – 8294 га, Кліщівське лісництво – 5034 га, Заліське лісництво – 3495 га (всього – 16823 га); ДП «Народицький лісгосп АПК», Радчанське лісництво – 57,7 га (всього – 57,7 га); землі запасу Народицької селищної ради, в тому числі землі населених пунктів – 753,6 га, сіножаті – 3919,14 га, пасовища – 5798 га (усього – 10470,74 га); землі запасу Мотійківської сільської ради, в тому числі землі населених пунктів – 78,3 га, сіножаті – 216,7 га, пасовища – 204,5 га, пасовища радіоактивно забруднені – 13,9 га, сіножаті радіоактивно забруднені – 159,9 га (всього – 673,3 га); землі запасу Селецької сільської ради, в тому числі землі населених пунктів – 18,3 га, сіножаті – 231,1 га, пасовища – 132 га, заболочені землі – 15,5 га, чагарники – 21 га (усього – 418,1 га); 2430 га радіоактивно забруднених земель, що знаходяться в розпорядженні Народицької районної ради (всього – 2430 га)	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України	Указ Президента України від 11.12.09 №1038/2009 «Про створення природного заповідника «Древлянський»	-	+

	Разом	2	50976, 84					
ЗАКАЗНИКИ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ								
3	Плотниця	ландш афтни й	460	Філія “Білокоровицьке лісове господарство” ДП “Ліси України”, Замисловицьке лісництво, кв. 1, 2, 5, 6, 7	Філія “Білокоровицьке лісове господарство” ДП “Ліси України”	Постанова Ради Міністрів УРСР від 25.02.1980 р. №132 «Про доповнення переліку державних заказників в Українській РСР». Постановою Ради Міністрів УРСР від 07.01.1985 №5 «Про внесення змін і доповнень у мережу територій та об’єктів природно-заповідного фонду Української РСР» внесено зміни щодо площі даного заказника	-	+
	Разом	1	460					
4	Поясківськи й	лісови й	113	Філія “Білокоровицьке лісове господарство” ДП “Ліси України”, Поясківське лісництво, кв. 17	Філія “Білокоровицьке лісове господарство” ДП “Ліси України”	Постанова Ради Міністрів УРСР від 28.10.1974 р. №500 «Про створення державних заказників в Українській РСР»	-	+

5	Туганівський	лісовий	245	Філія “Городницьке лісове господарство” ДП “Ліси України”, Ярунське лісництво, кв. 20, 21, 22, 23, 25, 26	Філія “Городницьке лісове господарство” ДП “Ліси України”	Постанова Ради Міністрів УРСР від 28.10.1974 р. №500 «Про створення державних заказників в Українській РСР»	-	+
	Разом	2	358					
6	Городницький	ботанічний	352	Філія “Городницьке лісове господарство” ДП “Ліси України”, Городницьке лісництво, кв. 34, 35, 36	Філія “Городницьке лісове господарство” ДП “Ліси України”	Постанова Ради Міністрів УРСР від 28.10.1974 р. №500 «Про створення державних заказників в Українській РСР»	-	+
	Разом	1	352					
7	Казява	загальнозоологічний	1859	Філія “Городницьке лісове господарство” ДП “Ліси України”, кв.11, 12, 13, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 27, 28, 29, 30, 31, 35, 36	Філія “Городницьке лісове господарство” ДП “Ліси України”	Постанова Ради Міністрів УРСР від 25. 02. 1980 р. №132 «Про доповнення переліку державних заказників в Українській РСР»	-	+
8	Кутне	загальнозоологічний	922	Філія “Овруцьке спеціалізоване лісове господарство” ДП “Ліси України”, Борутинське лісництво кв 49, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64	Філія “Овруцьке спеціалізоване лісове господарство” ДП “Ліси України”	Постанова РМ УРСР від 12.12.1983 р. № 495 «Про доповнення переліку державних заказників Української РСР»	-	+
	Разом	2	2781					

9	Часниківський	орнітологічний	612	Філія “Ємільчинське лісове господарство” ДП “Ліси України”, Кочичинське лісництво, кв. 45, 46, 47, 53, 54, 55	Філія “Ємільчинське лісове господарство” ДП “Ліси України”	Постанова Ради Міністрів УРСР від 25.02.1980 р. №132 «Про доповнення переліку державних заказників Української РСР»	-	+
	Разом	1	612					
10	Дідове озеро	Гідрологічний	294	Філія “Словечанське лісове господарство” ДП “Ліси України”, Кованське лісництво, кв. 11, 12, 13, 14	Філія “Словечанське лісове господарство” ДП “Ліси України”	Постанова Ради Міністрів УРСР від 25.02.1980 р. № 132 «Про доповнення переліку державних заказників Української РСР»	-	+
11	Забарський	Гідрологічний	1095	Філія “Ємільчинське лісове господарство” ДП “Ліси України”, Глумчанське лісництво, кв. 1, 2, 3, 6, 7, 8, 17, 18, 19	Філія “Ємільчинське лісове господарство” ДП “Ліси України”	Постанова Ради Міністрів УРСР від 25.02.1980 р. № 132 «Про доповнення переліку державних заказників Української РСР»	-	+
12	Червоновільський	Гідрологічний	805	Філія “Городницьке лісове господарство” ДП “Ліси України”, Червоновільське лісництво, кв. 1, 2, 3, 5, 6, 7, 12, 13	Філія “Городницьке лісове господарство” ДП “Ліси України”	Постанова Ради Міністрів УРСР від 25.02.1980 р. № 132 «Про доповнення переліку державних заказників Української РСР»	-	+

	Разом	3	2194					
	Разом	10	6757					
ПАМ'ЯТКИ ПРИРОДИ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ								
13	Корніїв	ботанічна	15	Філія “Словечанське лісове господарство” ДП “Ліси України”, Кованське лісництво, кв.37	Філія “Словечанське лісове господарство” ДП “Ліси України”	Розпорядження Ради Міністрів УРСР від 14.10.1975 р. № 780-Р	-	+
14	Модрина	ботанічна	36	Філія “Городницьке лісове господарство” ДП “Ліси України”, Надслучанське лісництво, кв.28	Філія “Городницьке лісове господарство” ДП “Ліси України”	Розпорядження РМ УРСР від 07.08.1963р. № 1180-Р	-	+
	Разом	2	51					
БОТАНІЧНІ САДИ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ								
15	Ботанічний сад Житомирського національного агроекотологічного університету		35,4	м. Житомир, вул. Корольова, 39 та хутір “Затишшя”	Житомирський національний агроекотологічний університет	Розпорядження РМ УРСР від 07.08.1963 р. № 1180-Р Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 р. № 584	-	+
	Разом	1	35,4					

ПАРКИ-ПАМ'ЯТКИ САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ЗНАЧЕННЯ								
16	Верхівнянський		33,7	Бердичівський р-н, с. Верхівня	Верхівнянська філія Житомирського агротехнічного коледжу	Постанова РМ УРСР від 29.01.1960 р. № 105	-	+
17	Городницький		21	Філія "Городницьке лісове господарство" ДП "Ліси України", Городницьке лісництво, кв. 65	Філія "Городницьке лісове господарство" ДП "Ліси України"	Постанова РМ УРСР від 29.01.1960 р. № 105	-	+
18	Івницький		14	Філія "Коростишівське лісове господарство" ДП "Ліси України", Івницьке лісництво, кв. 82	Філія "Коростишівське лісове господарство" ДП "Ліси України"	Постанова РМ УРСР від 29.01.1960 р. № 105	-	+
19	Новочорториський		19,2	Житомирський р-н, с. Нова Чортория	Новочорториський державний аграрний технікум	Постанова РМ УРСР від 29.01.1960 р. № 105	-	+
20	Трощанський		31,9	Житомирський район, с. Троща, ДП «Романівський лісгосп АПК», Чуднівське лісництво кв. 25	ДП «Романівський лісгосп АПК»	Постанова колегії Держкомітету Ради Міністрів по охороні природи від 26.07.1972р. №22	-	+
	Разом	5	119,8					
	Всього загальнодержавного значення	20	57940,04					

ЗАКАЗНИКИ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ								
21	Гамарня	Ландшафтний	1132,67	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Слобідське лісництво, кв.40, 41, 42, 43 (площа 294,7 га), ДП "Малинський лісгосп АПК", Ворсівське лісництво, кв. 10, вид. 20, 23-31 (площа 16,5 га), Малинське водосховище	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", ДП "Малинський лісгосп АПК", Малинська міська рада	Рішення облвиконкому від 03.12.1982 р. №489 (площа 1077 га) Згідно з рішенням Житомирської облради від 07.03.1991 №68 "Про підсумки інвентаризації мережі ПЗФ та доповнення переліку державних заказників" площа становить 1131. Рішення дванадцятої сесії Житомирської облради сьомого скликання від 27.07.2017 № 736 «Про зміни меж і площі існуючого об'єкта ПЗФ місцевого значення» із складу вилучені земельні ділянки, на яких розміщені Малинський лісотехнічний коледж та його підсобне господарство площею 14,8272 га та включено у його склад земельні ділянки на території ДП "Малинський лісгосп АПК" площею 16,5 га	-	+

22	Древлянський	Ландшафтний	9301,76	філія «Народицьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Базарське лісництво; землі запасу Базарської с/р; землі запасу Межиліської с/р	філія «Народицьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Базарська с/р, Межиліська с/р	Рішення 8 сесії обласної ради п'ятого скликання від 05.04.07 № 191 «Про утворення об'єкту природно-заповідного фонду місцевого значення»; уточнено площу заказника рішенням 8 сесії Житомирської обласної ради шостого скликання від 15.12.11 №373 «Про створення нових та уточнення площ існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення, про зміну користувача заповідного об'єкта»; Рішення четвертої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 27.05.2021 №156 "Про розширення меж ландшафтного заказника місцевого значення "Древлянський"	-	+
23	Миколинці	Ландшафтний	723	ДП «Ємільчинський лісгосп АПК», Барашівське л-во, кв. 84-87, 100, 101, 104	ДП «Ємільчинський лісгосп АПК»	Рішення 15 сесії обласної ради п'ятого скликання від 26.06.08 № 595 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

24	Глушець	Ландшафтний	1222,46	ДП «Словечанський лісгосп АПК», Овруцьке лісництво, кв 1 (у вид. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв.2 (у вид 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 13, 28, 52, 53, 55, 57, 75, 87, 88 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв.. 3 (у вид. 22, 23, 65, 66 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м);	ДП «Словечанський лісгосп АПК»	Рішення 20 сесії обласної ради п'ятого скликання від 28.05.09 № 819 «Про утворення об'єктів ПЗФ місцевого значення» Рішення четвертої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 27.05.2021 №157 "Про розширення меж ландшафтного заказника місцевого значення "Глушець" Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12 2021 № 363 "Про зміну меж об'єктів ПЗФ місцевого значення"	-	+
25	Калинка	Ландшафтний	55	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Любовицьке лісництво, квартал 13	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 21 сесії обласної ради п'ятого скликання від 09.09.09 № 883 «Про утворення та розширення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення» Рішення 15 сесії обласної ради п'ятого скликання від 26.06.08 № 595 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

26	Раївка	Ландшафтний	206,5	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Білківське лісництво, кв. 90 (вид. 4,6,7,8), кв. 91 (вид. 2-18), кв. 92 (вид. 4,10,17,19), кв. 93 (вид. 2-18, 20), кв. 94 (вид. 1-28), кв. 95 (вид. 1-19), кв. 98 (вид. 10-12)	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 21 сесії обласної ради п'ятого скликання від 09.09.09 № 883 «Про утворення та розширення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
27	Заміри	Ландшафтний	234	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Потіївське лісництво, кв. 1-6	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 21 сесії обласної ради п'ятого скликання від 09.09.09 № 883 «Про утворення та розширення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
28	Полігон	Ландшафтний	2293,3	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Бехівське лісництво, кв. 114-136 (крім кварталу 116, вид. 19; кварталу 117, вид. 22; кварталу 123, вид. 2, кварталу 124, вид. 2)	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення двадцять шостої сесії Житомирської обласної ради п'ятого скликання від 08.09.10 №1163 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
29	Михайловичі	Ландшафтний	139,6	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Бехівське л-во, кв. 16 (вид. 16-18), 17, 18, 26, 27	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 17 сесії Житомирської обласної ради п'ятого скликання від 14.11.08 № 665 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

30	Пилипівка	Ландшафтний	92,7	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Пилипівське лісництво, кв. 38, кв. 40, вид. 2, 3, 4, 5 (пл.30,6 га), кв. 41, вид. 1 (пл.7,2 га)	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 8 сесії Житомирської обласної ради шостого скликання від 15.12.2011 №373 «Про створення нових та уточнення площ існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення, про зміну користувача заповідного об'єкта». Рішення двадцять дев'ятої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 18.12.2019 №1792 «Про утворення ландшафтного заказника місцевого значення «Яроповицький» та розширення меж заказника «Пилипівка»	-	+
31	Здрівля	Ландшафтний	67,9	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Малинське лісництво, кв. 64 (площа 58 га), кв. 63, вид. 10, 13, 14 (площа 9,9 га)	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення ІХ сесії Житомирської обласної ради VI скликання від 22.03.12 № 503 «Про створення нових та уточнення площі існуючого об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

32	Багно	Ландшафтний	47,4	ДП «Малинський лісгосп АПК», Ворсівське лісництво, кв. 8, вид. 53 - 66; Барвінківське лісництво кв. 48, вид. 7, 8, 9, 10	ДП «Малинський лісгосп АПК»	Рішення ІХ сесії Житомирської обласної ради VI скликання від 22.03.12 № 503 «Про створення нових та уточнення площі існуючого об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення» Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 № 364 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
33	Федорівський	Ландшафтний	557	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Новоград-Волинське лісництво, кв. 78 (площа 51 га), кв. 79 (площа 49 га), кв. 80 (площа 49 га), кв. 81 (площа 50 га), кв. 82 (площа 30 га), кв. 89 (площа 63 га), кв. 90 (площа 58 га), кв. 91 (площа 53 га), кв. 92 (площа 47 га), кв. 93 (площа 56 га), кв. 94 (площа 51 га).	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення XII сесії Житомирської обласної ради VI скликання від 22.11.2012 № 718 «Про створення нових і зміну меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

34	Пікельський	Ландшафтний	128	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Пищівське лісництво, кв. 33, вид. 6, 7, 8, 16, 17, 19, 20, 33; кв.34, вид. 9, 12, 13, 14; кв.42, вид. 2, 3, 4, 22; кв. 43, вид. 1, 3, 15-20, 24, 25; кв. 44, вид. 1-3, 9, 16, 17, 22	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення XII сесії Житомирської обласної ради VI скликання від 22.11.12 № 718 «Про створення нових і зміну меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
35	Партизанський	Ландшафтний	22,9	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Пищівське лісництво, кв. 35, вид. 3, 8, 9, 15, 24	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення XII сесії Житомирської обласної ради VI скликання від 22.11.2012 № 718 «Про створення нових і зміну меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
36	Ліптов	Ландшафтний	1,5	ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК», Городницьке лісництво, кв.33, вид.44(0,6 га), квартал 33 вид.45(0,9 га).	ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК»	Рішення XVIII сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 12.09.2018 № 1214 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
37	Ворсівський	Ландшафтний	192,9	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Українківське лісництво, кв. 58, вид. 1-9 (площа 12,9 га), Малинська міська рада (Ворсівське водосховище площа 157,2 га), ДП «Малинський лісгосп АПК», Ворсівське лісництво, кв. 37, вид.24-31(площа 8 га), кв. 48 вид.1,2,3,7,8,9,10,11,12,13 (площа 14,8 га)	Малинська міська рада Коростенського району, філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", ДП «Малинський лісгосп АПК»	Рішення XXIV сесії Житомирської обласної ради VII скликання від 09.07.2019 № 1503 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

38	Лумлянський	Ландшафтний	84,6755	Малинська міська рада, Лумлянське водосховище на р.Візня (площа 39,13 га), ДП "Малинський лісгосп АПК", Ворсівське лісництво, кв.1, вид. 2,4,6 (площа 1,7)	Малинська міська рада Коростенського району, ДП "Малинський лісгосп АПК"	Рішення XXIV сесії Житомирської обласної ради VII скликання від 09.07.2019 № 1503 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення», розширено межі на 43,8369 га рішенням чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 511 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
39	Круча	Ландшафтний	13,2	Малинська міська рада, водосховище на р. Лумля (площа 13,2 га)	Малинська міська рада Коростенського району	Рішення XXIV сесії Житомирської обласної ради VII скликання від 09.07.2019 № 1503 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
40	Урочище біля трьох дубів	Ландшафтний	10,8	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Пищівське лісництво, кв.5, вид. 7, 10, кв.6, вид. 12, 19.	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення двадцять дев'ятої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 18.12.2019 №1791 «Про утворення об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

41	Яроповицький	Ландшафтний	10,5	ДП «Коростишівський лісгосп АПК», Андрушівське лісництво, кв. 22, вид. 17,18,20,21,22,23,24,25	ДП «Коростишівський лісгосп АПК»	Рішення двадцять дев'ятої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 18.12.2019 №1792 «Про утворення ландшафтного заказника місцевого значення «Яроповицький» та розширення меж заказника «Пилипівка»	-	+
42	Зелена лагуна	Ландшафтний	97,9917	Брониківська об'єднана територіальна громада Несолонська сільська рада (землі водного фонду-84 га), ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК», Новоград-Волинське лісництво, квартал 71, виділ 9 (2,5251 га), квартал 71, виділ 4 (2,2949 га), квартал 71, виділи 6,7,21 (6,9831 га), квартал 71 виділ 15 (2,1886 га)	Брониківська об'єднана територіальна громада, ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК»	Рішення тридцять другої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 08.10.2020 №2042 «Про оголошення об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
43	Заплава пам'яті Небесної Сотні	Ландшафтний	12,7073	Малинська міська рада, Коростенського району	Малинська міська рада	Рішення тридцять першої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 25.06.2020 №1977 «Про оголошення об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

44	Урочище Бехівські дачі	Ландшафтний	122,2	ДП "Коростенський лісгосп АПК", Коростенське лісництво, кв. 35	ДП "Коростенський лісгосп АПК"	Рішення четвертої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 27.05.2021 №158 "Про оголошення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
45	Городище	Ландшафтний	265,5	ДП "Словечанський лісгосп АПК", Бігунське лісництво, квартали 91,92,93,94	ДП "Словечанський лісгосп АПК"	Рішення п'ятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 29.07.2021 №220 "Про оголошення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
46	Білчанські рови	Ландшафтний	709,9	ДП "Словечанський лісгосп АПК", Рокитнянське лісництво, квартали 1, 33, 34, 36, 40, 41, 44, 49, 50, 51	ДП "Словечанський лісгосп АПК"	Рішення п'ятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 29.07.2021 №220 "Про оголошення об'єктів природно - заповідного фонду місцевого значення"	-	+
47	Вітковське	Ландшафтний	166	ДП "Словечанський лісгосп АПК", Перебродське лісництво, кв. 10	ДП "Словечанський лісгосп АПК"	Рішення п'ятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 29.07.2021 №220 "Про оголошення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+

48	Бензюкове	Ландшафтний	12,9	ДП "Малинський лісгосп АПК", Недашківське лісництво, кв. 65, вид. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	ДП "Малинський лісгосп АПК"	Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 № 364 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
49	Урочище Мокре	Ландшафтний	76,7	ДП "Олевський лісгосп АПК", Кишиньське лісництво, кв. 32	ДП "Олевський лісгосп АПК"	Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 № 364 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
50	Надслучанський	Ландшафтний	8	ДП "Новоград-Волинський лісгосп АПК", Новоград-Волинське лісництво, кв. 43, вид. 7 - 10	ДП "Новоград-Волинський лісгосп АПК"	Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 № 364 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+

51	Урочище Смульське	Ланд шафтн ий	12,3	ДП "Коростишівський лісгосп АПК", Шахворостівське лісництво, кв. 57, вид. 1, 2, 7, 20, 21, 22	ДП "Коростишівський лісгосп АПК"	Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 № 362 "Про оголошення об'єктів природно- заповідного фонду місцевого значення"	-	+
52	Урочище П'ятигірка	Ланд шафтн ий	29,1	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Андрушівське лісництво, кв. 107, вид. 1 - 4, 6 - 11, 13 - 16, 20 - 23, 28	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 № 362 "Про оголошення об'єктів природно- заповідного фонду"	-	+
53	Чудинські яри	Ланд шафтн ий	41,2	ДП "Радомишльський лісгосп АПК", Забілоцьке лісництво, кв. 66, вид. 29 - 51	ДП "Радомишльський лісгосп АПК"	Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 № 362 "Про оголошення об'єктів природно- заповідного фонду"	-	+
54	Бокиївський рів	Ланд шафтн ий	344,5	ДП "Словечанський лісгосп АПК", Словечанське лісництво, кв. 54, 55, 56, 57, 108, 109, 110	ДП "Словечанський лісгосп АПК"	Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 №362 "Про оголошення об'єктів природно- заповідного фонду місцевого значення"	-	+

55	Новоборівський	Ландшафтний	102,2	ДП "Пулинський лісгосп АПК", Хорошівське лісництво, кв. 36, вид. 48, 49; кв. 40, вид. 41-48; кв. 47	ДП "Пулинський лісгосп АПК"	Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 № 362 "Про оголошення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
56	Любарський	Ландшафтний	159,26 11	В адміністративних межах Любарської селищної ради	Любарська селищна рада	Рішення дванадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 07.12.2022 № 474 "Про оголошення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
57	Трощанський	Ландшафтний	105,18 64	В адміністративних межах Краснопільської сільської ради та Вільшанської сільської ради	Краснопільська сільська рада, Вільшанська сільська рада	Рішення дванадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 07.12.2022 № 474 "Про оголошення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
58	Гальчинський	Ландшафтний	21	Андрушівська міська рада	Андрушівська міська рада	Рішення чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 511 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів ПЗФ місцевого значення"	-	+

59	Городоцький	Ландшафтний	8,5767	на території Білокриницького старостинського округу Городоцької селищної ради	Городоцька селищна рада	Рішення чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 511 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів ПЗФ місцевого значення"	-	+
60	Дубовий гай	Ландшафтний	2	м. Житомир в районі вул. Богунської	Житомирська міська рада	Рішення чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 511 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів ПЗФ місцевого значення"	-	+
61	Над Случчю	Ландшафтний	29	На лівому березі р. Случ між смт Миропіль та с. Колодяжне на землях Миропільської селищної ради	Миропільська селищна рада	Рішення чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 511 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів ПЗФ місцевого значення"	-	+
62	Дендропарк Лагульський	Ландшафтний	4	Кадастрові номери земельних ділянок - 1824081700:07:001:0014 (0,25 га); 1824081700:07:001:0015 (0,75 га); землі Брониківської сільської ради 3 га	Брониківська сільська рада Звягельського району, Молодецький Петро Олександрович	Рішення вісімнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 21.12.2023 № 659 "Про оголошення нових об'єктів ПЗФ місцевого значення"	-	+
	Разом	42	18867,9887					

63	Андрушівський ліс-1	лісовий	2,8	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Андрушівське лісництво, кв.69, вид.2	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 02.04.1984 р. №115	-	+
64	Андрушівський ліс-2	лісовий	2,8	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Андрушівське лісництво, кв. 53, вид. 8	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 03.12.1982 р. №489	-	+
65	Баньки	лісовий	1339	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Олевське лісництво, кв. 10, 14, 15, 17, 22, 31, 41; Сновидовицьке лісництво, кв. 40, 41, 46, 47, 48, 54	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 14 сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 04.07.2000 р.	-	+
66	Баранівський	лісовий	550	філія «Баранівське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Баранівське лісництво, кв. 34, 35, 36, 37, 48, 49, 50, 51	філія «Баранівське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення дев'ятої сесії обласної ради ХХІІ скликання від 22.11.1997 р.	-	+
67	Березовий	лісовий	36	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України", Можарівське лісництво, кв. 78, вид. 10, 11, 16, 18, Нагорянське лісництво, кв. 61, вид. 7, 17, кв. 68, вид. 6	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 14 сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 04.07.2000 р.	-	+
68	Білокоровицький	лісовий	18	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Білокоровицьке лісництво, кв. 72, вид. 60, 61	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. №360	-	+
69	Ботанічна	лісовий	0,6	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Пищівське лісництво, кв. 96, вид.11	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+

70	Будки	лісовий	500	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Ємільчинське лісництво, кв. 28, кв. 29, кв. 35, вид. 1, 2; кв. 36, кв. 37	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 01.02.1988 р. № 27 "Про доповнення переліку державних заказників" (444 га) Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 № 364 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів ПЗФ місцевого значення" (56 га)	-	+
71	Бучина	лісовий	2	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Любарське лісництво, кв. 14, вид. 27	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 07.03.1991 р. № 68	-	+
72	Верхова ділянка	лісовий	2	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Юрівське лісництво, кв. 14, вид. 6	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+
73	Гута	лісовий	77	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Радомишльське лісництво, кв. 49, вид. 11; кв. 50, вид. 24; кв. 51, вид. 31	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+
74	Даньов	лісовий	226	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Глумчанське лісництво, кв. 46, 52	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 07.03.1991 р. № 68	-	+
75	Дивлинський	лісовий	220,4	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Дивлинське лісництво, кв. 25, 26	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+

76	Діброва лісного Вронського	лісовий	5,5	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Корабельне лісництво, кв. 20, вид. 8	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 07.03.1991 р. № 68 "Про підсумки інвентаризації мережі природно-заповідного фонду та доповнення переліку державних заказників"	-	+
77	Жубровицький	лісовий	26,2	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Жубровицьке лісництво, кв.38, вид. 1,2,24; ; кв.39, вид.27-29	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+
78	Забране	лісовий	31,7	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Шершнівське лісництво, кв. 75, вид. 21; кв. 80, вид. 1, 2, 3, 4,7	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+
79	Зривисько	лісовий	105	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Чуднівське лісництво, кв. 4, 17	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 7 сесії 24 скликання обласної ради від 23.04.2003 № 207	-	+
80	Замок Терещенка	лісовий	22,1	КЕВ м. Житомир, Тригирське лісництво, кв. 9, вид. 1-5, 7, 8	КЕВ м. Житомир	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+
81	Коршомка	лісовий	408,2	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України" Чуднівське лісництво, кв. 5-8; кв. 18, вид. 1-7, 18, 19; кв. 19, вид. 1-8, 18, 19, кв. 20, кв. 21	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 7 сесії 24 скликання обласної ради від 23.04.2003 № 207	-	+
82	Кам'яна гірка	лісовий	5,8	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України", Кованське лісництво, кв. 35, вид. 42	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 31.03.1984 р. №149	-	+

83	Ліс над Случчю	лісовий	26,8	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Надслучанське л-во, кв. 13, вид. 8, 9, 10-13, 67	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 16 сесії обласної ради п'ятого скликання від 15.08.08 № 642 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
84	Лугинські дубняки	лісовий	150	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Лугинське лісництво, кв. 63, кв. 64, вид. 5, 6, 10, 11, 18, 20, 26, 33; кв. 73, вид. 3 - 7, 47; кв.74, вид. 2, 24	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення сесії обласної ради ХХІІ скликання від 03.03.1995 р. «Про створення державних заказників місцевого значення».	-	+
85	Микитче	лісовий	3298,8	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Журжевицьке лісництво, кв. 44, 45, 47, 48, 49, 51, 53-60; Хочинське лісництво, кв. 51, вид. 19-25; кв. 52; кв. 56, вид. 7-15; кв. 57 вид. 8-30 кв. 58, 63, 64, 65, 69; Юрівське лісництво, кв. 1-4, 6-8, 12, 13	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001	-	+
86	Михеївський	лісовий	35	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Надслучанське лісництво, кв. 50, вид. 10, 46	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+
87	Над Тетеревом	лісовий	34,8	КЕВ м. Житомир, Тригірське лісництво, кв. 13, вид. 24, 25, 30; кв.19, вид. 7; кв. 20, вид. 1. філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України" кв.18, вид. 2, 3, 4; кв. 19 вид. 1, 2, 3, 4	КЕВ м. Житомир, філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+
88	Нехворощ	лісовий	33	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Андрушівське лісництво, кв. 90, вид. 2	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 03.12.1982 р. № 489	-	+

89	Олевський	лісовий	99	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Олевське лісництво, кв. 16, вид. 6	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+
90	Поломи	лісовий	347	філія «Смільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Корольовське лісництво, кв. 7, 13, 19	філія «Смільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 97.03.1991 р. № 68	-	+
91	Попільнянський ліс	лісовий	5,8	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Попільнянське лісництво, кв. 20, вид. 12	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
92	Путівець	лісовий	5,3	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Радовельське лісництво, кв. 31, вид. 53 - 58, 73	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. №360	-	+
93	Радогощанський	лісовий	152	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Літківське лісництво, кв. 14 вид. 1-42, кв. 73	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення сесії обласної ради . XXII скликання від 03.03.1995 р	-	+
94	Радомишльський	лісовий	166,4	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Радомишльське лісництво кв. 7, вид. 11; кв. 11, вид.1-6, 9; кв. 12, вид. 1, 15, 17; кв. 13, вид. 7; кв. 24, вид. 4, 21; кв. 25, вид. 1, 7.	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+
95	Сапожинський	лісовий	100,1	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Надслучанське лісництво, кв. 71, вид. 11, 18, 25, 33, 34; кв. 72, вид. 1-5	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+

96	Словечанський кряж	лісовий	18268,7	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України", Кованське лісництво, кв. 1-5, 15, 22, 23, 30-32, 35 (вид. 1-41, 43-61), 36, 37 (вид. 1-23, 25-35, 37-45, 47, 48) – площа 2027,8 га; Листвинське лісництво, кв., 1-7, 15-17, 22-24, 31-33, 42, 43, 73, 77-82 – площа 2707,9 га; Усівське лісництво, кв. 1, 2, 6-10, 17-19, 26-28, 30, 31, 36, 37, 42, 50 - 80, - площа 5029,2 га; Тхоринське лісництво, кв. 1, кв. 3-17; кв. 18 (у вид. 1, 2, 4, 5, 11, 19, 25, 26, 27, 28, 29, 30 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 19, кв. 20; кв. 21 (у вид. 4, 5, 11, 15 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 22; кв. 23 (у вид. 5, 14, 20, 23, 39 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 24; кв. 25 (у вид. 4, 5, 6, 16, 24, 25 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 26; кв. 27 (у вид. 8 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 28; кв. 29; кв. 30; кв. 31; кв. 34, вид. 3 – площа 2828,7 га; Велідницьке лісництво, кв. 23, 24, 34, 35, 43, 44, 52-55, 64-66, 75, 82, 84 (вид. 1-9, 11-16, 19, 20, 24-26, 28-38), 88, 89 (вид. 1-3, 6-8, 10-13, 15-17, 20-23), 90-98 – площа 2371,1 га; Городецьке лісництво, кв. 7, 8 (вид. 1-14, 16-29), 13 (вид. 1-5, 7-37), 16-19, 22, 23, 29-32, 37, 39-48, 50-56 площа – 3304,0 га;	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення Ш сесії 23 скликання обласної ради від 17.09.1998 р. Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 № 364 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення" Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 №363 "Про зміну меж об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
97	Старі Гарти	лісовий	159	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Гартівське лісництво, кв. 8, 9	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 01.02.1988 р. № 27 "Про доповнення переліку державних заказників"	-	+
98	Старочуднівський	лісовий	4,6	філія «Баранівське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Биківське лісництво, кв. 75, вид.7	філія «Баранівське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+

99	Стовпінський	лісовий	67,1	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Жубровицьке лісництво, кв. 3, вид. 59, 60; кв. 11, вид. 1,2,27,28	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. №360	-	+
100	Сторожівський	лісовий	0,4	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Надслучанське лісництво, кв. 55, вид.8	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+
101	Тересини	лісовий	2189,7	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Олевське лісництво, кв. 62, 63, 64, 69,70, 71, 72 (вид. 1 – пл. 0,6 га); Кам'янське лісництво, кв. 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 22, 29, 35	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 14 сесії облради 23 скликання від 04.07.2000 р. «Про території та об'єкти ПЗФ місцевого значення» (площа – 2184 га). Розширено рішенням XXI сесії Житомирської облради V скликання від 09.09.09 № 883 «Про утворення та розширення об'єктів ПЗФ місцевого значення» (площа – 2189,4га; розширено з 2184 га до 2189,4 га). Розширено рішенням XXIV сесії Житомирської облради V скликання від 11.05.10 № 1084 «Про зміну меж об'єктів ПЗФ місцевого значення» з 2189,4 га до 2189,7 га	-	+

102	Турейка	лісовий	4	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Лугинське лісництво, кв. 86, вид. 3, 10, 11, 12, 14, 15	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення сесії обласної ради ХХІІ скликання від 03.03.1995 р.	-	+
103	Урочище камінь	лісовий	39	ДП «Романівський лісгосп АПК», Ольшанське лісництво, кв. 51	ДП «Романівський лісгосп АПК»	Рішення 7 сесії 24 скликання обласної ради від 23.04.2003 № 207	-	+
104	Харкові круги	лісовий	29,7	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Юрівське лісництво, кв. 42, вид. 19, 21, 24, 42	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360 "Про доповнення переліку державних заказників"	-	+
105	Чорний бусел	лісовий	84	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Юрівське лісництво, кв. 46, вид. 1	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. №360 "Про доповнення переліку державних заказників"	-	+
106	Юзиховка	лісовий	439	філія «Смільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Жужельське лісництво, кв. 72, 73, 79, 80, Кочичинське лісництво, кв. 70, 72	філія «Смільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 01.02.1988 р. № 27 "Про доповнення переліку державних заказників"	-	+
107	Яремів ліс	лісовий	70	ДП «Пулинський лісгосп АПК», Курненське лісництво кв. 36 вид. 1-5, 9-28	ДП «Пулинський лісгосп АПК»	Рішення сесії обласної ради ХХІІ скликання від 03.03.1995 р.	-	+
108	Острів	лісовий	189,5	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Малинське лісництво, кв. 13, кв. 14, кв. 19 вид. 6-10, 16, 18, кв. 20, кв. 21, кв. 22	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 21 сесії обласної ради п'ятого скликання від 09.09.2009 № 883 «Про утворення та розширення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

109	Межиріччя	лісовий	274	ДП «Коростенський лісгосп АПК», Коростенське лісництво, кв. 16 (вид. 7, 11, 12, 13, 14, 16), кв. 17, кв. 21	ДП «Коростенський лісгосп АПК»	Рішення 25 сесії Житомирської обласної ради п'ятого скликання від 11.06.2010 № 1138 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
110	Карпиха	лісовий	451,2	ДП «Коростенський лісгосп АПК», Горщиківське лісництво, кв. 36, кв. 37, кв. 38, кв. 40 (вид. 1 – 15.1)	ДП «Коростенський лісгосп АПК»	Рішення 25 сесії Житомирської обласної ради п'ятого скликання від 11.06.2010 № 1138 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
111	Мощаниця	лісовий	136,8	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Липницьке лісництво, кв. 8 ; кв. 9, вид. 29-56; кв. 10, вид. 28-36	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення двадцять шостої сесії Житомирської обласної ради п'ятого скликання від 08.09.2010 №1163 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
112	Мельницький	лісовий	132,3	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Радогощанське лісництво, кв. 4; кв. 11, вид. 1-10	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення двадцять шостої сесії Житомирської обласної ради п'ятого скликання від 08.09.2010 №1163 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

113	Урочище Гала	лісовий	1454	ДП «Олевський лісгосп АПК», Копищанське л-во, кв. 21-25, 38-43, 46, 47	ДП «Олевський лісгосп АПК»	Рішення 16 сесії обласної ради п'ятого скликання від 15.08.2008 № 642 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
114	Перепища	лісовий	57	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Ружинське лісництво, кв. 70	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення XII сесії Житомирської обласної ради VI скликання від 22.11.2012 № 718 «Про створення нових і зміну меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
115	Урочище Дуби	лісовий	168	ДП «Словечанський лісгосп АПК», Овруцьке л-во, кв. 90, 93	ДП «Словечанський лісгосп АПК»	Рішення чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 21.12.2017 № 919 «Про утворення лісового заказник місцевого значення «Урочище Дуби».	-	+
116	Березовий гай	лісовий	81,2	ДП «Радомишльський лісгосп АПК», Забілоцьке лісництво, кв. 28, вид. 1-17	ДП «Радомишльський лісгосп АПК»	Рішення двадцять третьої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 23.05.2019 р. № 1459 «Про утворення лісового заказник місцевого значення «Березовий гай»	-	+

117	Трубіївський ліс	лісовий	40,4	ДП «Коростишівський лісгосп АПК», Андрушівське лісництво, кв. 86, вид. 2,3,4	ДП «Коростишівський лісгосп АПК»	Рішення сімнадцятої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 26.07.2018 №1176 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
118	Сущанський	лісовий	139,5	ДП «Олевський лісгосп АПК», Сущанське лісництво, кв. 54,55	ДП «Олевський лісгосп АПК»	Рішення двадцять другої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 07.02.2019 р. № 1377 «Про утворення лісового заказник місцевого значення «Сущанський»	-	+
119	Миропільський	Лісовий	265	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Миропільське лісництво, квартали 27, 36, 37, 47	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення тридцятої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 05.03.2020 р. № 1883 «Про утворення об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
120	Курчицький	Лісовий	129,6	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Курчицьке лісництво, кв. 55, вид. 1 (50,4 га), вид 2 (0,7 га), вид. 3 (1,1 га), вид. 4 (2,2 га), вид. 5 (1,9 га), вид. 6 (0,5 га), вид. 7 (9,5 га), вид. 8 (1,0 га), вид. 10 (7,3 га), вид. 11 (0,8 га), кв. 56 вид. 1 (48 га), вид. 2 (0,9 га), вид. 5 (2,1 га), вид. 15 (1,3 га), вид. 16 (1,4 га), вид. 19 (0,5 га)	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 2 сесії обласної ради від 24.12.2020 № 53 «Про оголошення лісового заказника місцевого значення «Курчицький» та розширення меж гідрологічного заказника місцевого значення «Мицьківський»	-	+

121	Урочище Зікове	Лісовий	227,8	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Курчицьке лісництво, квартал 20 вид. 17, 18, 19, 26, 28, 29, 31, 32, 34, 35, квартал 30 вид. 6, квартал 31 вид 1-33, квартал 32 вид. 6-12, 17, 18, 59, 60, квартал 41 вид. 1-4	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення дванадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 07.12.2022 № 474 "Про оголошення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
122	Мокренський	Лісовий	56,1	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Ярунське лісництво, квартал 47 вид. 2, 3, 9, 11, квартал 48 вид. 5, 7.	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення дванадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 07.12.2022 № 474 "Про оголошення об'єктів ПЗФ місцевого значення"	-	+
123	Дубовець	Лісовий	525,1	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Івницьке лісництво, квартали 63, 73, 81, 86, 89, 92, виділи 4, 5, 6, 7, 8, 11, 14, 19, Ходорківське лісництво, квартали 19, 25, 31, 36, 43, 50, виділи 10, 11, 12	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 512 "Про оголошення нових об'єктів ПЗФ місцевого значення"	-	+
124	Урочище Зрубок	Лісовий	40,9	ДП «Романівський лісгосп АПК», Баранівське лісництво, квартал 8, виділи 1, 2, 3, 4, 5, 16, 17, 18	ДП «Романівський лісгосп АПК»	Рішення чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 511 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів ПЗФ місцевого значення"	-	+
	Разом	62	33758,7					

125	Відьма	Гідрологічній	76	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Ємільчинське л-во, кв. 5, вид. 1-3, 6 ; Гартівське лісництво кв. 77, вид. 25 - 27, 30 - 48	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 15 сесії обласної ради п'ятого скликання від 26.06.2008 № 595 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення» Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 №364 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
126	Лозанове	Гідрологічній	14,6	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Бехівське л-во, кв. 117, вид. 22; кв. 124, вид. 2	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 17 сесії обласної ради п'ятого скликання від 14.11.2008 № 665 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

127	Мицьківський	Гідрологічний	173,9	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України" Курчицьке л-во, кв.9, вид 5, 6, 13-18; кв. 15, вид. 8, 11, 12, 13, 17, 18, 20, 21, 26; кв.16, вид. 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 43; кв. 17 вид. 29, 32, 46, 54; кв.18, вид 28-35; кв.24 вид. 1, 2, 3, 9, 14, 15, 25.	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 16 сесії обласної ради п'ятого скликання від 15.08.2008 № 642 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення». Рішення 2 сесії обласної ради від 24.12.2020 № 53 «Про оголошення лісового заказника місцевого значення «Курчицький» та розширення меж гідрологічного заказника місцевого значення «Мицьківський» Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.11.2021 № "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
-----	--------------	---------------	-------	---	---	---	---	---

128	Переспа	Гідрологічній	117	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Жужельське л-во, кв. 5	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 15 сесії обласної ради п'ятого скликання від 26.06.2008 № 595 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення» (площа – 80,2 га). Розширено рішенням ХХІV сесії Житомирської обласної ради V скликання від 11.05.10 № 1084 «Про зміну меж об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення» з 80,2 га до 117,0 га	-	+
129	Хвощове болото	Гідрологічній	11,6	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Бехівське л-во, кв. 123, вид. 2; кв. 116, вид. 19	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 17 сесії обласної ради п'ятого скликання від 14.11.2008 № 665 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

130	Бучмани	Гідрологічний	836,5	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Дивлинське лісництво, кв. 2; кв. 3, вид. 2 - 8; кв. 7; кв. 8; кв. 9, вид. 2, 8, 11, 17, 18; кв.17; кв. 18, вид. 1, 21; кв. 27; кв. 28, вид.1, 2, 11; кв. 35, вид. 1	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 01.02.1988 р. № 27 (295,0 га). Розширено рішенням 26 сесії обласної ради 5 скликання від 08.09.10 № 1163 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення» (розширено з 295,0 га до 836,5 га)	-	+
131	Вовчі острови	Гідрологічний	452	філія «Смільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Смільчинське лісництво, кв. 13, 14, 23, 24	філія «Смільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 02.04.1984 р. № 115	-	+
132	Волосне	Гідрологічний	271	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Ушомирське лісництво, кв. 36, кв 37	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 21.01.1982 р. № 26 (20,0 га). Розширено рішенням 26 сесії обласної ради 5 скликання від 08.09.10 № 1163 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення» (розширено з 20,0 га до 271,0 га)	-	+
133	Галове	Гідрологічний	185	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Любовицьке лісництво, кв. 39, 40, 52	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 03.12.1982 р. № 489 «Про доповнення переліку державних заказників»	-	+

134	Галове болото	Гідрологічний	92,5	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Коростишівське лісництво, кв. 15, вид. 67, 68; кв. 16, вид. 56, 57, 58 кв. 20, вид. 1; кв. 21, вид. 1., 2, 3	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 17.09.1979 р. № 398	-	+
135	Зимник	Гідрологічний	191	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Руднянське лісництво, кв. 54, вид. 1-11, 21, 22, 42; кв.55, вид. 1-15, 20, 24-26, 45; кв.60, вид. 1-8, 10, 11, 33, 46-49	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 02.04.1984 р. № 115	-	+
136	Клунище	Гідрологічний	63	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Слобідське лісництво, кв. 7, вид. 1-6; кв. 8, вид.4,8,9,10,15,16,17; кв. 9, вид.1,2,3,12	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 03.12.1982 р. № 489 «Про доповнення переліку державних заказників»	-	+
137	Корч	Гідрологічний	687	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Сновидовицьке лісництво, кв. 8, 9, 10, 15, 16, 17.	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001	-	+
138	Коморище	Гідрологічний	40	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Прилуцьке лісництво, кв. 76, вид. 36, 46 – 20,0 га; ДП “Словечанський лісгосп АПК” – 20, 0 га, Овруцьке лісництво, кв. 24, вид. 4, 7.	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України" ДП “Словечанський лісгосп АПК”	Рішення облвиконкому від 03.12.1982 р. № 489 «Про доповнення переліку державних заказників»	-	+
139	Мисловичі	Гідрологічний	52	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Омелянівське лісництво, кв.57, вид. 4, 7, 9, 10; кв. 58, вид. 1-3, 7, 11, 12, 18	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 21.01.1982 р. № 26	-	+
140	Можарівський	Гідрологічний	35,2	ДП “Словечанський лісгосп АПК”, Словечанське лісництво, кв. 76, вид. 10, 31, 32, 36, 37.	ДП “Словечанський лісгосп АПК”	Рішення облвиконкому від 03.12.1982 р. № 489 «Про доповнення переліку державних заказників»	-	+

141	Речиця	Гідрологічний	120	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Поясківське лісництво, кв. 20, вид. 29-37, 43, 44; кв. 21, вид. 6,17,18,21,22,26-28; кв. 22, вид. 25,33,35; кв. 23, вид. 1, 2, 14,33, 36,37; кв. 25, вид. 8,37,38; . Тепеницьке лісництво, кв.7, вид. 25 - 28; ; кв. 12, вид.52 - 54	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 02.04.1984 р. № 115	-	+
142	Страхів	Гідрологічний	2405,12	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Хочинське лісництво, кв. 9 (у вид. 1, 3, 4, 7, 13, 17, 19, 24, 32, 40, 43 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м), кв. 10 вид. 52.1, кв. 15 (у вид. 1, 6, 7, 14, 15, 16, 17, 19, 25, 27 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м), 16, 17, 18, 22 (у вид. 1, 2, 8, 12, 26, 27, 39 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м), 23, 24, 25, 29, 30, 31, 32, 33, 36, 37, 38, 43, 44, 45, 50, 51, вид. 1-18; кв. 56, вид. 1-6; кв. 57.	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення Житомирського облвиконкому "Про створення державних заказників" від 01.02.1988 року № 27. Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001 Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 №363 "Про зміну меж об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення". Рішенням вісімнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 21.12.2023 № 660 "Про внесення змін у рішення Житомирської обласної ради від 16.12.2021 № 363" у п.10 рішення № 363 уточнено площу, яку вилучили - 1,88 га	-	+

143	Сукачове	Гідрологічний	214	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Ушомирське лісництво, кв. 66, кв. 69.	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 21.01.1982 р. № 26 (22,0 га). Розширено рішенням 26 сесії обласної ради 5 скликання від 08.09.10 № 1163 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення» (розширено з 22,0 га до 214 га)	-	+
144	Суцанські ставки	Гідрологічний	49,5	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Корнинське лісництво, кв. 63, вид. 2, 4, 6, 9, 10; кв. 64, вид. 2, 3, 4, 17, 18	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 17.09.1979 р. № 398	-	+
145	Телячий мох	Гідрологічний	553	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Зубковицьке лісництво, кв. 45, 46, 51, 58, 66	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 02.04.1984 р. № 115	-	+
146	Телячий мох-2	Гідрологічний	915	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Кочичинське лісництво, кв. 1, 2, 5, 6, 7, 10, 11, 12	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 01.02.1988 р. № 27	-	+
147	Чорний мох	Гідрологічний	29	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Ушомирське лісництво, кв. 18, вид 19; 22-24, 27, 37-40; кв.22. вид.3, 49.	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 21.01.1982 р. № 26	-	+

148	Урочище Хилятин	Гідрологічний	591	ДП «Олевський лісгосп АПК», Копишанське л-во, кв. 67-69, 76-78, 81	ДП «Олевський лісгосп АПК»	Рішення 16 сесії обласної ради п'ятого скликання від 15.08.08 № 642 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
149	Щуче	Гідрологічний	45,5	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Українське лісництво, кв. 72, вид. 14; кв. 73, вид. 6, Краснобiрське лісництво, кв. 41, вид. 17, 18; кв. 42, вид. 2, 3, 8, 9, 17-22; кв. 43, вид. 3-5, 12, 29; кв. 47, вид. 2, 3.	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 03.12.1982 р. № 489	-	+
150	Рихти	Гідрологічний	85	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Чоповицьке лісництво, квартал 54	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 21 сесії обласної ради п'ятого скликання від 09.09.09 № 883 «Про утворення та розширення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
151	Іванівський	Гідрологічний	57,1	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Новоград-Волинське лісництво, кв. 26, вид. 7, 28, 29; кв. 27, вид. 5, 22, 23; кв. 28, вид. 5, 7, 8, 18, 20, 22; кв. 29, вид. 2, 6-10, 19, 20, 24; кв. 30, вид. 9-13, 15, 27, 30.	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення XII сесії Житомирської обласної ради VI скликання від 22.11.12 № 718 «Про створення нових і зміну меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

152	Дідовицький	Гідрологічний	8,5	ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК», Новоград-Волинське лісництво, кв. 7, вид.4	ДП «Новоград-Волинський лісгосп АПК»	Рішення вісімнадцятої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 12.09.18 № 1214 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
153	Бережестський	Гідрологічний	60	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Бережестське лісництво, кв. 27	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12. 2021 №362 "Про оголошення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
154	Глозна	Гідрологічний	126,4	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Білокоровицьке лісництво, таксаційний квартал 12 (виділи 5 та 7) та квартал 13 (виділи 1-6 та 8)	філія «Білокоровицьке лісове господарство» Державного спеціалізованого підприємства «Ліси України»	Рішення чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 512 "Про оголошення нових об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
155	Малиновий мох	Гідрологічний	4,9	Овруцька міська рада	Овруцька міська рада	Рішення чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 511 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+

156	Гудюча криниця	Гідрологічний	3	Овруцька міська рада	Овруцька міська рада	Рішення чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 511 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
157	Прибитоцький	Гідрологічний	41,5	філія "Словечанське лісове господарство" ДП "Ліси України", Велідницьке лісництво кв. 4, вид 25, кв. 5 вид. 23, 24, 26, 33-38, 40, 41	філія "Словечанське лісове господарство" ДП "Ліси України"	Рішення вісімнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 21.12.2023 № 659 "Про оголошення нових об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
	Разом	33	8606,82					
158	Страусове перо	ботанічний	29,2	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Городницьке лісництво, кв. 28, вид. 51, 52, 65, кв. 29, вид. 21, 22, 23, 34; кв. 31, вид. 1, 2, 3, 4, 9, 42	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 16 сесії обласної ради п'ятого скликання від 15.08.08 № 642 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
159	Берви	ботанічний	392	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Поташнянське лісництво, кв. 46-49; кв. 60-62	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 03.12.1982 р. №489	-	+

160	Вереси	ботанічний	335	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Кам'янське лісництво, кв. 41, 43, 44	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001	-	+
161	Вересна	ботанічний	56	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Ярунське лісництво, кв. 53	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+
162	Вегьва	ботанічний	352	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Журжевицьке лісництво, кв. 12, вид. 1, 9, 10, 11, 16, 17; кв. 15, вид. 1, 2, 7, 8, 9, 14, 17, 23, 25; кв. 16, вид. 12-14, 16-26; кв. 17, вид. 8-11, 13-19; кв. 21, вид. 1-4, 6, 7, 8, 10, 16, 20; кв. 22; 28.	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001	-	+
163	Густі острови	ботанічний	1366	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Журжевицьке лісництво, кв. 29, вид. 10, 15, 17, 18, 20-30; кв. 35, 36, 41; Руднянське лісництво, кв. 19, 20, 21, 26, 27, 28, 35, 42, 43, 49.	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001 Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 №364 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
164	Давиди	ботанічний	85,3	ДП "Пулинський лісгосп АПК", Хорошівське лісництво кв. 41 вид. 1-9, 11-19; кв.42, вид. 20-25; кв. 55, вид. 57-69.	ДП "Пулинський лісгосп АПК"	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001	-	+
165	Діброва	ботанічний	698	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Руднянське лісництво, кв. 69, 70, 77, 82, 84, 85.	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001	-	+

166	Жовтневе	ботанічний	48,2	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Ходорківське лісництво, кв. 86, вид. 16, 21; кв. 87, вид. 7, 20; кв. 95, вид. 11, 20, 21; кв. 96, вид. 1, 8, 20, 21.	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 07.03.1991р. № 68	-	+
167	Зажеревська дача	ботанічний	170	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Лугинське лісництво, кв. 96, 97	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 17.09.1979 р. № 398	-	+
168	Замисловицький	ботанічний	116	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Поясківське лісництво, кв. 19, вид. 1, 2, 3, 7, 8, 14, 15, 16, 21, 22, 23, 26, 40, 41, Тепеницьке лісництво кв. 37, вид. 3, 5, 36, 37; кв. 49, вид. 10, 19, 30, 31; кв. 53, вид 18	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 17.09.1979 р. № 398 Рішення облвиконкому від 02.04.1984 р. №115	-	+
169	Зелений мох	ботанічний	50	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України", Велідницьке лісництво, кв. 73, вид. 1, 2,3,4, 5, 6, 7, 8,9 кв. 74, вид. 1, 2, 3, 4, 56, 57	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення сесії обласної ради ХХІІ скликання від 03.03.1995 р.	-	+
170	Ігорів Брід	ботанічний	344	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Сновидовицьке лісництво, кв. 12, 13, 20	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 17.09.1979 р. № 398	-	+
171	Конвалія	ботанічний	72,2	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Дубовецьке лісництво, кв. 21, вид. 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51; кв. 22, вид. 1, 2, 3, 4	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 07.03.1991 р. № 68	-	+
172	Красносілка	ботанічний	120	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України", Тхоринське лісництво, кв. 2	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 03.12.1982 р. №489	-	+

173	Крим'є	ботанічний	115	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України", Городецьке лісництво, кв. 38	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 17.09.1979 р. № 398	-	+
174	Липницький	ботанічний	230	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Липницьке лісництво, кв. 47, вид. 18, вид. 42; кв. 48, кв.51, вид. 26-30; кв. 52	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення сесії обласної ради XXII скликання від 03.03.1995 р.	-	+
175	Липова піч	ботанічний	227	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Королівське лісництво, кв. 30, 35	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 01.02.1988 р. № 27 "Про доповнення переліку державних заказників"	-	+
176	Ліса гора	ботанічний	787	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Олевське лісництво, кв. 19, 24-26, 33-35.	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001	-	+
177	Ольгино	ботанічний	815	ДП «Ємільчинський лісгосп АПК», Сербівське лісництво кв. 76,78,79,80,81,82,84	ДП «Ємільчинський лісгосп АПК»	Рішення облвиконкому від 23.12. 1991 р. № 360	-	+
178	Плющ	ботанічний	29	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України", Городецьке лісництво, кв. 8, вид. 15; кв.13, вид.6	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 07.03.1991 р. № 68	-	+
179	Прадуниха	ботанічний	428	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Кам'янське лісництво, кв. 55-59	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001	-	+
180	Розсохівський	ботанічний	10	Коростенський район, с. Розсохівське	Народицька селищна рада	Рішення облвиконкому від 07.03.1991 р. № 68	-	+

181	Собачий зуб	ботанічний	543	філія «Баранівське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Биківське лісництво, кв. 36, 37, 41, 42, 46, 52, 53, 54	філія «Баранівське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001	-	+
182	Хмелі	ботанічний	6,8	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Журбенське лісництво, кв. 56, вид. 4, 5, 6	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 03.12.1982 р. № 489	-	+
183	Циганка	ботанічний	345,04	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Журжевицьке лісництво, кв. 9, вид. 2, 6-8; кв.12, вид. 2-4, 6-8, 12-13; кв.15, вид. 3, 4, 18, 21; кв.16, вид. 1-4; кв.17, вид. 1, 2, 5-7.	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 17.09.1979 р. № 398 Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 №363 "Про зміну меж об'єктів природно - заповідного фонду місцевого значення"	-	+
184	Підсніжник	ботанічний	287	філія «Баранівське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Землянське лісництво, кв. 27, 28, кв. 45, 46.	філія «Баранівське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 22 сесії обласної ради п'ятого скликання від 13.11.09 №949 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення».	-	+

185	Тішевки	ботанічний	14,5	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Романівське лісництво, кв. 34, вид. 1	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 23 сесії Житомирської обласної ради п'ятого скликання від 18.03.10 № 1023 «Про утворення об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення» (площа становить 14,0 га). Рішенням XII сесії Житомирської обласної ради VI скликання від 22.11.12 № 718 «Про створення нових і зміну меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення» площу заказника змінено з 14,0 га на 14,5 га	-	+
186	Урочище Верба	ботанічний	102,9	ДП «Ємільчинський лісгосп АПК», Ємільчинське лісництво, кв. 59	ДП «Ємільчинський лісгосп АПК»	Рішення сімнадцятої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 26.07.18 №919 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення».	-	+
187	Голубіївський ліс	ботанічний	145,7	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Ружинське лісництво, кв. 32,33,34 (134,0 га), ДП «Коростишівський лісгосп АПК», Андрушівське лісництво, кв. 129, вид. 3,4,5 (11,7 га)	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", ДП «Коростишівський лісгосп АПК»	Рішення п'ятнадцятої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 07.03.2018 №998 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення».	-	+

188	Карачина гора	ботанічний	24	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Ружинське лісництво, кв. 37, вид. 4	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення п'ятнадцятої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 07.03.2018 №998 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення».	-	+
189	Урочище «Пісковня»	ботанічний	22,8	ДП «Романівський лісгосп АПК» Соболівське лісництво, квартал 63 виділ 8 (1,6 га), виділ 9 (2,9 га), виділ 10 (1,2 га), виділ 11 (1,6 га), виділ 18 (1,1 га), виділ 19 (1,1 га), виділ 20 (1,5 га), виділ 21 (2,7 га), виділ 22 (2,0 га), виділ 23 (1,2 га), виділ 24 (3,7 га), виділ 25 (1,1 га), виділ 26 (1,1 га).	ДП «Романівський лісгосп АПК»	Рішення тридцять другої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 08.10.2020 №2044 «Про оголошення об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення».	-	+
190	Черевківський	ботанічний	228	ДП "Словечанський лісгосп АПК", Рокитнянське лісництво, кв. 35, кв. 45	ДП "Словечанський лісгосп АПК"	Рішення четвертої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 27.05.2021 №155 "Про оголошення ботанічного заказника місцевого значення "Черевківський"	-	+
191	Урочище Лофіцьке	ботанічний	174,3	ДП "Ємільчинський лісгосп АПК", Барашівське лісництво, кв. 27, кв. 28	ДП "Ємільчинський лісгосп АПК"	Рішення четвертої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 27.05.2021 №158 "Про оголошення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+

192	Морозовий	ботанічний	74,7	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Білокоровицьке лісництво, кв. 20, вид. 7, 17, 19	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 №364 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
193	Дубок	ботанічний	48,2	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Бовсунівське лісництво, кв. 53, вид. 4, 5, 6, 7, 11, 12	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 №364 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
	Разом	36	8891,84					
194	Барвенкове	загальнозоологічний	41,9	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Ушомирське лісництво, кв. 9, вид. 29; кв. 10, вид. 21, 22, 23, 26.	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 21.01.1982 р. № 26	-	+

195	Берльоне	загальн нозоо логічн ий	843	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Покровське лісництво, кв. 8-13, 15, 17, землі Олевської міської ради 65,0 га	філія «Олевське лісове господарство» ДП "Ліси України", Олевська міська рада	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001, розширено межі на 65,0 га рішенням чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 511 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
196	Боброве болото	загальн нозоо логічн ий	56	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Смолівське лісництво, кв.117, вид. 1-19	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 07.03.1991 р. № 68	-	+
197	Довгий брід	загальн нозоо логічн ий	663	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Романівське лісництво, кв. 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 39, 40, 41, 42, 43	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001	-	+
198	Довгий мох	загальн нозоо логічн ий	85	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України", Велідницьке лісництво, кв. 83, вид. 24, 25, 26; кв. 84, вид. 10, 17, 18, 21, 22, 23, 27; кв. 85, вид. 56; кв. 89, вид. 4, 5, 9, 14, 18, 19	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення сесії обласної ради XXII скликання від 03.03.1995 р.	-	+

199	Заболоття	загаль нозоо логічн ий	3004,5 6	ДП “Словечанський лісгосп АПК”, Бігунське лісництво, кв. 4 (у вид. 1 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 8 (у вид. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 16, 17 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв.12 (у вид. 1, 2, 11, 23, 24 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 14, кв. 18 (у вид. 1, 2, 22 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 19; кв. 20, кв. 24 (у вид. 1, 20, 22 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 25; кв.26, кв.30 (у вид. 1,66, 67 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв.32, кв.34 (у вид. 1,16 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 35, вид. 1; кв. 37, кв. 40-43, кв. 45-52.	ДП “Словечанський лісгосп АПК”	Рішення 14 сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 04.07.2000 р. Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VІІІ скликання від 16.12.2021 №363 "Про зміну меж об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
200	Кленовський	загаль нозоо логічн ий	296	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Кленівське лісництво, кв. 1, вид. 21-33; кв. 2, вид. 24-44; кв.3, вид. 28-46, кв. 5, вид. 1-14; кв. 6, вид. 1-9, 35-37	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 07.03.1991 р. № 68	-	+

201	Соловійове	загальн нозоо логічн ий	1445,2	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Піщаницьке лісництво, кв. 20 (у вид 3, 4, 11, 18, 20, 23, 25,28, 30, 34 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 24 (у вид. 10, 18, 19, 20, 32 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв.25 (у вид. 1, 3, 4, 5, 7, 9, 11 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 26, кв. 29-кв. 30, кв. 31 (у вид. 2, 3, 4, 5, 12 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 32 (у вид. 1, 2, 4, 7, 8, 10, 13, 16, 18 вилучено смугу кріплення державного кордону між Україною і Республікою Білорусь шириною 5 м); кв. 33, кв. 36-41; кв. 47, вид. 8	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 7 сесії 24 скликання облради від 23.04.2003р. № 207 Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12 2021 № 363 "Про зміну меж об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
202	Сич	загальн нозоо логічн ий	344	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Глумчанське лісництво, кв. 28, 29, 30	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 7 сесії 24 скликання облради від 23.04.2003р. № 207	-	+
203	Тетеревиний тік	загальн нозоо логічн ий	108	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Новозаводське лісництво, кв. 73. 74	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 07.03.1991 р. № 68	-	+
204	Токов мох	загальн нозоо логічн ий	454	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Жужельське лісництво, кв. 2, 3, 10, 11	філія «Ємільчинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 01.02.1988 р. № 27 "Про доповнення переліку державних заказників"	-	+

205	Токовище	загальн нозоологіч ний	201	ДП «Словечанський лісгосп АПК», Бігунське лісництво, кв. 38	ДП «Словечанський лісгосп АПК»	Рішення облвиконкому від 23.12.1991 р. № 360	-	+
206	Чернеча	загальн нозоологіч ний	228	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Любарське лісництво, кв. 27, 28, 29	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення сесії обласної ради ХХІІ скликання від 03.03.1995 р.	-	+
207	Щабель	загальн нозоологіч ний	72	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Ушомирське лісництво, кв. 21, вид. 16, 17, 29; кв. 22, вид. 17, 18, 25, 27, 28, 32; кв. 23, вид. 8, 9, 10, 12, 13; кв.28, вид. 1, 2, 3; кв. 29, вид. 1, 2, 3, 4.	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 21.01.1982 р. № 26	-	+
208	Товкачове	загальн нозоологіч ний	629	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Овруцьке лісництво, квартали 4, 5; Прилуцьке лісництво, квартали 70, 71, 76	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 20 сесії обласної ради п'ятого скликання від 28.05.09 № 819 «Про утворення об'єктів природно- заповідного фонду місцевого значення»	-	+
209	Сестробиль	загальн нозоологіч ний	832	філія «Баранівське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Явненське лісництво, кв. 18,19, кв. 23-28	філія «Баранівське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 22 сесії обласної ради п'ятого скликання від 13.11.09 №949 «Про утворення об'єктів природно- заповідного фонду місцевого значення».	-	+
210	Бовсунівськ ий	загальн нозоологіч ний	1516	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України", Бовсунівське лісництво, кв. 47, кв. 48, кв. 49, кв. 50, кв. 51, кв. 57, кв. 58, кв. 59, кв. 60, кв. 61, кв. 64, кв. 65, кв. 66, кв. 67, кв. 68, кв. 69	філія «Лугинське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення двадцять шостої сесії Житомирської обласної ради п'ятого скликання від 08.09.10 №1163 «Про утворення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+

211	Борутинський	загальн нозоологічний	3116	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Борутинське лісництво, кв. 1 (площа 78 га), кв. 2 (площа 64 га), кв. 3 (площа 85 га), кв. 4 (площа 113 га), кв. 7 (площа 108 га), кв. 8 (площа 111 га), кв. 9 (площа 56 га), кв. 12 (площа 112 га), кв. 13 (площа 122 га), кв. 14 (пл. 73 га), кв. 18 (пл. 111 га), кв. 19 (пл. 120 га), кв. 20 (пл. 111 га), кв. 21 (пл. 160 га), кв. 28 (пл. 109 га), кв. 29 (пл. 111 га), кв. 30 (пл. 69 га), кв. 36 (пл. 125 га), кв. 37 (пл. 116 га), кв. 38 (пл. 117 га), кв. 39 (пл. 117 га), кв. 40 (пл. 135 га), кв. 45 (пл. 108 га), кв. 46 (пл. 110 га), кв. 47 (пл. 122 га), кв. 48 (пл. 113 га), кв. 54 (пл. 107 га), кв. 55 (пл. 110 га), кв. 56 (пл. 123 га)	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення п'ятої сесії обласної ради VI скликання від 17.05.11 р. № 208 «Про утворення об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
212	Кам'янський	загальн нозоологічний	166,8	ДП «Малинський лісгосп АПК», Недашківське лісництво, кв. 5, вид. 1 – 25 (площа 85,2 га), кв. 6, вид. 1 – 23 (площа 81,6 га)	ДП «Малинський лісгосп АПК»	Рішення IX сесії Житомирської обласної ради VI скликання від 22.03.12 № 503 «Про створення нових та уточнення площі існуючого об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
213	Урочище Пасічне	загальн нозоологічний	58,5	ДП "Коростишівський лісгосп АПК", Шахворотівське лісництво, кв. 50, вид. 10 - 18, 20 - 25, 35 - 40; кв. 56, вид. 30, 31, 35, 40 - 42, 49	ДП "Коростишівський лісгосп АПК"	Рішення восьмої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.12.2021 № 362 "Про оголошення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
	Разом	20	14159,96					

214	Колонія чапель	орніто логічн ий	3,4	ДП “Пулинський лісгосп АПК”, Хорошівське лісництво кв. 41, вид. 10	ДП “Пулинський лісгосп АПК”	Рішення десятої сесії обласної ради ХХІІ скликання від 22.11.1997 р.	-	+
215	Мусієвка	орніто логічн ий	325	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Ружинське лісництво, кв. 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облради від 29.11.2001 "Про території та об'єкти природно-заповідного фонду" (площа становить 45,0 га: Бердичівський р-н, ДП “Коростишівське ЛП”, Ружинське лісництво, кв. 77). Рішенням Житомирської обласної ради від 22.11.2012 № 718 «Про створення нових і зміну меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення» розширено межі заказника за рахунок кварталів 73, 74, 75, 76, 78, 79 Ружинського лісництва, після чого його площа становить 325 га	-	+
216	Власенки	орніто логічн ий	121	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Ружинське лісництво, кв. 71, 72.	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 11 сесії 23 скликання облради від 29.11.2001 "Про території та об'єкти природно-заповідного фонду"	-	+

	Разом	3	449,4					
217	Камінне село	геологічний	15	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Замисловицьке лісництво, кв. 54, вид. 30 - 39; кв. 62, вид. 1 - 4;	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 01.02.1988 р. № 27 Про доповнення переліку державних заказників"	-	+
	Разом	1	15					
Разом		197	84749,7087					
ПАМ'ЯТКИ ПРИРОДИ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ								
218	Алея верб	ботанічна	0,1	Житомирський р-н, с. Рижани, біля середньої школи	Хорошівська селищна рада	Рішення X сесії облради XXII скликання від 22.11.97 р.	-	+
219	Віковий дуб	ботанічна	0,01	Житомирський р-н, с. Гацьківка, подвір'я будинку № 9, вул. Корольова, садиба Паламарчука Степана Петровича	Домогосподар Паламарчук Степан Петрович	Рішення III сесії обласної ради XXIII скликання від 17.09.1998 р.	-	+
220	Грабчаковий ліс	ботанічна	19,8	ДП «Коростишівський лісгосп АПК», Старосілецьке лісництво кв. 2, вид. 5, 7 (за лісовпорядкуванням 2015 року)	ДП «Коростишівський лісгосп АПК»,	Рішення 7 сесії 24 скликання обласної ради від 23.04.2003р. № 207	-	+
221	Деревицькі модрини	ботанічна	20	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України" , Любарське лісництво, кв.12, вид. 18, 21	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 14 сесії обласної ради XXIII скликання від 04.07.2000 р.	-	+
222	Добринські дуби	ботанічна	0,05	Житомирський р-н, с. Добринь, навпроти будинку №5	Іршанська селищна рада	Рішення III сесії обласної ради XXIII скликання від 17.09.1998 р.	-	+

223	Дуб Велетень	ботанічна	0,01	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Андрушівське лісництво, кв. 46, вид.4	філія «Коростишівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 31.03.1964 р. № 149	-	+
224	Липка	ботанічна	0,01	Бердичівський р-н, с. Степок, подвір'я ЗОШ І-Ш ст.	Степківська ЗОШ І-Ш ст.	Рішення 14 сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 04.07.2000 р.	-	+
225	Романівські дуби	ботанічна	40	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України", Романівське лісництво, кв. 30, виділ 1, кв.31, виділ 13	філія «Бердичівське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення 14 сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 04.07.2000 р.	-	+
226	Сім лип	ботанічна	0,15	Житомирський р-н, с. Корчівка (північно-східна околиця)	Черняхівська селищна рада	Рішення 14 сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 04.07.2000 р.	-	+
227	Тополі Стебницького	ботанічна	0,01	Житомирський р-н, с. Стебниця	СТОВ "Радичі"	Рішення Х сесії облради ХХІІ скликання від 22.11.97 р.	-	+
228	Урочище Криниченька (чотири дуби віком 550 р.)	ботанічна	0,1	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України", Поташнянське лісництво, кв. 5, вид.11	філія «Радомишльське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 31.03.1964 р. № 149	-	+
229	Урочище Тригир'я (три дуби черешчаті, 500-550 р.)	ботанічна	0,1	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України" Тригирське лісництво, кв. 18, вид.2	філія «Коростенське лісомисливське господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 31.03.1964 р. № 149	-	+

230	Урочище "Язвін-1" (одинокий дуб черешчатий 300р.)	ботанічна	0,01	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Ситовецьке лісництво, кв. 22, вид.6	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
231	Урочище "Язвін-2" (одинокий дуб черешчатий 280 р.)	ботанічна	0,01	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Ситовецьке лісництво, кв. 22, вид. 6	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
232	Урочище "Язвін-3" (одинокий дуб черешчатий 280 р.)	ботанічна	0,01	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Ситовецьке лісництво, кв. 22, вид.6	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
233	Богданів дуб	ботанічна	0,03	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Пилиповецьке лісництво, кв. 2, вид. 17	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення II сесії обласної ради VI скликання від 14.12.10 № 21 «Про утворення об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення»	-	+
234	Чорна береза	ботанічна	0,01	Житомирський р-н, с. Стебниця, біля тваринницької ферми	СТОВ "Радичі"	Рішення III сесії облради XXIII скликання від 17.09.1998р.	-	+

235	Базарські в'язи	ботанічна	0,2	Народицька селищна рада, с. Базар, Коростенський район	Народицька селищна рада	Рішення тридцять другої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 08.10.2020 №2041 «Про оголошення об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення».	-	+
236	Поліський дуб	ботанічна	0,01	біля центральної садиби Поліського природного заповідника (с. Селезівка Словечанської сільської ради Коростенського району)	Поліський природний заповідник	Рішення дванадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 07.12.2022 № 474 "Про оголошення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
237	Дуб монастирський	ботанічна	0,01	м. Житомир, вул. Велика Бердичівська,45	Житомирська міська рада	Рішення чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 511 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+

238	Дуб Ігнатія Крашевського	ботанічна	0,01	м. Житомир, вул. Любарська,4	Житомирська міська рада	Рішення чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 511 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
239	Чарівні луки	ботанічна	6,5	за межами с. Голубіївка Ружинської селищної ради Бердичівського району	Ружинська селищна рада	Рішення вісімнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 21.12.2023 № 659 "Про оголошення нових об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
240	Рябчик	ботанічна	9	ДП "Коростишівський лісгосп АПК", Андрушівське лісництво, кв. 130 вид. 1 (площа 6,7 га), вид. 2 (площа 2,3 га)	ДП "Коростишівський лісгосп АПК"	Рішення вісімнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 21.12.2023 № 659 "Про оголошення нових об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
Разом		23	96,14					

241	Овруцька	пралісова	20,5	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Овруцьке лісництво, кв. 1, вид. 18, вид.19, вид.31, вид. 36	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення четвертої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 27.05.2021 №154 "Про оголошення на території Коростенського району пам'яток природи місцевого значення"	-	+
242	Сирницька	пралісова	78,2	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України" Сирницьке лісництво, кв. 68, вид. 9, вид. 31, вид.49; кв. 69, вид. 21; кв. 78, вид.9; кв. 79, вид. 1, вид. 33; кв. 87, вид. 4	філія «Словечанське лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення четвертої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 27.05.2021 №154 "Про оголошення на території Коростенського району пам'яток природи місцевого значення"	-	+
243	Бережестька	пралісова	26	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України", Бережестьке лісництво, кв. 65, вид. 20	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення четвертої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 27.05.2021 №154 "Про оголошення на території Коростенського району пам'яток природи місцевого значення"	-	+
244	Народицька	пралісова	22,9	філія "Народицьке спеціалізоване лісове господарство" ДП "Ліси України", Закусилівське лісництво, кв. 115 вид 18, 21, 22, кв. 116 вид. 13, кв. 123 вид. 4, 124 вид. 1, охоронна зона становить не менше подвійної висоти деревостану	філія "Народицьке спеціалізоване лісове господарство" ДП "Ліси України"	Рішення вісімнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 21.12.2023 № 659 "Про оголошення нових об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
Разом		4	147,6					

245	Життєдайне джерело Богородиці	гідрологічна	0,1	Житомирський р-н, учгосп “Україна”, 3 км від смт Черняхів, 400 м ліворуч дороги Черняхів - Пулини	Учгосп “Україна” Житомирського національного агроекологічного університету	Рішення 14 сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 04.07.2000 р.	-	+
246	Радонові джерела м. Житомира	гідрологічна	0,01	м. Житомир, вул. Жуйка, 47	Житомирський облздороввідділ, облікцентр вертибродології і реабілітації	Рішення облвиконкому від 07.12.1970 р. № 624	-	+
247	Криничка	гідрологічна	0,04	Житомирський р-н, с. Старий Бобрик	ДП «Пулинський лісгосп АПК»	Рішення 14 сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 04.07.2000 р.	-	+
248	Урочище «Нивки»	гідрологічна	11,41	Станишівська сільська рада, Житомирський район	Станишівська сільська рада	Рішення тридцять другої сесії Житомирської обласної ради сьомого скликання від 08.10.2020 №2043 «Про оголошення об’єкта природно-заповідного фонду місцевого значення» (3 га), розширено межі на 8,41 га рішенням чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 511 "Про оголошення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"	-	+
Разом		4	11,56					

249	Баранячі лоби	геологічна	0,1	м.Коростень, міський парк, на березі р.Уж	Коростенська міська рада	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
250	Велетенські котли	геологічна	0,1	м. Коростень, міський парк, на березі р.Уж	Коростенська міська рада	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
251	Виходи гранітів лизниківського типу	геологічна	4,8	Житомирський р-н, с. Лизник, північна стінка кар'єру	ВАТ "Лезниківський кар'єр"	Рішення III сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 17. 09. 1998 р.	-	+
252	Відслонення білокоровицьких кварцитів	геологічна	0,5	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Озерянське лісництво кв. 23, вид. 24	філія «Білокоровицьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення III сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 17.09. 1998 р.	-	+
253	Відслонення головинського габро	геологічна	0,1	Житомирський р-н, с. Сліпчиці, східний кар'єр	ЗАТ Головинський кар'єр "Граніт"	Рішення III сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 17.09.1998 р.	-	+
254	Відслонення іризуючого лабрадориту	геологічна	0,1	Житомирський р-н, смт Головине, Головинський кар'єр	ЗАТ Головинський кар'єр "Граніт"	Рішення III сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 17.09.1998 р.	-	+
255	Відслонення нижньопротерозойських конгломератів	геологічна	6,6	Житомирський р-н, с. Ставки, на північ 1 км.	Радомишльська міська рада	Рішення III сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 17.09.1998 р.	-	+
256	Відслонення пегматиту	геологічна	0,01	Житомирський район, с. Високий Камінь, заплава лівого берега р. Тетерів	Старосілецька сільська рада	Рішення III сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 17.09.1998 р.	-	+
257	Мальовничі скелі	геологічна	0,1	Житомирський р-н, с. Нова Рудня, правий і лівий береги р. Тетерів,	ДП «Пулинський лісгосп АПК»	Рішення облвиконкому від 31.03.1964 р. № 149	-	+

258	Ольжині купальні	геологічна	0,2	м. Коростень, міський парк, на березі р.Уж	Коростенська міська рада	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
259	Скеля Голова Чацького	геологічна	0,01	м. Житомир лівий берег р. Тетерів, в 200 м від греблі КП "Експлуатації штучних споруд" Житомирської міської ради	Житомирська міська рада	Рішення облвиконкому від 20.11.1967. № 610	-	+
260	Скеля Кам'яний гриб	геологічна	0,1	м. Новоград-Волинський (східна частина міста)	Новоград-Волинський міськкомунгосп	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
261	Скеля Чотири брати	геологічна	0,2	м. Житомир правий берег р. Тетерів, в 100 м від греблі КП "Експлуатації штучних споруд" Житомирської міської ради	Житомирська міська рада	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
262	Скеля Крашевського	геологічна	0,01	Житомирський р-н, правий берег р. Гнилоп'ять	В/ч А-0339	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
263	Флороносні пісковики	геологічна	0,2	Житомирський р-н, між с. Волянщина і Невирівка, на правому березі р. Ірша	Хорошівська селищна рада	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
	Разом	15	13,13					
	Разом	46	268,43					
ДЕНДРОЛОГІЧНІ ПАРКИ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ								
264	Гладковицький		4	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України" Гладковицьке лісництво, кв. 38, вид. 47	філія «Овруцьке спеціалізоване лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 31.03.1964 р. № 149	-	+
265	Еліта		4,8	Коростенський р-н, с. Грозине, дослідне господарство "Грозинське"	Дослідне господарство "Грозинське"	Рішення облвиконкому від 01.02.1988 р. № 27 "Про доповнення переліку державних заказників"	-	+

266	Пілява		6,1	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України", Піщівське лісництво, кв. 63, вид. 8, 9, 16,42	філія «Городницьке лісове господарство» ДП "Ліси України"	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
	Разом	3	14,9					
ПАРКИ-ПАМ'ЯТКИ САДОВО-ПАРКОВОГО МИСТЕЦТВА МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ								
267	Андрушівський		9,38	м. Андрушівка	Андрушівська міська рада	Рішення облвиконкому від 07.12.1970 р. № 624	-	+
268	Бондарецький		1,9	Житомирський р-н, с. Бондарці	ПАТ "Житомирський меблевий комбінат"	Рішення облвиконкому від 31.03.1964 р. № 149	-	+
269	Високівський		6,55	Житомирський район, с. Високе, центр села	Високівська сільська рада	Рішення облвиконкому від 22.12.1973 р. № 505	-	+
270	Вільхівський		11,2	Житомирський р-н, с. Вільха	Вільшанська сільська рада	Рішення облвиконкому від 31.03.1964 р. № 149	-	+
271	Дворищанський парк		1,5	Житомирський р-н, с. Дворище	Дворищанська загальноосвітня школа	Рішення III сесії обласної ради ХХІІІ скликання від 17.09.1998 р.	-	+
272	Демчинський		4	Бердичівський р-н, с. Демчин, залізнична станція Демчин	Бердичівська дистанція захисних лісонасаджень	Рішення облвиконкому від 31.03.1964 р. № 149	-	+
273	Горошківське замчище		7,0279	Житомирський р-н, смт Хорошів	Хорошівська селищна рада	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610, розширено межі на 2,0279 га рішенням чотирнадцятої сесії Житомирської обласної ради VIII скликання від 16.03.2023 № 513 "Про розширення меж та перейменування об'єкта природно-заповідного фонду"	-	+

274	Парк ім. Міклухо-Маклая		29,6348	Коростенський р-н, м. Малин	Малинська міська рада	Рішення облвиконкому від 22.12.1973 р. № 505 (площа заповідного об'єкта становить 43,0 га). Рішенням ІХ сесії Житомирської обласної ради VI скликання від 22.03.12 № 503 «Про створення нових та уточнення площі існуючого об'єкта природно-заповідного фонду місцевого значення» площу парку-пам'ятки змінено (зменшено) до 29,6348 га	-	+
275	Парк ім. Ю. Гагаріна		36	м. Житомир, вул. Старий бульвар, 34	Житомирська міська рада	Рішення облвиконкому від 31.03.1964 р. № 149	-	+
276	Кмитівський		9	Житомирський р-н, с. Кмитів	Кмитівська школа-інтернат	Рішення облвиконкому від 10.05.1972 р. № 198	-	+
277	Коростишівський		12,9	м. Коростишів	Коростишівська міська рада	Рішення облвиконкому від 31.03.1964 р. № 149	-	+
278	Овруцький		1,2	м. Овруч	Овруцька міська рада	Рішення облвиконкому від 31.03.1964 р. № 149	-	+

279	Райгородський		10,5	Бердичівський р-н, с. Райгородок	Райгородська сільська рада Бердичівського району	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610; змінено користувача з ДП «Держинський лісгосп АПК» на Райгородську сільську раду Бердичівського району рішенням 8 сесії Житомирської обласної ради шостого скликання від 15.12.11 №373 «Про створення нових та уточнення площ існуючих об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення, про зміну користувача заповідного об'єкта»	-	+
280	Турчинівський		11	Житомирський район, с. Турчинівка	Коростишівський професійний аграрний ліцей	Рішення облвиконкому від 07.12.1970 р. № 624	-	+
281	Тютюнниківський		5	Житомирський район, с. Тютюнники	Чуднівська міська рада	Рішення облвиконкому від 31.03.1964 р. № 149	-	+
282	Ушомирський		12,91	Коростенський р-н, с. Ушомир	Ушомирська сільська рада	Рішення облвиконкому від 07.12.1970 р. №624	-	+
283	Червонський		36	Бердичівський р-н, смт Червоне	ВАТ “Червонський цукровик”	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+
284	Юліно		25	Овруцький р-н, біля с. Потаповичі	Овруцьке СПТУ №35	Рішення облвиконкому від 20.11.1967 р. № 610	-	+

	Разом	18	230,70 27					
	Всього місцевого значення	264	85263, 7414					
ВСЬОГО	Житомирська область	284	14320 3,7814					

Водно-болотні угіддя міжнародного значення

Таблиця 2.44.

Кількість, од.	Усього, тис. га	% від загальної площі території
1	2,145	0,07

Формування екологічної мережі

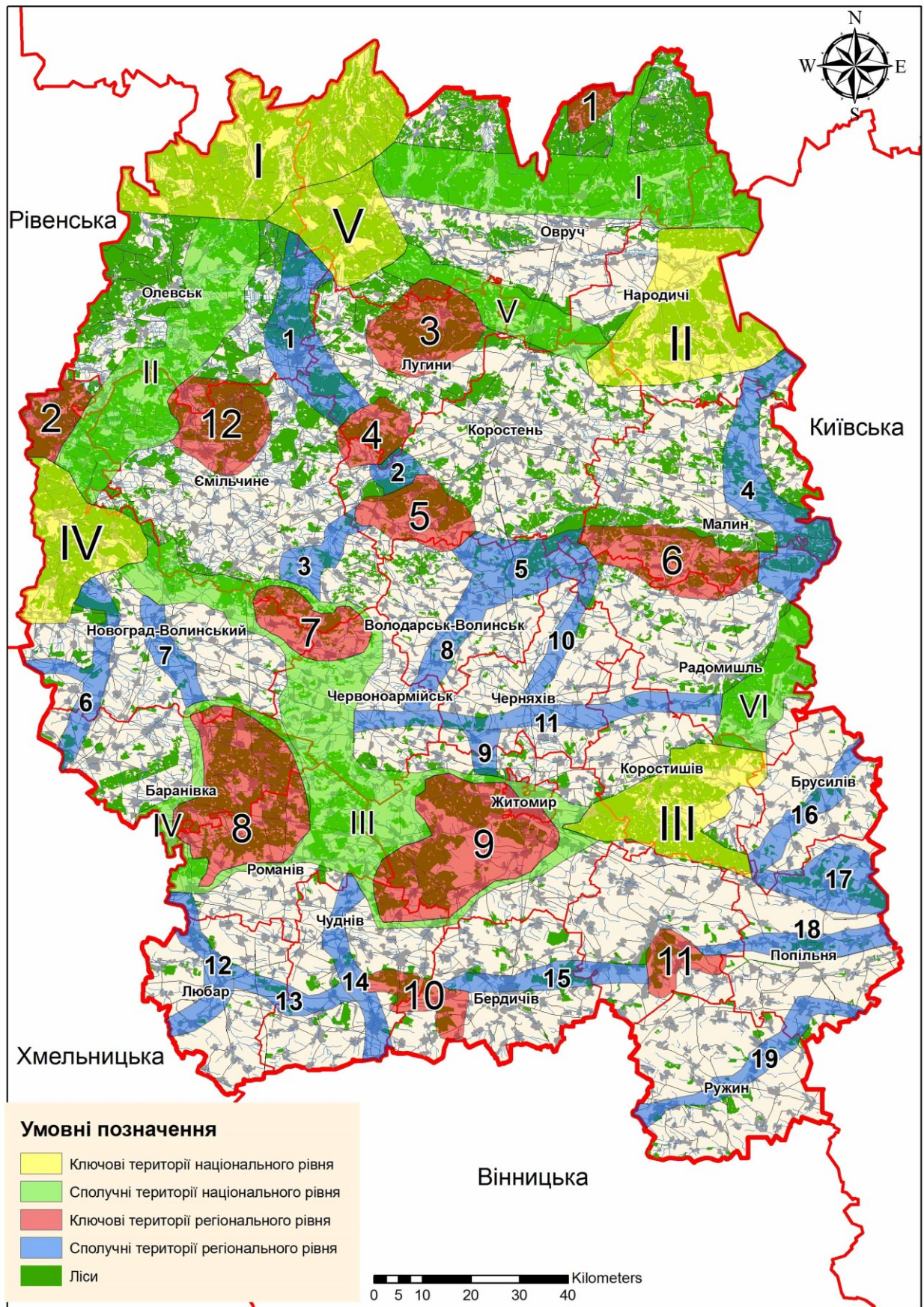

Фото. Схема екологічної мережі Житомирської області

На виконання вимог Загальнодержавної програми формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки у 2010 році рішенням 24 сесії Житомирської обласної ради V скликання від 11.05.10 № 1080 «Про затвердження схеми екологічної мережі Житомирської області» затверджено регіональну схему екологічної мережі Житомирщини.

Її основні завдання-збереження, розширення, відтворення та охорона єдиної системи територій з природним станом ландшафту та інших природних комплексів і територій, створення на їх основі природних об'єктів, які підлягають особливій охороні, що сприятиме зменшенню, запобіганню та ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності людей на навколишнє природне середовище, збереженню природних ресурсів, генетичного фонду живої природи.

Конфігурація екологічної мережі Житомирської області обумовлена об'єктивними факторами: реально існуючим просторовим поєднанням більш-менш збережених природних, перш за все лісових та болотних екосистем і об'єднанням їх у широтні смуги значної протяжності; формуванням на окремих ділянках осередків біорізноманіття завдяки унікальному поєднанню природних умов (наприклад, Словечансько-Овруцький кряж, середні течії річок Случ і Тетерів); наявністю сформованої мережі об'єктів природно-заповідного фонду тощо.

Схема екомережі Житомирської області враховує суттєву різницю у збереженості природної рослинності Полісся та Лісостепу області, формує рівномірну мережу ключових та сполучних територій з метою формування та підтримки екологічної рівноваги у регіоні та збереження ландшафтного і біологічного різноманіття. Суттєвою рисою регіональної екомережі є об'єднання в ній близько 95% об'єктів природно-заповідного фонду області, а також вдале поєднання її з регіональними екомережами сусідніх адміністративних областей України. У схемі також об'єднані всі ІВА-території міжнародного рівня, які знаходяться на території області, найбільш цінні для охорони птахів, а також водно-болотні угіддя, які охороняються на цій території за міжнародними угодами.

Загальна площа регіональної екомережі Житомирської області становить 342,2 тис. га (близько 12% території області), в т.ч.: ключових територій національного рівня - 161 тис. га, сполучних територій національного рівня - 132 тис. га, ключових територій регіонального рівня - 26,7 тис. га, сполучних територій регіонального рівня - 21,5 тис. га, відновлювальних ділянок - 11,5 тис. га. Частина відновлювальних ділянок входить до складу ключових територій різних рівнів, а ключові території регіонального рівня - до сполучних територій національного рівня.

Перелік структурних елементів екологічної мережі Житомирської області:

Ключові території (ядра) національного рівня

I- Убортське;

II- Чорнобильське (Народицьке суб'ядро);

III- Коростишівське;

- IV- Надслучанське;
- V- Словечанський кряж;

Сполучні території (екокоридори) національного рівня

- I- Убортсько-Вільчанський;
- II- Городницько-Перганський;
- III- Надслучансько-Коростишівський;
- IV- Довбисько-Мальованський;
- V- Убортсько-Народицький;

Ключові території (ядра) регіонального рівня

- 1- Піщаницьке;
- 2- Червоно вольське;
- 3- Липницьке;
- 4- Радогощанське;
- 5- Ушомирське;
- 6- Малинське;
- 7- Барашівське;
- 8- Баранівсько-Романівське;
- 9- Житомирсько-Тригирське;
- 10- Коровинецьке;
- 11- Андрушівське.

Сполучні коридори (екокоридори) регіонального рівня

- 1 - Усівсько-Бучманська;
- 3 Білківсько-Барашівська;
- 4 - Голубієвицько-Вепринська;
- 5 Кропивнянсько-Іршанська;
- 6 - Церемська (долинна);
- 7 - Новоград-Волинська Надслучанська (долинна);
- 8 - Кропивнянсько-Новопільська ;
- 9 - Черняхівсько-Житомирська;
- 10 - Тростяницька (долинна);
- 11- Бистриївська (долинна);
- 12 - Верхненадслучанська (долинна);
- 13 - Любарсько-Трощанська;
- 14 - Верхнететерівська (долинна);
- 15 - Пустоська (долинна);
- 16 - Верхньоздвиська (долинна);
- 17 - Верхньоірпінська (долинна);
- 18 - Верхньоунавська (долинна);
- 19 - Роставицька (долинна).

Відтворювальні ділянки

- 1 - Болота «Бучмани» (колишні торфорозробки);
- 2 - Болото «Озерянське» та оз. Корма (колишні торфорозробки);

- 3 - Заказник «Глушець» (відтворення фауни, вторинне заболочування);
- 4 - Заказник «Кутне» - (колишні торфорозробки);
- 5 - Військовий полігон Житомирський;
- 6 - Військовий полігон Новоград-Волинський;
- 7 - Рекультивовані ділянки після розробок ільменіту (м. Іршанськ);
- 8 - Район сіл Рижани-Неділище – відновлення лучної та лісової рослинності, відслонення гранітів на перелогах;
- 9 - Червоноармійський р-н , с. Стрибіж- відновлення лісів на перелогах.

Складові структурних елементів екологічної мережі
в розрізі адміністративно-територіальних одиниць регіону

Таблиця 2.45.

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці регіону	Складові елементи екомережі, тис. га												
1	Житомирська область	2982,7	1836,1*	137,601	101,2	30,3	163,3	1094,3	37,5	0,2	0,5	315,1	34,4	315,1
		Загальна площа, тис. га	Загальна площа екомережі, тис. га	території та об'єкти природно-заповідного фонду	землі водного фонду	водно-болотні угіддя	водоохоронні зони	землі лісового фонду	полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду	землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами	землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів	пасовища, сіножаті	радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом	інші природні території, об'єкти, землі

* Загальна площа екологічної мережі становить 1836,1 тис. га у зв'язку із урахуванням того, що території ПЗФ одночасно перебувають у інших складових елементах.

Переліки територій та об'єктів екологічної мережі

Таблиця 2.46.

№ з/п	Серійний номер	Назва	Назва органу, дата прийняття та № рішення про включення території та об'єкта до переліку	Місцезнаходження	Площа, га	Обліковий/кадастровий номер та цільове призначення	Власник (користувач) земельної ділянки	Стисла характеристика природоохоронної цінності
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Загальнодержавного значення								
Ключові								
1	-	Убортська ключова територія національного рівня		Північно-західна частина Житомирської обл. між кордоном Рівненської обл. і р. Болотницею	-	-	-	Включає Поліський природний заповідник (20 104 га), ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Плотниця» (460 га), гідрологічний заказник загальнодержавного значення «Дідове озеро» (294 га), ботанічні заказники місцевого значення «Густі острови» (1 252 га), «Діброва» (698 га), «Ветьва» (352 га), «Циганка» (345 га), лісові заказники місцевого значення «Микитче» (3 298,8 га), «Верхова ділянка» (2 га), «Харкові круги» (29,7 га), «Чорний бусел» (84 га), «Урочище Гала» (1454 га), гідрологічний заказник місцевого значення «Страхів» (2 405 га), «Урочище Хилятин» (591 га),
2	-	Народицьке суб'ядро Чорнобильської ключової території		Народицьке суб'ядро розташоване в зоні змішаних лісів, західній частині Київського Полісся, що межує з Житомирським Поліссям.	-	-	-	У формуванні фауни важливу роль відіграє заплава р. Уж з притоками Жерев, Норин, Грезля, Ослів, Звездаль. Велика частина території належить до зони відчуження, де змінився спектр антропогенних навантажень, що відобразилось на поширенні та чисельності окремих представників тваринного світу. За результатами попередньої інвентаризації, яка потребує додаткових досліджень в регіоні зареєстровано 42 види ссавців (6 видів ареалогічно очікувані), 188 видів птахів (передбачається ще 13 ареалогічно очікуваних),

3	-	Коростишівська ключова територія національного рівня		В межах Коростишівського і Житомирського районів Житомирської області (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Зазначена ключова територія включає в себе проєктований Коростишівський НПП (Вільнянківська, Городська, Квітневецька, Козіївська, Кропивнянська, Кмитівська, Стрижівська, Харитонівська, Шахворостівська, Щиглівська сільські ради, Коростишівська міська рада (частково) Коростишівського р-ну); Левківська сільська рада Житомирського району; Коростишівське, Дубовецьке, Кропивнянське, Смолівське, Івницьке л-ва Коростишівського ДЛГ, Жовтневе л-во Попільнянського ДЛГ, Левківське і Станішівське л-ва Житомирського ДЛГ.</p> <p>Заказники місцевого значення: ботанічні «Конвалія» (72,2 га) і «Жовтневе» (48,2 га), загальнозоологічний «Боброве болото» (56 га), гідрологічний «Галове болото» (92,5 га); геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Відслонення пегматиту» (0,01 га), парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Івницький» (14 га) та місцевого</p>
4	-	Надслучанська ключова територія національного рівня (городницьке суб'ядро)		В межах Новоград- Волинського (Звягельського) району Житомирської області (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Географічно та генетично є продовженням Надслучанського суб'ядра, яке віділили Т.Л. Андрієнко та В.А. Онищенко (2009) у Рівненській області (регіональний ландшафтний парк «Надслучанська Швейцарія»). Городницьке суб'ядро за багатьма параметрами не поступається Надслучанському Рівненської області.</p> <p>Склад території: Проєктований Городницький регіональний ландшафтний парк. Ботанічний заказник загальнодержавного значення «Городницький» (352 га), заказники місцевого значення лісові «Ботанічна» (0,6 га), «Ліс над Случчю» (26,8 га), «Михеївський» (35 га), «Сапожинський» (100,1 га), «Сторожівський» (0,4 га), гідрологічний «Мицьківський» (39,4 га), ботанічний «Страусове перо» (29,2 га), загальнозоологічний «Кленовський» (296 га), ботанічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Модрина» (36 га), парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва</p>

5	-	Ключова територія національного рівня Словечансько-Овруцький кряж		В межах Коростенського (за старим АТУ – Овруцького) району Житомирської області	-	-	-	<p>Піднесене над навколишніми рівнинами підвищення, складене кварцитами, перекритими у південній і східній частинах лесовими відкладами. На цій території міститься найвища точка Житомирської області – 316 м н.р.м. і знаходяться витoki багатьох річок (Норинь, Болотниця, Словечна та інших). Овруцько-Словечанський кряж розділяють на дві фізико-географічні рідрайони – лесовий і денудаційний (Маринич, Сирота, 1968). Територія характеризується значним флористичним і ценотичним різноманіттям. Тут збереглися унікальні для Полісся України рослинні угруповання.</p> <p>Склад території: Ботанічна пам'ятка природи загальнодержавного значення „Корніїв” (15 га), лісові заказники місцевого значення „Кам'яна гірка» (5,8 га), «Словечанський кряж» (18 230 га), ботанічні заказники місцевого значення «Крим'є» (115 га), „Плющ” (29 га). Межа території проходить поблизу населених пунктів Городець – Побичі – Червонка – Усове – Переброди – Нова-Рудня – Листвин – Городець Овруцького адміністративного району, приблизно по ізолінії абсолютних висот місцевості 200 м н.р.м.</p>
Буферні								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сполучні								
6	-	Убортсько-Вільчанська сполучна територія національного рівня		В межах Коростенського (за старим АТУ – Овруцького) району Житомирської області	-	-	-	<p>Ссавців налічується понад 48 видів. Зокрема до ЧКУ належить 7: широкоух європейський (<i>Barbastella barbastella</i>) (Загороднюк та ін., 2002), вечірниця мала (<i>Nyctalus leisleri</i>), заєць білий (<i>Lepus timidus</i>) (Рідкісні і зникаючі..., 2002), подекуди зустрічаються поселення борсука (<i>Meles meles</i>) (Жила, 1999е, спостереження М.Ф. Весельського), по лісових річках мешкає видра річкова (<i>Lutra lutra</i>). В окремих місцях спостерігається горностай (<i>Mustela erminea</i>) (Рідкісні і зникаючі..., 2002). Дана територія є також місцем спорадичних зустрічей з риссю звичайною (<i>Lynx lynx</i>) (Жила, 1999д, Рідкісні і зникаючі..., 2002). У XIX столітті відмічались зустрічі ведмедя бурого (<i>Ursus arctos</i>) (Братчиков, 1868, Огнев, 1931). Орнітофауністичне угруповання налічує понад 200 видів птахів, з яких 10 занесено до ЧКУ. У межах коридору знаходяться загальнозоологічні заказники місцевого значення „Полісся” (2000), „Трипільська” (2001), „Овруцький кряж” (2001).</p>

7.	-	Городницько-Перганська сполучна територія національного рівня		Олевський і Ємільчинський райони Житомирської області. (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Сполучає Убортську ключову територію національного рівня Городницьким суб'ядром Надслучанської території національного рівня, а також Червоновольську і Ємільчинсько-Зубковицьку ключові території регіонального рівня.</p> <p>Склад території:</p> <p>Гідрологічний заказник загальнодержавного значення „Забарський” (1095 га), лісовий заказник загальнодержавного значення «Поясківський» (113 га), заказники місцевого значення лісові „Путівець” (5,3 га), „Юзихівка” (439 га), „Даньов” (226 га), ботанічні «Замисловицький» (116 га), загальнозоологічні „Сич” (344 га), „Токов мох” (454 га), гідрологічні</p>
8.	-	Надслучансько-Коростишівська сполучна територія національного рівня		Новоград-Волинський (Звягельський), Ємільчинський, Червоноармійський, Баранівський, Романівський, Житомирський райони Житомирської області. (за старим АТУ)	-	-	-	<p>З'єднує Надслучанську та Коростишівську ключові території національного рівня.</p> <p>Склад території: ботанічний заказник місцевого значення “Ольгине” (815 га), загальнозоологічний заказник місцевого значення „Тетеревиний тік” (108 га). Рослинність.</p> <p>Переважають дубові, дубово-соснові і соснові ліси.</p> <p>Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України:</p> <p>Група асоціацій соснових лісів зеленомохових та чорницевих – <i>Pineta hylacomiosa</i>, <i>Pineta myrtillosa</i> Група асоціацій дубово-соснових лісів рододендронових – <i>Querceto-Pineta rhododendrosa</i>. Група асоціацій дубово-соснових лісів ліщинових – <i>Querceto-Pineta corylosa</i> Група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових – <i>Querceta (roboris) corylosa</i></p> <p>Асоціації дубових лісів із дуба звичайного ліщиново-трясучковидноосокових – <i>Quercetum (roboris) coryloso-caricosum (brizoidis)</i> і дубових лісів із дуба звичайного крушиново-трясучковидноосокових <i>Quercetum (roboris) franguloso-caricosum (brizoidis)</i></p> <p>Види рослин, занесені до Європейського Червоного списку: глід український (<i>Crataegus ucrainica</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: гронянка багатороздільна (<i>Botrychium multifidum</i>), ситняг карніолійський (<i>Eleocharis carniolica</i>), сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: цибуля ведмежа (<i>Allium ursinum</i>), пальчатокорінник м'ясочервоний (<i>Dactylorhiza incarnata</i>), підсніжник звичайний (<i>Galanthus nivalis</i>), лікоподієлла заплавна (<i>Lycopodiella inundata</i>)</p>

9	-	Довбисько-мальованська сполучна територія національного рівня		Баранівський район Житомирської області (за старим АТУ)	-	-	-	<p>З'єднує Мальованське ядро (Хмельницька обл.) з Надслучансько-Коростишівським коридором. Лісовий заказник місцевого значення "Баранівський" (550 га). Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України:</p> <p>Група асоціацій дубово-соснових лісів ліщинових – <i>Querceto-Pineta corylosa</i></p> <p>Група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових – <i>Querceta (roboris) corylosa</i></p> <p>Асоціації дубових лісів із дуба звичайного ліщиново-трясучковидноосокових – <i>Quercetum (roboris) coryloso-caricosum (brizoidis)</i> і дубових лісів із дуба звичайного крушиново-трясучковидноосокових <i>Quercetum (roboris) franguloso-caricosum (brizoidis)</i>. Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: цибуля ведмежа (<i>Allium ursinum</i>), підсніжник звичайний (<i>Galanthus nivalis</i>) (Орлов, 2005).</p>
---	---	---	--	---	---	---	---	--

10	-	Коростишівсько-Дніпровська сполучна територія національного рівня (Радомишльська ланка)		Радомишльський район Житомирської області. (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Види рослин, занесені до Європейського Червоного списку: смілка литовська (<i>Silene lithuanica</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: змієголовник Рюйша (<i>Dracoscephalum ruyschiana</i>) (Якушенко, Вінченко, 2005); сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) (Орлов, 2005); сальвінія плаваюча (<i>Salvinia natans</i>), водяний горіх плаваючий (<i>Trapa natans</i>) (Дубина, 1988).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: змієголовник Рюйша (<i>Dracoscephalum ruyschiana</i>) (Якушенко, Вінченко, 2005); осока затінкова (<i>Carex umbrosa</i>), лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>), гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i>), сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) (Орлов, 2005); пальчатокорінник м'ясочервоний (<i>Dactylorhiza incarnata</i>), коручка морозниковидна (<i>Epipactis helleborine</i>), півники сибірські (<i>Iris sibirica</i>), любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i>) (Якушенко !!), сальвінія плаваюча (<i>Salvinia natans</i>), водяний горіх плаваючий (<i>Trapa natans</i>) (Дубина, 1988).</p>
11		Убортсько-Народицька сполучна територія національного рівня		Від с. Прибитки по ізолінії 200 м н.р.м. до витоків р. Мощаниця і до ст. Мощаниця та по вододілу річок Мощаниця і Повчанка по р. Лізниця до с. Ігнатпіль, далі по міжріччю Жерева і Ужа до с. Межирічка, по р. Уж до с. Дідковичі і на с. В'язівка на р. Жерев, звідти північна границя проходить по межі суцільного лісового масиву південніше сіл Потаповичі – Бондарівка – Норинськ – Чабан – Красилівка – Прибитки Овруцького району (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Види рослин, занесені до Європейського Червоного списку: смілка литовська (<i>Silene lithuanica</i>), козельці українські (<i>Tragopogon ucrainicus</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: осока затінкова (<i>Carex umbrosa</i>), булатка червона (<i>Cephalanthera rubra</i>), росичка проміжна (<i>Drosera intermedia</i>), коручка морозниковидна (<i>Epipactis helleborine</i>), ситник бульбистий (<i>Juncus bulbosus</i>), лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>), лікоподієлла заплавна (<i>Lycopodiella inundata</i>), плаун річний (<i>Lycopodium annotinum</i>), любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i>), сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>), смілка литовська (<i>Silene lithuanica</i>), шейхцерія болотна (<i>Scheuchzeria palustris</i>) (Орлов, 2005).</p>
Відновлювальні								

-	-	-	-	-	-	-	-	-
II. Місцевого значення								
Ключові								
12	-	Піщаницька ключова територія регіонального рівня		Північ Овруцького району Житомирської області. (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Типовими мешканцями серед видів, які занесені до Червоної книги України (1994) є лелека чорний (<i>Ciconia nigra</i>) (4-5 гніздових пар) та журавель сірий (<i>Grus grus</i>) (6-10 гніздових пар). Передбачається гніздування підорлика малого (<i>Aquila pomarina</i>). Цей вид спостерігали у липні 2006 року в околицях сс. Рудня та Піхотське (Спостереження М.Ф. Весельського). Ймовірне гніздування змієда (<i>Circus ferox</i>), сорокопуда сірого (<i>Lanius excubitor</i>), сичика-горобця (<i>Glaucidium passerinum</i>). Під час міграції в регіоні зрідка спостерігається беркут (<i>Aquila chrysaetos</i>), скопа (<i>Pandion haliaetus</i>), лунь польовий (<i>Circus cyaneus</i>), сапсан (<i>Falco peregrinus</i>), підорлик великий (<i>Aquila clanga</i>), кульон великий (<i>Numenius arguata</i>).</p> <p>До регіонально рідкісних належить чапля сіра (<i>Ardea cinerea</i>), чирянка велика (<i>Anas querquedula</i>), нерозень (<i>Anas strepera</i>), осоїд (<i>Pernis apivorus</i>), шуліка чорний (<i>Milvus migrans</i>), підсоколик великий (<i>Falco subbuteo</i>), кібчик (<i>Falco vespertinus</i>), орябок (<i>Tetrastes bonasia</i>), тетерук (<i>Lyrurus tetrix</i>), куріпка сіра (<i>Perdix perdix</i>), деркач (<i>Crex crex</i>), чайка (<i>Vanellus vanellus</i>), коловодник лісовий (<i>Tringa ochropus</i>), баранець великий (<i>Gallinago media</i>), голуб-синяк (<i>Columba oenas</i>), жовна зелена (<i>Picus canus</i>), жовна сива (<i>Picus canus</i>), дятел білоспинний (<i>Dendrocopos leucotos</i>), тинівка лісова (<i>Prunella modularis</i>) (Хлебешко, Цицора, 1993, спостереження М.Ф. Весельського).</p>
13	-	Червоновольська ключова територія регіонального рівня		Північ Новоград-Волинського (Звягельського) району Житомирської області. (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Постійних «червонокнижних» мешканців ядра нараховується більше 10 видів. З птахів зустрічаються сорокопуд сірий (<i>Lanius excubitor</i>), лелека чорний (<i>Ciconia nigra</i>), глушець (<i>Tetrao urogallus</i>). З ссавців – борсук (<i>Meles meles</i>), видра річкова (<i>Lutra lutra</i>), норка європейська (<i>Mustela lutreola</i>) та в деякі роки з'являється рись (<i>Lynx lynx</i>). Передбачається знаходження нічниці вийчастої (<i>Myotis nattereri</i>). Також зрідка спостерігається ропуха очеретяна (<i>Rana calamita</i>) (Рідкісні і зникаючі ..., 2002). З комах відзначені жук-олень (<i>Lucanus cervus</i>) та махаон (<i>Papilio machaon</i>).</p> <p>Завдяки значній лісистості території, яка збільшується у північно-західному напрямку відбувається проникнення бореальних видів птахів таких як: глушець, орябок (<i>Tetrastes bonasia</i>), жовна чорна (<i>Dryocopus martius</i>), горіхівка (<i>Nucifraga caryocatactes</i>), дрізд-омелюх (<i>Turdus viscivorus</i>), золотомушка жовточуба (<i>Regulus ignicapillus</i>), омелюх (<i>Bombycilla garrulus</i>), шишкар ялиновий (<i>Loxia curvirostra</i>).</p>

14	-	Липницька ключова територія регіонального рівня	Лугинський і Овруцький райони Житомирської області. (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Види рослин, занесені до Європейського Червоного списку: смілка литовська (<i>Silene lithuanica</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: водяний жовтець плаваючий (<i>Batrachium fluitans</i>), осока затінкова (<i>Carex umbrosa</i>), булатка довголиста (<i>Cephalanthera longifolia</i>), булатка червона (<i>C. rubra</i>), пальчатокорінник м'ясо-червоний (<i>Dactylorhiza incarnata</i>), пальчатокорінник травневий (<i>D. majalis</i>), коручка морозниковидна (<i>Euphrasia helleborine</i>), шпажник черепитчастий (<i>Gladiolus imbricatus</i>), півники сибірські (<i>I. sibirica</i>), ситник бульбистий (<i>Juncus bulbosus</i>), лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>), плаун річний (<i>Lycopodium annotinum</i>), гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i>), любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i>), сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>), смілка литовська (<i>Silene lithuanica</i>) (Орлов, 2005).</p>
15	-	Радогошанська ключова територія регіонального рівня	Лугинський район Житомирської області. (за старим АТУ)	-	-	-	<p>З хребетних найчисельнішим класом є птахи, яких на території відомо понад 180 видів. Серед представників Червоної книги України (1994) до гніздових належать лелека чорний (<i>Ciconia nigra</i>) (3-5 пар), журавель сірий (<i>Grus grus</i>) (до 6 пар). В окремих місцях відмічається сорокопуд сірий (<i>Lanius excubitor</i>). Передбачається гніздування підорлика малого (<i>Aquila pomarina</i>). Під час сезонних міграцій зрідка спостерігається гоголь (<i>Bucphala clangula</i>), лунь польовий (<i>Circus cianeus</i>), скопа (<i>Pandion haliaetus</i>), змієїд (<i>Circus ferox</i>), підорлик великий (<i>Aquila clanga</i>), орел-карлик (<i>Hieraetus pennatus</i>), сапсан (<i>Falco peregrinus</i>), коловодник ставковий (<i>Tringa stagnatilis</i>), кульон великий (<i>Numenius arguata</i>).</p> <p>З регіонально рідкісних видів, що є гніздовими зустрічаються пірникози мала (<i>Podiceps ruficollis</i>) та сірощока (<i>Podiceps grisegena</i>), бугай (<i>Botaurus stellaris</i>), подекуди чапля сіра (<i>Ardea cinerea</i>).</p>

16	-	Ушомирська ключова територія регіонального рівня		Межі території пролягають поблизу сіл Білка – Сушки – Ришавка – Лісовщина – Веселівка – Поліське – Березівка – Горщик – Ущиця – Білка Коростенського району. (за старим АТУ)	-	-	-	Склад території: Заказники місцевого значення: гідрологічні «Сукачове» (22 га), «Волосне» (20 га), «Чорний мох» (29 га), загальнозоологічні «Щабель» (72 га), «Барвенкове» (41,9 га); Ушомирський парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення (12,91 га). Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) (Орлов, 2005). Види рослин, занесені до Червоної книги України судинні рослини: коручка темно-червона (<i>Eriopactis atrorubens</i>) (Орлов, 2005). Серед птахів зустрічаються регіонально рідкісні бугай (<i>Botaurus stellaris</i>), малочисельні чапля сіра (<i>Ardea cinerea</i>), крижень (<i>Anas platyrhynchos</i>), коловодник лісовий (<i>Tringa ochropus</i>), чирянка мала (<i>Anas crecca</i>), слуква (<i>Scolopax rusticola</i>), окремі види очеретянок, курочка водяна (<i>Gallinula chloropus</i>), пастушок (<i>Rallus aquaticus</i>). З ссавців мешкають кутора велика (<i>Neomys fodiens</i>), нориця водяна (<i>Arvicola amphibius</i>), ондатра (<i>Ondatra zibethicus</i>), подекуди норка американська (<i>Mustela vison</i>) та «червонокнижна» видра річкова (<i>Lutra lutra</i>).
17	-	Малинська ключова територія регіонального рівня		Нижня частина долини р. Ірша та долини малих річок Тростяниця, Здрівля, Візня і Вирва. Межа території проходить від ставка в с. Шершні Коростенського району поблизу населених пунктів Сичівка – Луки – Фортунатівка – Нянівка – Меньківка – Мірча – Макалевичі і по краю борової тераси р. Тетерів до межі з Київською областю. На півночі межа пролягає поблизу населених пунктів Ялцівка – Малин - Чоповичі – Мелені.	-	-	-	Заказники місцевого значення: лісовий – „Острів” (189,5 га), гідрологічні – „Щуче” (45,5 га), „Рихти” (85 га), ландшафтний – „Гамарня” (1131 га). Види рослин, занесені до Європейського Червоного списку: смілка литовська (<i>Silene lithuanica</i>) (Орлов, 2005), козельці українські (<i>Tragopogon ucrainicus</i>) (Якушенко!!) Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: юринія синювата (<i>Jurinea cyanoides</i>) (Якушенко!!), сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>), водяний горіх плаваючий (<i>Trapa natans</i>) (Орлов, 2005) Види рослин, занесені до Червоної книги України судинні рослини: береза темна (<i>Betula obscura</i>), півники сибірські (<i>Iris sibirica</i>), лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>), любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i>), сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>), смілка литовська (<i>Silene lithuanica</i>), водяний горіх плаваючий (<i>Trapa natans</i>) (Орлов, 2005).

18	-	Барашівська ключова територія регіонального рівня	У межах Новоград-Волинського (Звягельського), Ємільчинського та Пулинського районів (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) (Орлов, 2005). Для цього регіону відомо понад 150 видів птахів з переважанням мешканців лісових ценозів та водно-болотних стацій. Значна мозаїчність та чергування лісових масивів з невеликими полянами та луками сприяє формуванню локальних угруповань серед пташиного населення. Лісові «острівці» подекуди притягують велику кількість дендрофільних видів. Понад 50 видів птахів складають орнітофауністичне ядро у гніздовий період. В лісах поширеними є зяблик (<i>Fringilla coelebs</i>), вівчарик-ковалик (<i>Phylloscopus collybita</i>), синиця велика (<i>Parus major</i>), кропив'янка чорноголова (<i>Sylvia atricapilla</i>), дрозди співочий (<i>Turdus philomelos</i>) та чорний (<i>Turdus merula</i>), вільшанка (<i>Erithacus rubecula</i>), цеврик лісовий (<i>Anthus trivialis</i>), вівсянка звичайна (<i>Emberiza citrinella</i>), канюк звичайний (<i>Buteo buteo</i>), крук (<i>Corvus corax</i>). До регіонально рідкісних видів цих стацій належить осоїд (<i>Pernis apivorus</i>), підсоколик великий (<i>Falco subbuteo</i>), надзвичайно малочисельним у локальних урочищах є орябок (<i>Tetrastes bonasia</i>), який потребує суцільних лісових масивів, тетерук (<i>Lyrurus tetrix</i>), коловодник лісовий (<i>Tringa ochropus</i>), слуква (<i>Scolopax rusticola</i>), голуб-синяк (<i>Columba oenas</i>), дещо збільшується популяція припутня (<i>Columba palumbus</i>). Малочисельними є сова вухата (<i>Asio otus</i>), сова сіра (<i>Strix aluco</i>), жовна сива (<i>Picus canus</i>), жовна чорна (<i>Dryocopus martius</i>), дятел білоспинний (<i>Dendrocopos leucotos</i>), просянка (<i>Emberiza calandra</i>).</p>
----	---	---	---	---	---	---	---

19	-	Баранівсько-Романівська ключова територія регіонального рівня	Баранівський і Романівський райони Житомирської області. (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Склад території: Заказники місцевого значення: лісові „Старочуднівський” (4,6 га), „Урочище Камінь” (39 га), ботанічний – „Собачий зуб” (543 га), загальнозоологічний – „Довгий брід” (663 га), ботанічна пам’ятка природи місцевого значення „Романівські дуби” (40 га), парк-пам’ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення „Вільхівський” (11,2 га). Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: гронянка багатороздільна (<i>Botrychium multifidum</i>), сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) – існуючі локалітети; ситняг карніолійський (<i>Eleocharis carniolica</i>) – давні знахідки (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: ситняг сосочковий (<i>Eleocharis mamillata</i>) (Данилик, Орлов, 2002), гронянка багатороздільна (<i>Botrychium multifidum</i>), еритроній собачий зуб (<i>Erythronium dens-canis</i>), баранець звичайний (<i>Huperzia selago</i>), підсніжник звичайний (<i>Galanthus nivalis</i>), любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i>), сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) – існуючі локалітети.</p>
----	---	---	--	---	---	---	--

20	-	Житомирсько-Тригирська ключова територія регіонального рівня		Житомирський та Чуднівський райони Житомирської області (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Склад території: Заказники місцевого значення лісові «Діброва лісного Вронського» (5,5 га), «Замок Терещенка» (22,1 га), «Над Тетеревом» (34,8 га), пам'ятки природи місцевого значення ботанічна «Урочище «Тригир'я» (0,1 га), геологічні «Мальовничі скелі» (0,1 га), «Скеля Крашевського» (0,01 га), парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Бондарецький» (1,9 га). Види рослин, занесені до Європейського Червоного списку: глід український (<i>Crataegus ucrainica</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>), водяний горіх плаваючий (<i>Typha latifolia</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: береза темна (<i>Betula humilis</i>), осока Буксбаума (<i>Carex buxbaumii</i>), осока затінкова (<i>C. umbrosa</i>), булатка довголиста (<i>Cephalanthera longifolia</i>), пальчатокорінник м'ясочервоний (<i>Dactylorhiza incarnata</i>), пальчатокорінник Фукса (<i>D. fuchsii</i>), пальчатокорінник плямистий (<i>D. maculata</i>), пальчатокорінник травневий (<i>D. majalis</i>), коручка морозниковидна (<i>Epipactis helleborine</i>), коручка болотна (<i>E. palustris</i>), півники сибірські (<i>I. sibirica</i>), косарики черепитчасті (<i>Gladiolus imbricatus</i>), лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>), лікоподієла заплавна (<i>Lycopodiella inundata</i>), плавун річний (<i>Lycopodium annotinum</i>), гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i>), зозулині сльози яйцевидні (<i>Listera ovata</i>), зозулинець салеповий (<i>Orchis morio</i>), любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i>), любка зеленоквіткова (<i>P. chlorantha</i>), сон чорніючий (<i>Pulsatilla nigricans</i>), верба чорнична (<i>Salix myrtilloides</i>), вудсія ельбська (<i>Woodsia ilvensis</i>) (Орлов, 2005).</p>
21	-	Великокорювинецька ключова територія регіонального рівня		Чуднівський і Бердичівський райони Житомирської області (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Склад території: Лісові заказники місцевого значення «Зривисько» (105 га), «Коршомка» (408,2 га), парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Демчинський» (4 га), «Райгородський» (10,5 га).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: коручка морозниковидна (<i>Epipactis helleborine</i>), підсніжник звичайний (<i>Galanthus nivalis</i>), лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>), зозулині сльози яйцевидні (<i>Listera ovata</i>), любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>У межах цього ядра переважає лісостеповий фауністичний комплекс. Крім тварин агро- та лісових ценозів значного поширення та чисельності набули гідрофільні види. Ссавців нараховується більше 30 видів та понад 200 видів птахів.</p>

22	-	Андрушівська ключова територія регіонального рівня	Андрушівський район Житомирської області (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Склад території: Лісові заказники місцевого значення «Андрушівський ліс-1» (2,8 га), «Андрушівський ліс-2» (2,8 га), «Нехворощ» (33 га), пам'ятка природи місцевого значення «Дуб «Велетень» (0,01 га), парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Андрушівський» (9,38 га).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України судинні рослини: підсніжник звичайний (<i>Galanthus nivalis</i>) (Орлов, 2005). Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України: Група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових – <i>Querceta (roboris) corylosa</i> Асоціації грабово-дубових лісів волосистоосокових – <i>Carpineto-Quercetum caricosum (pilosae)</i> та грабово-дубових лісів ялицевих – <i>C.-Q. aegopodiosum</i> Формація латаття білого – <i>Nymphaeeta albae</i> Формація глечиків жовтих – <i>Nuphareta luteae</i></p> <p>Серед видів, що занесені до Червоної книги України (1994) спостерігається вечірниця мала (<i>Nyctalus leisleri</i>) (Загороднюк та ін., 2002), борсук (<i>Meles meles</i>), ймовірно перебування горностая (<i>Mustela erminea</i>) та видри річкової (<i>Lutra lutra</i>) (Спостереження М.Ф. Весельського).</p>
----	---	--	--	---	---	---	---

23	-	Ємільчинсько-Зубковицька ключова територія регіонального рівня		Ємільчинський район Житомирської області (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Важливе значення для збереження фауни цього ядра має значний за розмірами суцільний лісовий масив, який займає близько 90% площі ядра. Його цінність полягає у збереженні великої кількості видів, зокрема рідкісних і зникаючих. Крім потужного дендрофільного комплексу, добре розвинений лісовий водно-болотний. За попередніми інвентаризаційними роботами у районі виявлено понад 160 видів птахів. Окрім багаточисельних представників, переважно горобцеподібних, в межах ядра виявлені рідкісні «червонокнижні» види. До таких належить лелека чорний (<i>Ciconia nigra</i>). Неодноразово відмічався в Гартівському л-ві, в околицях сс. Рудня Іванівна, Підлуби, Чміль, Королівка (Спостереження М.Ф. Весельського). Передбачається гніздування до 10 пар.</p> <p>В окремі роки на прилеглих полях під час сезонних міграцій, рідше взимку відмічається лунь польовий (<i>Circus cianeus</i>), виключно під час міграції трапляються підорлики (Спостереження М.Ф. Весельського).</p> <p>Про гніздування зміїдів (<i>Circaetus ferox</i>) у Ємільчинському лісгоспі було повідомлення у 1970 році. Саме там О.О. Орлов знайшов у 1990 році вбитого птаха (Цицюра, 1994). Північніше с. Підлуби 27.06.2008 р., на території Жужельського лісництва (47 кв) спостерігали беркута (<i>Aquila chrisaetos</i>) (Спостереження М.Ф. Весельського).</p>
Буферні								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сполучні								

24	-	Усівсько-Бучманська сполучна територія регіонального рівня	У межах Лугинського, Олевського та Ємільчинського районів (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Для регіонального коридору репрезентивним є лісовий та лісовий водно-болотний комплекс тварин. На цій території зустрічається понад 180 видів птахів, близько 40 видів ссавців, 8 – плазунів, 9 – земноводних, понад 20 видів риб, 1 вид круглоротих й більше 1 тис. різних видів безхребетних.</p> <p>Орнітофауна включає представників з 17 рядів. У гніздовий період зустрічається понад 130 видів та 30-40 – взимку. З представників Червоної книги України (2009) в межах коридору постійним гніздовим видом є лелека чорний (<i>Ciconia nigra</i>), гніздова популяція в регіоні оцінюється у 10-12 пар. Також у гніздовий період відмічається зміїд (<i>Circus ferox</i>), 2 екземпляри здобуті 14.09.1930 та 1946 рр., знаходяться в експозиції відділу природи ЖКМ (Цицюра, 1994). В окремі роки спостерігається лунь польовий (<i>Circus cyaneus</i>). До рідкісних пролітних належать скопа (<i>Pandion haliaetus</i>), беркут (<i>Aquila chrysaetos</i>). Видом бореального походження є глушець (<i>Tetrao urogallus</i>), 1 екземпляр здобутий 21.04.1931р. у Білоторовицькому лісництві, знаходиться в експозиції відділу природи ЖКМ. Також дана територія є постійним місцем гніздування журавля сірого (<i>Grus grus</i>). Значне лісове заболочення території приваблює щонайменше 25-30 гніздових пар.</p>
24	-	Білківсько-Барашівська сполучна територія регіонального рівня	У межах Ємільчинського району (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Цікавою особливістю фауни цього екологічного коридору є своєрідний та строкатий комплекс мешканців мозаїчних ландшафтів, де чергуються невеликі острівцеві лісові урочища серед сільськогосподарських угідь та пасовищ. Неабиякий вплив на формування тваринного світу має верхів'я р. Уж.</p> <p>Пташине населення за кількістю видів істотно переважає всі інші місцеві систематичні групи хребетних. Орнітофауна регіону налічує близько 200 видів з 17 рядів. За період орнітологічних досліджень в регіоні впродовж 1994-2009 рр. виявлено 10 видів птахів занесених до ЧКУ.</p> <p>Типовими, але вкрай рідкісними є лелека чорний (<i>Ciconia nigra</i>). В різні роки відмічено гніздування в урочищі між смт. Яблунець та с. Неділище, а також в околицях с. Білка. Неодноразові спостереження лелек відбувались поблизу смт. Бараші, сс. Рясно, Кам'янка.</p> <p>В осінньо-зимовий період у відкритих стаціях рідкісним є лунь польовий (<i>Circus cyaneus</i>). Для міграційного періоду характерними є спостереження поодиноких підорликів малого (<i>Aquila pomarina</i>) та рідше великого (<i>Aquila clanga</i>).</p>

25	-	Голубієвицько-Вепринська сполучна територія регіонального рівня	Малинський і Народицький райони Житомирської області (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Види рослин, занесені до Європейського Червоного списку: смілка литовська (<i>Silene lithuanica</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: юринія синювата (<i>Jurinea cyanooides</i>), сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України судинні рослини: гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i>), сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>), смілка литовська (<i>Silene lithuanica</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>В даних угіддях Любовицького лісництва, 25.06.2008р. виявлено гніздування підорлика малого (<i>Aquila pomarina</i>). Спостережено пару дорослих птахів з гніздом та зафіксовано вокалізацію з гнізда молодих особин. Там таки в межах лісництва, гніздилися дві пари лелеки чорного (<i>Ciconia nigra</i>). За повідомленнями лісової охорони відомі два поселення борсука (<i>Meles meles</i>). В околицях с. Стасева відмічався зміїд (<i>Circaetus ferox</i>).</p> <p>У північній частині коридору відбувались спостереження сорокопуда сірого (<i>Lanius excubitor</i>). Зокрема на відрізку маршруту між с. Бродник та смт. Базар 9.07.2007 р. відмічено пару дорослих птахів та чотири молоді особини. 25.06.2008 р. одиночний птах відмічено між сс. Недашки та Діброва.</p>
26	-	Кропивнянсько-Іршанська (середньоіршанська) сполучна територія регіонального рівня	Хорошівський район Житомирської області (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України судинні рослини: осока затінкова (<i>Carex umbrosa</i>), плаун колючий (<i>Lycopodium annotinum</i>), любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i>), сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Крім фонових видів відмічені наступні рідкісні та «червонокнижні» види птахів: лунь польовий (<i>Circus cianeus</i>), підсоколик великий (<i>Falco subbuteo</i>), поморник короткохвостий (<i>Stercorarius parasiticus</i>), мартин середземноморський (<i>Larus melanocephalus</i>) та «червонокнижні» журавель сірий (<i>Grus grus</i>) і лелека чорний (<i>Ciconia nigra</i>). Для лелеки відомий випадок гніздування трьох пар в одному кварталі лісництва (Турчинівське). Гнізда знаходились у вершинах своєрідного уявного трикутника із сторонами 300-350 м, 500 м, 600-650 м (Бокотей, Дзюбенко,</p>

27	-	Церемська (долинна) сполучна територія регіонального рівня	Баранівський і Новоград-Волинський райони (Звягельський) Житомирської області (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Види рослин на території, занесені до Червоної книги України судинні рослини: цибуля ведмежа (<i>Allium ursinum</i>), коручка темно-червона (<i>Eripactis atrorubens</i>), коручка морозниковидна (<i>E. helleborine</i>), гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i>), лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>), зозулині сльози яйцевидні (<i>Listera ovata</i>), любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i>), любка зеленоквіткова (<i>P. chorantha</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>У гніздовий період з малочисельних та регіонально рідкісних видів в межах регіону зустрічаються чапля сіра (<i>Ardea cinerea</i>), чепура велика (<i>Egretta alba</i>), бугай (<i>Botaurus stellaris</i>), бугайчик (<i>Ixobrychus minutus</i>), лебідь-шипун (<i>Cygnus olor</i>), осоїд (<i>Pernis arivorus</i>), яструб великий (<i>Accipiter gentilis</i>) та малий (<i>Accipiter nisus</i>), підсоколика великого (<i>Falco subbuteo</i>), тетерук (<i>Lyrurus tetrix</i>), орябок (<i>Tetrastes bonasia</i>), пастушок (<i>Rallus aquaticus</i>), баранець малий (<i>Lymnocryptes minimus</i>), мартин звичайний (<i>Larus ridibundus</i>), крячок річковий (<i>Sterna hirundo</i>), дрімлюга (<i>Caprimulgus europaeus</i>), рибалочка (<i>Alcedo atthis</i>), жовна сива (<i>Picus canus</i>), жовна зелена (<i>Picus canus</i>), жовна чорна (<i>Dryocopus martius</i>), дятел середній (<i>Dendrocopos medius</i>) та білоспинний (<i>Dendrocopos leucotos</i>), посмітюха (<i>Galerida cristata</i>), кобилочка-цвіркун (<i>Locustella naevia</i>), мухоловка мала (<i>Ficedula parva</i>), дрізд білобровий (<i>Turdus iliacus</i>), просянка (<i>Emberiza calandra</i>).</p>
28	-	Новоград-Волинська (надслучанська долинна) сполучна територія регіонального рівня	Новоград-Волинський (Звягельський) район Житомирської області (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Основу фауністичного комплексу цього екологічного коридору складають представники, які певним чином пов'язані з долиною р. Случ.</p> <p>Під час міграції спостерігаються «червонокнижні» гоголь (<i>Bucephala clangula</i>), скопа (<i>Pandion haliaetus</i>), шуліка рудий (<i>Milvus milvus</i>), орлан-білохвіст (<i>Haliaetus albicilla</i>), підорлик великий (<i>Aquila clanga</i>), беркут (<i>Aquila chrysaetos</i>), лунь польовий (<i>Circus cyaneus</i>). Зрідка відмічаються зграї журавля сірого (<i>Grus grus</i>), також до рідкісних пролітних належать коловодник ставковий (<i>Tringa stagnatilis</i>), кульон великий (<i>Numenius arguata</i>), в осінньо-зимовий період спостерігається сорокопуд сірий (<i>Lanius excubitor</i>) (Рідкісні і зникаючі 2002).</p>

29	-	Кропивнянсько-Новопільська (Верхньоіршанська) сполучна територія регіонального рівня		Пулинський і Хорошівський райони Житомирської області. (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Для цього екологічного коридору є характерним переважання видів лісового та водно-болотного фауністичних комплексів. Для лісової орнітофауни характерними є зяблик (<i>Fringilla coelebs</i>), вівчарик-ковалик (<i>Phylloscopus collybita</i>), вівчарик жовтобровий (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>), дрозди співочий (<i>Turdus philomelos</i>) та чорний (<i>Turdus merula</i>), синиця велика (<i>Parus major</i>), вівсянка звичайна (<i>Emberiza citrinella</i>), вільшанка (<i>Erithacus rubecula</i>), щеврик лісовий (<i>Anthus trivialis</i>), костогриз (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>), кропив'янка чорноголова (<i>Sylvia atricapilla</i>), дятел звичайний (<i>Dendrocopos major</i>), крутиголовка (<i>Jynx torquilla</i>), сойка (<i>Garrulus glandarius</i>), зозуля (<i>Cuculus canorus</i>), подекуди канюк звичайний (<i>Buteo buteo</i>), крук (<i>Corvus corax</i>), яструб великий (<i>Accipiter gentilis</i>) та малий (<i>Accipiter nisus</i>).</p> <p>Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: сон розкритий (<i>Pulsatilla patens</i>), сальвінія плаваюча (<i>Salvinia natans</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: сальвінія плаваюча (<i>Salvinia natans</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Інші види рослин, які потребують охорони: кадило мелісолисте (<i>Melittis</i></p>
30	-	Черняхівсько-Житомирська сполучна територія регіонального рівня		Черняхівський і Житомирський райони Житомирської області. (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Для цього екологічного коридору найбільш репрезентативним є орнітологічний комплекс водно-болотних стацій. В цих угіддях досить звичайно зустрічаються курочка водяна (<i>Gallinula chloropus</i>), крижень (<i>Anas platyrhynchos</i>), баранець звичайний (<i>Gallinago gallinago</i>), лиска (<i>Fulica atra</i>), лелека білий (<i>Ciconia ciconia</i>), плиска біла (<i>Motacilla alba</i>), погонич звичайний (<i>Porzana porzana</i>), лунь очеретний (<i>Circus aeruginosus</i>), набережник (<i>Actitis hypoleucos</i>), кобилочка солов'їна (<i>Locustella luscinioides</i>), очеретянки лучна (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>), ставкова (<i>Acrocephalus scirpaceus</i>), велика (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>), подекуди чапля сіра (<i>Ardea cinerea</i>), бугайчик (<i>Ixobrychus minutus</i>), ластівка берегова (<i>Riparia riparia</i>).</p> <p>Серед "червонокнижних" видів птахів в регіоні зафіксовані: креха середнього (<i>Mergus serrator</i>), 6.05.1937 року в околицях с. Вишпіль; підорлика малого (<i>Aquila pomarina</i>), 27 04.1937 року в околицях с. Вишпіль (подекуди зустрічається і нині); луня степового (<i>Circus macrourus</i>), 26.08.1937 року в околицях с. Зороків; кулика-довгонога (<i>Himantopus himantopus</i>), 28.05.1936 р.; коловодника ставкового (<i>Tringa stagnatilis</i>), 10.04.1937 року в околицях с. Вишпіль; сипуху (<i>Tyto alba</i>), 4.01.1924 року в околицях м. Житомир, Крошня (Рідкісні і зникаючі, 2002).</p>

31	-	Тростяницька (долинна) сполучна територія регіонального рівня	Пулинський, Черняхівський, Коростишівський та Радомишльський райони (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Цей екологічний коридор знаходиться у межах річкових долин р. Очеретянка та р. Тростяниця та прилеглих територій, де переважають представники фауни агро- та урболандшафтів, водно-болотних ценозів та, подекуди, лісових ландшафтів.</p> <p>Серед лісової орнітофауни характерними є зяблик (<i>Fringilla coelebs</i>), вівчарик-ковалик (<i>Phylloscopus collybita</i>), вівчарик жовтобровий (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>), дрозди співочий (<i>Turdus philomelos</i>) та чорний (<i>Turdus merula</i>), синиця велика (<i>Parus major</i>), вівсянка звичайна (<i>Emberiza citrinella</i>), вільшанка (<i>Erithacus rubecula</i>), щеврик лісовий (<i>Anthus trivialis</i>), костогриз (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>), кропив'янка чорноголова (<i>Sylvia atricapilla</i>), дятел звичайний (<i>Dendrocopos major</i>), крутиголовка (<i>Jynx torquilla</i>), сойка (<i>Garrulus glandarius</i>), зозуля (<i>Cuculus canorus</i>), подекуди канюк звичайний (<i>Buteo buteo</i>), сова сіра (<i>Strix aluco</i>), крук (<i>Corvus corax</i>), слуква (<i>Scolopax rusticola</i>), яструб великий (<i>Accipiter gentilis</i>) та малий (<i>Accipiter nisus</i>).</p>
32	-	Бистрїївська (долинна) сполучна територія регіонального рівня	Черняхівський, Коростишівський і Радомишльські райони Житомирської області. (за старим АТУ)	-	-	-	<p>Поєднує Черняхівсько-Житомирську і Тростяницьку (долинну) сполучні території регіонального рівня з Радомишльською ланкою Коростишівсько-Дніпровської сполучної території національного рівня.</p> <p>Склад території: Долина р. Битрїївка від витоків поблизу с. Стирти Черняхівського р-ну до впадіння в р. Мику на околиці м. Радомишль і далі по р. Мика до впадіння у р. Тетерів. Пам'ятки природи місцевого значення ботанічні „Грабчаковий ліс” (19,8 га), „Сім лип” (0,15 га), геологічні „Відслонення головинського габро” (0,1 га), „Відслонення іризуючого лабрадориту” (0,1 га).</p> <p>Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: водяний горіх плаваючий (<i>Trapa natans</i>) (Якушенко!!), сальвінія плаваюча (<i>Salvinia natans</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>), водяний горіх плаваючий (<i>Trapa natans</i>) (Якушенко!!), сальвінія плаваюча (<i>Salvinia natans</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Інші види рослин, які потребують охорони: черешня пташина (<i>Cerasus avium</i>), хвощ зимуючий (<i>Equisetum hyemale</i>) (Якушенко !!).</p>

33	-	Верхньонадслучанська (долинна) сполучна територія регіонального рівня		Любарський і Романівський райони Житомирської області (за старим АТУ).	-	-	-	<p>Сполучає природні ядра північного сходу Хмельницької області з Баранівсько-Романівською ключовою територією регіонального рівня.</p> <p>Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України: Група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових – <i>Querceta (roboris) corylosa</i> Асоціації грабово-дубових лісів волосистоосокових – <i>Carpineto-Quercetum caricosum (pilosae)</i> та грабово-дубових лісів яглицевих – <i>C.-Q. aegopodiosum</i> Формація латаття білого – <i>Nymphaeeta albae</i> Формація глечиків жовтих – <i>Nuphareteta luteae</i> Основу фауністичного комплексу цього екологічного коридору складають переважно представники лісостепових ландшафтів, які в різній мірі пов'язані з долиною р. Случ. Для регіону характерними є птахи відкритих просторів. В агроценозах домінує жайворонок польовий (<i>Alauda arvensis</i>), горобець польовий (<i>Passer montanus</i>), подекуди куріпка сіра (<i>Perdix perdix</i>) та перепілка (<i>Coturnix coturnix</i>). В міграційний</p>
34	-	Любарсько-Трощанська сполучна територія регіонального рівня		Чуднівський та Любарський райони Житомирської області (за старим АТУ).	-	-	-	<p>Дана сполучна територія проходить по перпендикулярним до Случа і Тетерева заболоченим прохідним долинам, успадкованим малими річками. Вододільні простори займають плескати або похило-хвилясті рівнини з сірими лісовими та чорноземними ґрунтами на лесовидних суглинках.</p> <p>Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України: Група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових – <i>Querceta (roboris) corylosa</i> Асоціації грабово-дубових лісів волосистоосокових – <i>Carpineto-Quercetum caricosum (pilosae)</i> та грабово-дубових лісів яглицевих – <i>C.-Q. aegopodiosum</i> Формація латаття білого – <i>Nymphaeeta albae</i> Формація глечиків жовтих – <i>Nuphareteta luteae</i> Під час міграції спостерігаються «червонокнижні» скопа (<i>Pandion haliaetus</i>), шуліка рудий (<i>Milvus milvus</i>), орлан-білохвіст (<i>Haliaetus albicilla</i>), підорлик великий (<i>Aquila clanga</i>), беркут (<i>Aquila chrysaetos</i>), ймовірно гніздиться лунь польовий (<i>Circus cianeus</i>) (Рідкісні і зникаючі, 2002).</p>

35	-	Верхнететерівська (долинна) сполучна територія регіонального рівня		Чуднівський район Житомирської області (за старим АТУ).	-	-	-	<p>Забезпечує єдність долини р. Тетерів як річково-долинного екологічного коридору, сполучаючи крайні північно-західні піднесені райони Придніпровської височини з Надслучансько-Коростишівською ключовою територією національного рівня та Житомирсько-Тригирською ключовою територією регіонального рівня.</p> <p>Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України:</p> <p>Група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових – <i>Querceta (roboris) corylosa</i></p> <p>Асоціації грабово-дубових лісів волосистоосокових – <i>Carpineto-Quercetum caricosum (pilosae)</i> та грабово-дубових лісів яглицевих – <i>S.-Q. aegopodiosum</i></p> <p>Формація сальвінії плаваючої – <i>Salvinieta natantis</i></p> <p>Формація латаття білого – <i>Nymphaeeta albae</i></p> <p>Формація латаття сніжно-білого – <i>Nymphaeeta candidae</i></p> <p>Формація глечиків жовтих – <i>Nupharea luteae</i></p> <p>Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: Сальвінія плаваюча (<i>Salvinia natans</i>) (Дубина, 1988).</p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: Сальвінія плаваюча (<i>Salvinia natans</i>) (Дубина, 1988)</p>
36	-	Пустоська (долинна) сполучна територія регіонального рівня		Бердичівський та Андрушівський райони Житомирської області (за старим АТУ).	-	-	-	<p>Забезпечує зв'язок Великокоровинецької і Андрушівської ключових територій регіонального рівня в обхід м. Бердичів. Склад території: Долина річки Гнилоп'ятка від с. Мирославка Бердичівського р-ну, лісові масиви на правобережжі р. Гнилоп'ять північніше м. Бердичів до с. Катеринівка, долина р. Пустоха до с. Нехворощ Андрушівського району та лісові масиви на південь до сел Великі Низгірці – Красівка (Чорнолозьке л-во); невеликі лучно-степові ділянки на південних околицях м. Бердичева. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Червонський» (36 га).</p> <p>Види рослин, занесені до Європейського Червоного списку: сучасні відомості обмежені; глід український (<i>Crataegus ucrainica</i>) та неперевірена інформація про зростання відкасника осотовидного (<i>Carlina cirsioides</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Види рослин, занесені до Додатку I Бернської конвенції: сучасних відомостей немає; давня знахідка змієголовника Рюйша (<i>Dracoscephalum ruyschiana</i>) та неперевірена інформація про зозуліні черевички справжні (<i>Surgipedium calceolus</i>) (Орлов, 2005).</p> <p>Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України: Група асоціацій</p>

37	-	Верхньоздвизька (долинна) сполучна територія регіонального рівня		Брусилівський район Житомирської області (за старим АТУ)	-	-	-	<p>З'єднує Коростишівську ключову територію національного рівня з природними ядрами середньої смуги Київського Полісся.</p> <p>Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України:</p> <p>Група асоціацій дубово-соснових лісів ліщинових – <i>Querceto-Pineta corylosa</i></p> <p>Група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових – <i>Querceta (roboris) corylosa</i></p> <p>Формація латаття білого – <i>Nymphaeeta albae</i></p> <p>Формація глечиків жовтих – <i>Nuphareta luteae</i></p> <p>У фауні цього екологічного коридору переважають тварини відкритих просторів (60% видів - види агро- і урболандшафтів; 30% - водно-болотних угідь; 10% – лісових ценозів). З «червонокнижних» птахів регіону відомі знахідки дрофи (<i>Otis tarda</i>). В період 1972-1983 рр. на території Брусилівського р-ну щорічно реєстрували від 6 до 12 гнізд. Восени 1975 і 1982 рр. двічі було помічено зграйки дроф по 15-20 особин. У 2000 р. на північній меж коридору в околицях с. Високе відмічено самку з виводком (рідкісні та зникаючі ..., 2002). Зрідка на зимівлі спостерігається сорокопуд сирій (<i>Lanius excubitor</i>), зокрема 14.12.2006 р. в північно-західній околиці смт. Брусилів спостерігали 1 особину (Спостереження М.Ф. Весельського). На північній меж коридору в 1993-94 рр. В.К. Цицюра спостерігав лелеку чорного (<i>Ciconia nigra</i>) та луня польового (<i>Circus cianeus</i>).</p>
----	---	--	--	--	---	---	---	--

38	-	Верхньоірпінська (долинна) сполучна територія регіонального рівня	Андрушівський, Брусилівський, Попільняський райони Житомирської області. (За старим АТУ)	-	-	-	<p>З'єднує Коростишівську ключову територію національного рівня з природними ядрами півдня Київського Полісся.</p> <p>Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України:</p> <p>Група асоціацій дубово-соснових лісів ліщинових – <i>Querceto-Pineta corylosa</i></p> <p>Група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових – <i>Querceta (roboris) corylosa</i></p> <p>Асоціації грабово-дубових лісів волосистоосокових – <i>Carpineto-Quercetum caricosum (pilosae)</i> та грабово-дубових лісів яглицевих – <i>C.-Q. aegopodiosum</i></p> <p>Формація латаття білого – <i>Nymphaeeta albae</i></p> <p>Формація латаття сніжно-білого – <i>Nymphaeeta candidae</i></p> <p>Формація глечиків жовтих – <i>Nupharea luteae</i></p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України: коручка морозниковидна (<i>Epipactis helleborine</i>), лілія лісова (<i>Lilium martagon</i>), зозулені сльози яйцевидні (<i>Listera ovata</i>), гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i>), любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i>) (Орлов, 2005).</p>
39	-	Верхньоунавська (долинна) сполучна територія регіонального рівня	Попільнянський і Андрушівський райони Житомирської області. (За старим АТУ).	-	-	-	<p>Поєднує Андрушівську ключову територію регіонального рівня з долинами річок Унава та Ірпінь.</p> <p>Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України:</p> <p>Група асоціацій дубово-соснових лісів ліщинових – <i>Querceto-Pineta corylosa</i></p> <p>Група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових – <i>Querceta (roboris) corylosa</i></p> <p>Асоціації грабово-дубових лісів волосистоосокових – <i>Carpineto-Quercetum caricosum (pilosae)</i> та грабово-дубових лісів яглицевих – <i>C.-Q. aegopodiosum</i></p> <p>Формація латаття білого – <i>Nymphaeeta albae</i></p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України</p> <p>судинні рослини: пальчатокорінник м'ясо-червоний (<i>Dactylorhiza incarnata</i>), коручка морозниковидна (<i>Epipactis helleborine</i>), підсніжник звичайний (<i>Galanthus nivalis</i>), зозуліні сльози яйцевидні (<i>Listera ovata</i>), гніздівка звичайна (<i>Neottia nidus-avis</i>), любка дволиста (<i>Platanthera bifolia</i>) (Орлов, 2005).</p>

40	-	Раставицька (долинна) сполучна територія регіонального рівня		Ружинський і Попільнянський райони Житомирської області (За старим АТУ).	-	-	-	<p>З'єднує північно-західні райони Придніпровської височини з долиною р. Рось, в Житомирській області – транзитна ділянка.</p> <p>Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України:</p> <p>Група асоціацій дубових лісів із дуба звичайного ліщинових – <i>Querceta (roboris) corylosa</i></p> <p>Асоціації грабово-дубових лісів волосистоосокових – <i>Carpineto-Quercetum caricosum (pilosae)</i> та грабово-дубових лісів яглицевих – <i>C.-Q. aegopodiosum</i></p> <p>Формація латаття білого – <i>Nymphaeeta albae</i></p> <p>Формація глечиків жовтих – <i>Nupharea luteae</i></p> <p>Види рослин, занесені до Червоної книги України – відомості обмежені</p> <p>судинні рослини: Цибуля ведмежа (<i>Allium ursinum</i>), підсніжник звичайний (<i>Galanthus nivalis</i>) (Орлов, 2005); рябчик шаховий (<i>Fritillaria meleagris</i>) (Литвак, Литвак, 1990).</p> <p>З денних метеликів зустрічаються «червонокнижний» махаон (<i>Papilio machaon</i>).</p> <p>Із сов у регіоні характерною є сова вухата (<i>Asio otus</i>), подекуди зустрічається сич хатній (<i>Athene noctua</i>), в окремі роки під час міграцій спостерігається сова болотяна (<i>Asio flammeus</i>). Є повідомлення, що на прилеглій до коридора території у після гніздовий період 2002 року в околицях с. Верхівня спостерігали «червонокнижного» сичика-горобця (<i>Glaucidium passerinum</i>).</p>
Відновлювальні								
-	-	-	-	-	-	-	-	-

Смарагдова мережа

Смарагдова мережа (Emerald Network) – це мережа природоохоронних територій європейського значення, яка створюється на виконання положень Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі. Об'єкти в межах Смарагдової мережі разом із територіями Natura 2000 становлять ядро Загальноєвропейської екологічної мережі (Pan European Ecological Network (PEEN)).

Держави – члени Європейського Союзу виконують вимоги Бернської конвенції шляхом розвитку мережі НАТУРА 2000, а території особливої охорони НАТУРА 2000 відповідають територіям особливого природоохоронного значення Смарагдової мережі.

Смарагдова мережа України – українська частина Смарагдової мережі Європи. Україна ратифікувала Бернську конвенцію 1996 року, взявши на себе зобов'язання створити мережу Emerald.

У 2019 році на засіданні Постійного комітету Бернської конвенції була затверджена сучасна схема Смарагдової мережі України. Тоді наша держава була визнана найпрогресивнішою з держав щодо розробки мережі Емеральд, що є важливим іміджевим зрушенням на міжнародній арені. У грудні 2020 року в українському парламенті був зареєстрований проект Закону України «Про території Смарагдової мережі» (№4461).

Мережа має мету зберегти види та екосистеми, які були визнані рідкісними на рівні всієї Європи. Їхній перелік доступний у Резолюціях 4 та 6 Бернської конвенції.

Частина території Житомирської області входить до Смарагдової мережі України, яка є частиною загальноєвропейської Смарагдової мережі (Emerald Network).

Розробка Смарагдової мережі України розпочалася у 2009 році і триває досі. Наразі Смарагдова мережа України включає близько 12% території країни, у тому числі чимало українських лісів.

Управління відходами

Серед низки екологічних проблем, які мають місце в області, особливо гостро стоїть проблема управління з відходами, які є одним з найбільших забруднювачів навколишнього середовища та негативно впливають на всі його компоненти. Ситуація ускладнюється і тим, що зберігається значний розрив між обсягами накопичених відходів і обсягами їх знешкодження та використання в умовах військового стану.

Основну складову в загальній масі відходів, що утворюються в області, займають побутові відходи та виробничі відходи, які в основному, видаляються на полігони, сміттєзвалища, накопичувачі тощо.

Разом з тим ситуація ускладнюється ще через повномасштабне вторгнення

російської федерації на територію України 24.02.2022 року та введенням на території України воєнного стану. Під час ведення бойових дій на окремих територіях області утворились побутові та інші відходи руйнувань будівель та споруд.

В більшості відходи на зруйнованих об'єктах перебувають на місцях їх утворення. Окремі операції із поводження з цими відходами, в т.ч їх сортування поки не проводиться, а тому достеменно визначити компоненти цих відходів та їх об'єми не представляється можливим. Частина цих відходів за можливості звозиться на тимчасово утворені громадами місця зберігання таких відходів а частина відходів використовується власниками приватних господарств які зазнали пошкоджень у власних потребах.

На деяких територіях громад заходи з демонтажу на місцях руйнувань не проводяться, у зв'язку з тим, що власники не надають згоду на проведення відповідних заходів.

В обласному реєстрі місць видалення відходів (станом на 01.07.2023) обліковано 6 полігонів та 824 сміттєзвалища. Недостатня кількість та технічний стан спеціалізованої техніки ставить під загрозу процес сміттєвидалення в більшості районних центрів області. На територіях сільських рад відсутні спеціалізовані підприємства у сфері управління побутовими відходами, самі відходи складуються у природних рельєфних утвореннях. Існуюча система санітарного очищення населених пунктів недосконала, її фрагментарність, роз'єднаність та різноманітність не забезпечує достатнього контролю за санітарним станом територій та операціями управління з побутовими відходами.

Основну масу відходів, як вторинної сировини складають тара (упаковка) від продуктів харчування та продукції споживання населенням, відходи тваринного походження, відходи домашнього господарства.

У травні 2021 року у м. Житомирі було розпочато будівництво сміттєпереробного заводу. При будівництві заводу використано новітні технології перероблення твердих побутових відходів які не передбачають викидів в навколишнє середовище, має власну систему очищення стічних і каналізаційних вод. Глибина перероблення запланована на рівні 85-95%, а отримана вторинна сировина буде використовуватися як альтернативне RDF-паливо для цементних заводів або ТЕС і компосту з 11 органічної фракції.

Всі отримані продукти будуть продаватися для повторного використання, що повністю відповідає концепції економіки безперервного циклу. Технологія забезпечує стабільне управління відходами без утворення звалищ і полігонів, економічну самостійність заводів, поводження з відходами без забруднення навколишнього середовища, використання існуючої логістики для збору і транспортування, компактність заводу і невелику територію для його розміщення.

За інформацією Житомирської міської ради в цьому році був введений в експлуатацію завод та завершені загальнобудівельні роботи.

Запланований обсяг переробки сміття мав бути на рівні 85 тисяч тонн щороку, проте виробничі показники показали, що європейське провідне обладнання, на жаль, не адаптоване до українських реалій та реалій українського сміття що в свою чергу

показало, що на сьогодні потужність може становити не вище 40-45 тисяч тонн сміття щороку, тобто вдвічі менше ніж планувалося.

Аналіз управління з відходами у цілому по області проводиться за інформацією, розміщеною на сайті Головного управління статистики у Житомирській області. Так, протягом 2023 року по містах обласного значення та районах, підприємствами області та суб'єктами господарювання утворено 390890,4 тис. тонн відходів I-IV класів.

В основному це відходи сільського, лісового та рибного господарства, переробної промисловості, відходи видобувної промисловості розроблення кар'єрів, відходи домогосподарств.

Відходи I-III класу небезпеки у 2023 році склали 1303,8 тон. Основна частина утворених відходів це відходи кислот, лугів чи солей; відпрацьовані оливи; люмінесцентні лампи; енергозберігаючі лампи; батареї свинцеві зіпсовані або відпрацьовані; масла та мастила моторні трансмісійні інші зіпсовані або відпрацьовані; матеріали фільтрувальні зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені; матеріали обтиральні зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені; шини зіпсовані перед початком експлуатації відпрацьовані, пошкоджені чи забруднені під час експлуатації; залишки очищення резервуарів, що містять нафтопродукти; суміш речовин мастильних та масл з вод стічних; осад промислових стоків; абсорбенти зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені, тощо.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 року № 117-р затверджено Національний план управління відходами до 2030 року і з метою недопущення забруднення навколишнього природного середовища кожна з областей України має розробити власний регіональний план управління відходами, який врахує структуру економіки, обсяги утворення різних типів відходів, наявні та необхідні потужності для екологічно безпечного оброблення відходів. Дана система управління відходами має враховувати думки на місцях, тому саме регіональні плани є запорукою як розвитку області так і громад, та необхідною умовою для залучення інвестицій у галузь управління відходами. Загальні показники управління з відходами за звітний період

Фото. Полігон ТПВ м.Житомир

Динаміка основних показників управління з відходами I-IV класів
небезпеки, тис. т

Таблиця 2.47.

№ з/п	Показники	2021	2022	2023
1	2	3	4	5
1	Утворено	421065,8	375572,2	390890,4
2	Одержано від інших підприємств	-	-	-
3	Спалено	30738,3	29008,3	17038,3
3.1	у тому числі з метою отримання енергії	23417,9	26155,4	15965,1
4	Використано (утилізовано)	-	-	-
5	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	*321774,88	*334645,8	*334645,8
6	Передано іншим підприємствам			
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	-	-	-
8	Наявність на кінець звітного року у сховищах організованого складування та на території підприємств	-	-	-

* пункт. 5 - інформація взята зі звіту про управління з твердими побутовими відходами Форма 1-ТПВ

Підприємства - основні накопичувачі промислових відходів

Таблиця 2.48.

№з/п	Підприємства	Найменування відходу	Клас небезпеки	станом на початок звітного утворилось відходів на підприємстві	станом на кінець	Місце накопичення відходів	
1	2	3	4	5	6	7	
1	ВАТ «Соколовський кар'єр» (не експлуатується)	Шлам камнеобробки	IV	-	-	-	вул. Гранітна, 16, м. Житомир
2	ВАТ "Верстатуніверсалмаш" (не експлуатується)	Гальваношлам	I	-	-	-	вул. Корольова, 132, м. Житомир
3	(ВАТ "Електровимірювач") (не експлуатується)	Відходи гальванічного виробництва	IV	-	-	-	м-н Перемоги, 10, м. Житомир
4	ДКП „Житомирське виробниче управління водопровідно-комунального господарства” Шламонакопичувач осаду ОСК № 2 № 25.11	Осад очисних споруд каналізації	IV	-	-	-	вул. Промислова, 1/154, м. Житомир
5	ДКП «Житомирське виробниче управління водопровідно-комунального господарства» Муловий майданчик ОСК № 2 ЖВУВКГ № 25.10	Осад очисних споруд каналізації	IV	-	-	-	3 км. від м. Житомира вул. Промислова, 1/154, м. Житомир
6	ДКП «Житомирське виробниче управління водопровідно-комунального господарства» Мулові майданчики ОСК № 3 КП ЖВУВКГ № 25.13	Осад очисних споруд каналізації	IV	-	-	-	Півн. -Зах. околиці м. Житомира вул. Максютова, 310, м. Житомир
7	КП «Житомирське виробниче управління водопровідно-комунального господарства» Мулові майданчики ОСК № 1 КП ЖВУВКГ № 25.1	Осад очисних споруд каналізації	IV	-	-	-	Півн. - Сх. околиці м. Житомира вул. Промислова 1/154, м. Житомир
8	КП «Житомирське виробниче управління водопровідно-комунального господарства»	Відходи виробничо-технологічні, що утворюються під час приготування	IV	-	-	-	Півд.околиця міста Житомира вул. Черняхівського, 120, м. Житомир

9	КП «Житомирське виробниче управління водопровідно-комунального господарства»	відходи очищення вод стічних	IV	-	-	-	Пд.-Сх. Околиця м. Житомира вул.Промислова 1/154, м. Житомир
10	Шламонакопичувач ТОВ "ЕМІ – Україна ЛТД"	Відходи обробки шкіри Шлами, які не містять хрому	I	-	-	-	м. Житомир, вул. Промислова, 1/154
11	Сховище гальваношламів	Відходи гальванічного виробництва	IV	-	-	-	вул. Праці, 20, м. Житомир
12	Першотравенський завод електротехнічного фарфору (Накопичувач гальваношламів)	Шлами гальванічні	I	-	-	-	смт Першотравенськ, Баранівський р-н,
13	ВАТ "Полянківський фарфоровий завод" Накопичувач гальваношламів № 2.10	Шлами гальванічні	I	-	-	-	смт. Полянки, Баранівський р-н,
14	Накопичувач гальваношламів № 24.4	Шлам станції нейтралізації	I	-	-	-	вул. Воровського, 2, м. Бердичів,
15	Сховище гальванічних шламів № 27.1	Гальваношлам	I	-	-	-	вул. Вуйкова, 80, м. Новоград-Волинський
16	Іршанський ГЗК	Вода с кислотністю РН 3,5-5	IV	-	-	-	південна частина Коростенського району смт Іршанськ, Хорошівський р-н,
17	Шламонакопичувач ТОВ "Романівський склозавод" № 6.2	Відходи кислоти	II	-	-	-	смт Романів

Примітка. Вказуються підприємства, які накопичують значні обсяги промислових відходів.

09 липня 2023 року набрав чинності Закон України «Про управління відходами», згідно п.2 розділу XI «ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ» втратив чинність з дня набрання чинності цим законом, Закон України «Про відходи».

Відповідно до ст. 25 Закону України «Про управління відходами» до компетенції облдержадміністрації та її структурних підрозділів не належать повноваження щодо затвердження та ведення реєстру паспортів місць видалення відходів, тому інформація подана в табл. 56 та табл. 57 наведена включно станом на 09.07.2023.

Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критерієм екологічної безпеки

Таблиця 2.49.

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Місця видалення відходів категорії Г - надзвичайно небезпечні		Місця видалення відходів категорії В - небезпечні		Місця видалення відходів категорії Б — помірно небезпечні		Місця видалення відходів категорії А - малонебезпечні	
		діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Бердичівський р-н	-	-	95	-	-	-	-	-
	Житомирський р-н	-	-	334	6	-	-	2	-
	Коростенський р-н	-	-	253	4	-	-	2	-
	Звягельський (Нов-Волинський) р-н	-	-	125	2	1	-	-	-
	Усього	-	-	807	12	1	-	4	-
Разом загальна кількість МВВ в області - 824									
Полігони									
1	м. Бердичів	-	-	1	-	-	-	-	-
2	м. Житомир	-	-	1	-	-	-	-	-
3	м. Радомишль	-	-	1	-	-	-	-	-
4	м. Коростишів	-	-	1	-	-	-	-	-
5	м. Коростень	-	-	1	-	-	-	-	-
6	м. Звягель (Нов.-Волинський)	-	-	1	-	-	-	-	-
	Усього	-	-	6	-	-	-	-	-
	Усього ММВ з Полігонами в області	830							

Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ) на 09.07.2023 року

Таблиця 2.50.

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість непаспортизованих МВВ, од.	Кількість паспортизованих МВВ, од.	Паспортизовано МВВ за звітний період, од.
1	Бердичівський р-н	-	95	-
2	Житомирський р-н	-	334	-
3	Коростенський р-н	-	253	-
4	Звягельський р-н	-	125	-
	Усього	-	807	-
Полігони				
1	м. Бердичів	-	1	-
2	м. Житомир	-	1	-
3	м. Радомишль	-	1	-
4	м. Коростишів	-	1	-
5	м. Коростень	-	1	-
6	м. Звягель	-	1	-
	Усього	-	6	-

Інфраструктура утилізації та оброблення відходів

Таблиця 2.51.

Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Пункти приймання/збирання зношених шин, од.	Пункти приймання/збирання відходів електронного та електричного обладнання, од.	Пункти приймання транспортних засобів на утилізацію, од.	Пункти та установки централізованого знешкодження медичних відходів, од.
Бердичівський район	1	-	2	-
Житомирський район	7	-	20	-
Коростенський район	1	-	6	-
Звягельський район	2	1	3	-
Усього	11	1	31	-

Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини

Таблиця 2.51.

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	ТОВ «ЕКО ЗАХИСТ-УКРАЇНА»	м. Житомир, вул. Кафедральна, буд. 4А	(0412) 468079	<p>Управління небезпечними відходами Управління небезпечними відходами на комплекс операцій із збирання та оброблення небезпечних відходів (D10, D13, D15)</p> <p>1. А4010 18 02 07* Цитотоксичні та цитостатичні лікарські препарати; 2. А4020 18 02 05* Хімічні речовини, що складаються або містять небезпечні речовини; 3. А4010 18 01 08* Цитотоксичні та цитостатичні лікарські препарати; 4. А4010 18 01 06* Хімічні препарати, що складаються або містять небезпечні речовини; 5. А4020 18 01 03* Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції; 6. А4020 18 01 10* Відходи амальгам для стоматологічних цілей; 7. А4020 18 02 02* Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції ; 8. А4020 16 12 46* Змішані медичні та фармацевтичні відходи ; 9. А4020 20 01 31* Цитотоксичні та цитостатичні медикаменти.</p>
2	ТОВ «ГРІН БІН УКРАЇНА»	Юр. адреса : м. Житомир, вул. Басейна, 3, (3 поверх) Адреса майданчика: м. Житомир, вул. Покровська, 149	(097) 202- 20-25 (0412) 44- 71-76	<p>Операцій із збирання та оброблення відходів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - скляні пляшки та банки; - алюмінієві та жерстяні консервні бляшанки; - ПЕТ-пляшки з-під напоїв (прозорі та прозоро-кольорові) та кришечки від них.

**Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів
(приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення)**

Таблиця 2.52.

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
1	м. Житомир	261844	29	-	-	Батарейки зіпсовані або відпрацьовані, 7710.3.1.25
2	м. Житомир	261844	2	-	-	Лампи люмінесцентні та відходи, які містять ртуть, інші зіпсовані або відпрацьовані, 7710.3.1.26

Управління з непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами

**Стан зберігання заборонених і непридатних до використання пестицидів та їх знешкодження
(станом на 01.01.2024 року)**

Таблиця 2.53.

Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість, т	Кількість складів, од.	Стан складських приміщень		
			добрий, од.	задовільний, од.	незадовільний, од.
Бердичівський р-н	29,5438	8	1	4	3
Житомирський р-н	38,1	13	-	3	10
Коростенський р-н	330,429	52	4	1	42
Звягельський (Новоград-Волинський) р-н	11,701	23	2	3	18
Усього	409,7738	96	7	11	73

Охорона здоров'я населення

У сфері охорони здоров'я первинна медична допомога населенню області надається у 53 закладах: 37 центрах первинної медико-санітарної допомоги та 16 самостійних амбулаторіях загальної практики-сімейної медицини (юридичні особи), стаціонарна медична допомога у 37 лікувально-профілактичних закладах. Заклади високоспеціалізованого рівня надання медичної допомоги: 2 обласні лікарні, 5 центрів, 2 диспансери, КНП «Госпіталь ветеранів війни», КНП «Житомирське обласне стоматологічне медичне об'єднання» та КНП «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф».

У спроможній мережі Житомирського госпітального округу 6 надкластерних закладів охорони здоров'я, 5 кластерних та 17 загальних (розпорядження Житомирської обласної військової адміністрації від 28.07.2023 № 352). В галузі працюють 3672 лікарів та 8527 молодших спеціалістів з медичною освітою. Показник забезпеченості лікарями становить 31,1 на 10 тис. населення.

Закладами охорони здоров'я з надання спеціалізованої медичної допомоги підписано 170 договорів на надання 643 груп послуг.

Заклади охорони здоров'я області забезпечені в достатній кількості автономними резервними джерелами живлення, резервом паливно-мастильних матеріалів для роботи генераторів та автотранспорту, резервними джерелами водопостачання та водозабезпечення (колодязі та свердловини). Створено в достатній кількості 3-х місячний запас медикаментів та виробів медичного призначення, що дає можливість надавати безперервну та ургентну медичну допомогу. Заклади охорони здоров'я забезпечені доступом до мережі інтернет, 22 заклади підключені до супутникового зв'язку Starlink.

Проведено ремонти або реконструкції реабілітаційних відділень у КНП «Обласна клінічна лікарня ім. О.Ф. Гербачевського» Житомирської обласної ради, КП «Лікарня №2 ім. В.П. Павлусенка» Житомирської міської ради, КНП «Звягельська багатопрофільна лікарня» Звягельської міської ради, КНП «Коростенська центральна міська лікарня Коростенської міської ради», КНП «Житомирська багатопрофільна опорна лікарня» Новогуївинської селищної ради, КНП «Бердичівська міська лікарня» Бердичівської міської ради.

У січні 2024 року в Овруцькій громаді відкрито мобільний реабілітаційний модуль для фізичної та психологічної реабілітації людей, у тому числі військовослужбовців, які постраждали внаслідок повномасштабного російського вторгнення. Проєкт соціальної франшизи з встановленням мобільного реабілітаційного модуля реалізовано БФ Mindy Mindyfoundation у співпраці з Координаційним центром Кабінету Міністрів України/Mental Health UA, ГО Безбар'єрність у межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я Ти як?, яка впроваджується за ініціативою першої леді Олени Зеленської. Фахівці модуля надають підтримку ветеранам, ветеранкам, їхнім родинам та цивільному населенню. В рамках проєкту

«Розбудова стійкої системи громадського здоров'я» в Овруцькій громаді створено простори психосоціальної підтримки «Дбаю про себе» та «Час на себе».

Проведено капітальні ремонти та реконструкції:

у КНП «Овруцька міська лікарня» Овруцької міської ради – відділення медичної реабілітації, частини фасадів приміщення поліклінічно-діагностичного відділення;

операційного блоку у КНП «Попільнянська лікарня» Попільнянської селищної ради;

покрівлі поліклініки КНП «Баранівська лікарня» Баранівської міської ради;

протирадіаційного укриття КНП «Звягельська багатопрофільна лікарня» Звягельської міської ради;

покрівлі та частини приміщень поліклініки для обслуговування дитячого населення, реконструкцію з прибудовою до хірургічного корпусу для розміщення відділення реабілітації, реконструкцію 1-го поверху будівлі хірургічного корпусу для встановлення ангиографа у КП «Лікарня №2 ім. В.П. Павлусенка» Житомирської міської ради;

частини приміщень 5 поверху терапевтичного корпусу, будівлі пологового корпусу, покрівлі травмо-урологічного відділення КП «Лікарня №1» Житомирської міської ради;

у КНП «Житомирська обласна дитяча клінічна лікарня» Житомирської обласної ради - ортопедичної операційної;

ремонт покрівлі у КНП «Обласний медичний спеціалізований центр» Житомирської обласної ради;

ремонт будівель КНП «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» Житомирської обласної ради;

У КНП «Любарська лікарня» Любарської селищної ради за кошти місцевого бюджету було придбано рентген-апарат вартістю 5,6 млн грн, відеоендоскопічну систему – 2,5 млн грн та біохімічний аналізатор – 0,7 млн гривень;

БФ «Ліктрави. Турбота» за сприяння Житомирської обласної державної адміністрації надали реабілітаційне обладнання для реабілітаційних відділень КНП «Любарська лікарня» Любарської селищної ради, КНП «Малинська міська лікарня» Малинської міської ради, КНП «Госпіталь ветеранів війни» Житомирської обласної ради.

КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги» Черняхівської селищної ради та КНП «Центр первинної медико – санітарної допомоги» Корнинської селищної ради отримали 2 електроавтомобілі від МОЗ України у рамках проекту «Зміцнення системи охорони здоров'я та збереження життя».

Об'єкти культурної спадщини

На території Житомирської області за станом на 07.11.2024 розташовано 3417 об'єктів культурної спадщини, з них:

832 пам'ятки археології (12 національного значення);

2240 пам'яток історії (3 національного значення);

316 пам'яток архітектури та містобудування (63 національного значення);

29 пам'яток монументального мистецтва.

На території Житомирській області за станом на 07.11.2024 відсутні історико-культурні заповідники державного та місцевого значення обласної та комунальної сфери підпорядкування.

Прогнозні зміни стану довкілля, якщо проєкт змін до Стратегії не буде затверджений

При гіпотетичному «нульовому» сценарії, якщо документ державного планування не буде затверджений, подальший стабільний розвиток території Житомирської області є проблематичним. Це може призвести до погіршення екологічної ситуації і як наслідок може відобразитися на умовах життя та здоров'ї населення.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Завдання Стратегії розроблені для всієї території області. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу у зв'язку із реалізацією Стратегії детально представлена у розділі 2 Звіту СЕО. Актуальні екологічні проблеми розглянуті у розділі 4.

Нижче представлено SWOT-аналіз екологічної ситуації у Житомирській області, який є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення документів державного планування з урахуванням регіональних особливостей. Виявлені при проведенні SWOT-аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень.

Таблиця 3.1.

SWOT-аналіз екологічної ситуації у Житомирській області

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Наявність природних ресурсів. 2. Наявність унікальних ландшафтів. 3. Значний досвід регіональної екологічної політики, розроблення та реалізація природоохоронних програм на обласному рівні. 4. Існуюча програма охорони навколишнього природного середовища в Житомирській області. 5. Досвід виховання екологічної свідомості дітей та юнацтва, інформаційного забезпечення населення. 6. Наявність екологічних громадських організацій та спілок, а також активних зоозахисних волонтерських організацій (досить численні, добре згуртовані, користуються довірою суспільства та широко відомі загалом своєю роботою).	1. Значне техногенне навантаження на довкілля (забруднення водних об'єктів та атмосферного повітря, погіршення стану земель), зокрема: наявність потенційно небезпечних виробництв, велика кількість підприємств-забруднювачів; наявність стихійних сміттєзвалищ побутових відходів; накопичення великої кількості промислових відходів; забруднення водойм скидами підприємств, замулення та засмічення водних об'єктів; незадовільний стан очисних споруд або їх відсутність. 2. Недостатня кількість сучасної інфраструктури управління з побутовими та промисловими відходами (сортувальні станції, сміттєпереробні заводи, підприємства з утилізації, знешкодження відходів), недостатньо розвинута система роздільного збору сміття. 3. Недостатнє використання сучасних

	технологій для зменшення впливів на довкілля на промислових підприємствах. 4. Неефективне управління відходами на рівні органів місцевого самоврядування.
Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Формування системного підходу до управління відходами в області. 2. Подальший розвиток екологічного управління. 3. Збереження та розширення території природно-заповідного фонду області. 4. Раціональне використання наявних природних ресурсів. 5. Покращення екологічного стану в населених пунктах Житомирської області. 6. Зменшення антропогенного та техногенного навантаження на навколишнє природне середовище. 7. Покращення гідрологічного режиму річок. 8. Забезпечення належного санітарно-екологічного стану прибережних захисних смуг. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Погіршення демографічної ситуації (природне та міграційне скорочення). 2. Погіршення стану довкілля внаслідок продовження політики незбалансованого природокористування. 3. Погіршення стану здоров'я населення внаслідок забруднення довкілля. 4. Загроза підтоплення територій області. 5. Відсутність ефективних механізмів комплексного державного та громадського контролю за дотриманням норм природоохоронного законодавства. 6. Недостатній рівень відповідальності підприємств, органів місцевого самоврядування та населення за порушення природоохоронного законодавства. 7. Недостатній рівень впровадження новітніх екологічно безпечних технологій. 8. Низька підтримка населенням створення нових об'єктів природно-заповідного фонду на території області.

Стан здоров'я населення

Показник захворюваності на туберкульоз населення області за 9 місяців 2024 року становить 35,4 на 100 тис. населення, дитячого населення 0-14 років – 3,7 на 100 тис. відповідного населення, дитячого населення 15-17 років – 10,5 на 100 тис. відповідного населення. Рівень захворюваності на ко-інфекцію ВІЛ-інфекцію/туберкульоз становить 5,8 на 100 тисяч населення. Захворюваність на лікарсько-стійкий туберкульоз зростає на 18,0 % і становить 10,0 на 100 тис. населення.

Відповідно до даних епідеміологічного моніторингу уповільнення епідемічного процесу поширеності ВІЛ-інфекції в області не відмічається. На сьогодні епідемічна ситуація характеризується високим рівнем інфікованості ВІЛ, насамперед у групах підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ, переважним ураженням осіб працездатного віку (25 - 49 років), нерівномірним поширенням та зміною основного шляху передачі ВІЛ з парентерального на статевий. Показник захворюваності на ВІЛ - інфекцію за 9 місяців 2024 року становив 25,9 на 100 тис. нас., проти 25,6 на 100 тис. нас. за 9 місяців 2023 року, показник захворюваності на СНІД дещо зменшився в порівнянні з аналогічним періодом минулого року та становив 10,7 на 100 тис. нас. проти 11,8 на 100 тис. населення за 9 місяців 2024 року, але вище загальнодержавного майже вдвічі.

Кількість ВІЛ-позитивних осіб, зареєстрованих на пізніх стадіях, продовжує зростати.

Показник захворюваності населення на злоякісні новоутворення складає 245,7 на 100 тис. населення. Питома вага онкохворих з III –IV стадією раку молочної залози становить 27,4%, питома вага онкохворих з III –IV стадією раку шийки матки – 32,3%.

4. Основні екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення Житомирської області

Навколишнє природне середовище нашої країни є ще однією жертвою російської агресії. Воєнні дії вплинули на кожний компонент довкілля – тваринний і рослинний світ, воду, повітря, ґрунт. Наслідки цього негативного впливу на жаль будуть довгостроковими та матимуть не лише локальний, а й глобальний характер.

Наразі на території Житомирської області спостерігається тенденція до зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел і поліпшення якості повітря як по всій території країни, так і в області.

При цьому забруднене повітря не має сталих кордонів в межах конкретної області чи міста. Викиди в атмосферне повітря переносяться, осідають і впливають на території інших областей та держав, іноді на відстані тисячі кілометрів.

Зменшення рівня забруднення атмосферного повітря слугує неспростовним доказом, що підприємства зі старими радянськими установками без автоматизованих систем контролю і онлайн моніторингу, які були зруйновані чи припинили свою діяльність внаслідок інших причин, суттєво забруднювали наші міста викидами в атмосферне повітря в процесі своєї діяльності.

Тому, на майбутнє обов'язкова повоєнна модернізація пошкоджених підприємств та застарілих установок повинна базуватися на принципах «зеленого відновлення».

Встановлення на кожному підприємстві автоматизованих систем контролю та онлайн-моніторингу викидів, аби спостерігати в режимі реального часу за рівнем забруднення повітря у регіоні.

Вирішення проблеми модернізації підприємств за найкращими доступними технологіями європейського зразка – є обов'язковою, якщо ми не хочемо повернутися до попередніх високих обсягів забруднення.

Відходи є одним із найбільш вагомих факторів забруднення навколишнього середовища і негативного впливу на всі компоненти довкілля, оскільки вони призводять до забруднення підземних та поверхневих вод, атмосферного повітря, земельних ресурсів.

Проблема негативного впливу відходів на навколишнє середовище є однією з найбільш важливих у регіоні. Щорічно обсяги їхнього накопичення збільшуються, виникають несанкціоновані звалища, повільно вирішується проблема управління з небезпечними відходами. У селищах та містах області нараховується 824 сміттєзвалища та 6 полігонів для збирання і зберігання твердих побутових відходів. Ситуація ускладнюється й тим, що існує значний розрив між кількістю накопичених відходів та обсягами їх знешкодження й перероблення.

Відсутність ефективної системи управління відходами на рівні області зумовлює накопичення їх значної кількості в місцях видалення, що призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних ресурсів та атмосферного повітря, погіршення умов проживання населення.

Для підвищення ефективності роботи щодо управління з відходами до Програми охорони навколишнього природного середовища в Житомирській області на 2023-2027 роки включені заходи з раціонального використання, зберігання й утилізації відходів виробництва та побутових відходів, серед яких:

проєктування, будівництво та реконструкція полігонів побутових відходів і сміттєпереробних заводів;

проведення заходів щодо забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, видалення і знешкодження відходів та небезпечних хімічних речовин, у тому числі непридатних хімічних засобів захисту рослин у місцях їх складування;

створення та утримання спеціально обладнаних місць (сховищ, полігонів) для накопичення, зберігання та утилізації відходів, із застосуванням спеціального обладнання і потужностей з їх переробки для вирішення питань утилізації, переробки та використання техногенних промислових відходів від діяльності гірничих та каменеобробних підприємств.

Департаментом екології та природних ресурсів розроблено проєкт Регіонального плану управління відходами в Житомирській області до 2030 року, в якому визначено графік закриття існуючих сміттєзвалищ (МВВ - місць видалення відходів).

Відповідно вищезгаданого графіку органам місцевого самоврядування необхідно закрити існуючі сміттєзвалища та провести рекультивацію земельних ділянок на яких розміщені відходи.

Разом з тим відповідно до Закону України «Про управління відходами» органам місцевого самоврядування потрібно розробити місцеві плани управління відходами на території громади з урахуванням Регіонального плану управління відходами в Житомирській області до 2030 року.

Згідно з даними інвентаризації на 01.01.2024 в області налічується 409,7738 тонн непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин, які підлягають знешкодженню. Умови зберігання більшості хімічних речовин є незадовільними. Із метою зменшення техногенного навантаження на навколишнє середовище та запобігання забрудненню об'єктів довкілля необхідно забезпечити екологічне безпечне збирання та зберігання залишків зазначених небезпечних речовин у повному об'ємі.

Протягом останніх років залишається питання забруднення поверхневих водних об'єктів в основному через викиди недостатньо очищених стічних вод унаслідок неефективної роботи каналізаційно-очисних споруд, недотримання режиму використання бережливих захисних смуг, засмічення водойм побутовими відходами. Головними джерелами забруднення поверхневих водних об'єктів є підприємства житлово-комунального господарства. Для вирішення

проблеми очистки стічних вод комунальних підприємств необхідно виконати роботи з будівництва нових, реконструкції наявних очисних споруд, а також об'єктів водопровідно-каналізаційних мереж. Зазначені заходи потребують значних капітальних вкладень та часу на їх виконання.

Відповідно до розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 29.12.2022 № 387 «Про затвердження кошторису витрат обласного фонду охорони навколишнього природного середовища на 2023 рік», із змінами передбачено виконання заходів з природоохоронної діяльності на загальну суму 9682,05 тис. грн.

Протягом минулого року виконано природоохоронних заходів на загальну суму 8721,05 тис. грн, що становить 90,1 % від запланованих:

- розроблення документації із землеустрою для територій і об'єктів природно-заповідного фонду – 300, 00 тис. грн;
- нове будівництво очисних споруд каналізації у селищі Романів Житомирського району Житомирської області (І черга) – 8421,05 тис. грн.

Вагомою екологічною проблемою області є порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму водних об'єктів. Одним із важливих чинників антропогенного впливу на річки і водойми є розорювання їх прибережних захисних смуг та надходження до них неочищеного поверхневого стоку з територій населених пунктів, що призводить до замулювання русел, забруднення вод, порушення гідрологічного режиму та технічного стану водних об'єктів.

Важливим завданням на сьогодні є збереження для майбутніх поколінь цінних природних комплексів та ландшафтів, біологічного різноманіття, а також раціональне використання природних ресурсів. Мережею природно-заповідних територій охоплена лише певна частина наявного біологічного і ландшафтного різноманіття області. Вона не вміщує всі типи ландшафтів, не формує цілісної системи, яка забезпечує стійкість ландшафтних систем, збереження біотичного і ландшафтного різноманіття. Основними загрозами для біологічного та ландшафтного різноманіття є денатуралізація природних ландшафтів, антропогенна діяльність, поширення інвазійних видів, розповсюдження хвороб та шкідників.

За результативним показником Програми заліснення Житомирської області на 2023-2027 роки площа земельних ділянок, які планується передати лісгосподарським підприємствам для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг до 2027 року становить 10000 га. За 2023 рік (плановано 2000 га) зазначений показник виконано на 125% і становить 2500,7561 га.

На території області знаходиться 284 об'єкти природно-заповідного фонду загальною площею 143203,7814 га, з них 20 об'єктів загальнодержавного значення (їх площа становить 57940,04 га) та 264 об'єктів місцевого значення (їх площа становить 85263,7414 га). Відсоток заповідності становить 4,75 %.

Отже, продовжуємо і надалі працювати над вказаними вище та іншими питаннями задля відновлення, збалансованого розвитку та покращення стану навколишнього природного середовища на території нашої області.

Вирішення вищевказаних екологічних проблем необхідно здійснювати з урахуванням положень природоохоронного законодавства та:

Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р;

Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

Плану заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р;

Державної стратегії управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022-2024 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;

Водної стратегії України на період до 2050 року та плану її реалізації у 2022-2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134;

Цілей Сталого Розвитку, затверджених 70-ю сесією Генеральної асамблеї ООН (резолуція від 25.09.2015 № 70/1), з урахуванням Указу Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 686-р «Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку»;

Ріо – Конвенцій та інших міжнародних угод природоохоронного спрямування.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля

Міжнародні зобов'язання у сфері охорони довкілля Україна взяла на себе, підписавши більш ніж 50 міжнародних багатосторонніх угод, що стосуються збереження та збалансованого використання біорізноманіття, серед яких:

Конвенція про біологічне різноманіття, яка була започаткована під час Всесвітньої конференції глав держав та міністрів довкілля у 1992 році в м. Ріо-де-Жанейро (Бразилія) й ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;

Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м. Рамсар, Іран, 1971 р.);

Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);

Угоди про збереження кажанів в Європі (1991 р.);

Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);

- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996 р.);

Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);

Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р.;

Стокгольмська конвенція про стійкі органічні забруднювачі (Стокгольм, 2001 р.), яка ратифікована в Україні від 18 квітня 2007 року.

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» визначено (ст. 204), що до компетенції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:

забезпечення реалізації державної політики у сфері заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі, здійснення управління та регулювання у сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України на відповідній території;

участь у проведенні моніторингу стану навколишнього природного середовища;

участь у розробленні стандартів щодо регулювання використання природних ресурсів і охорони навколишнього природного середовища від забруднення та інших шкідливих впливів;

реалізація повноважень у сфері оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства про оцінку впливу на довкілля;

затвердження за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для підприємств, установ і організацій лімітів використання

природних ресурсів (крім природних ресурсів загальнодержавного значення), скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (крім скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення, навколишнього природного середовища за межами відповідної території);

видача дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, викиди шкідливих речовин у навколишнє природне середовище, спеціальне використання природних ресурсів відповідно до законодавства;

реалізація повноважень у сфері стратегічної екологічної оцінки відповідно до законодавства про стратегічну екологічну оцінку;

вирішення інших питань у сфері охорони навколишнього природного середовища відповідно до закону.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України (№ 722/2019) мають дотримуватись Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року.

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. Процедури надання таких дозволів залишилися незмінними.

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

Водний кодекс України;

постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування»;

постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується»;

Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;

наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами»;

постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів».

Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги у сфері охорони атмосферного повітря визначаються в Законі України «Про охорону атмосферного повітря». Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря»;

постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок видачі дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами»;

постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря»;

посібник з інвентаризації джерел викидів в атмосферне повітря;

максимальні допустимі концентрації та «можливі рівні безпечного ефекту» для забруднюючих речовин в атмосферному повітрі для заселених територій.

Правові засади у сфері управління з відходами забезпечуються Законом України «Про управління відходами» та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами.

Закон України «Про основи містобудування» зобов'язує суб'єктів містобудівної діяльності при розробці та реалізації містобудівної документації дотримуватись основних завдань та заходів щодо забезпечення соціально, економічно і екологічно збалансованого розвитку, а також екологічної безпеки територій (стаття 19)⁵¹. Екологічна безпека територій передбачає дотримання встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, утилізації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів. Пріоритетні напрямки і вимоги і критерії екологічної безпеки визначені у Постанові Верховної Ради України «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки»⁵².

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так Законом України «Про інвестиційну діяльність» встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання

яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля».

6. Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Стратегії

Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Стратегії визначалися відповідно до контрольного переліку, наведеного в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?		●		+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		●		+
3. Погіршення якості атмосферного повітря?		●		+
4. Появу джерел неприємних запахів?			●	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			●	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?	●			+
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?		●		+
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			●	
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			●	
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			●	
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			●	
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			●	
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?		●		
14. Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			●	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?		●		
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?		●		

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Управління відходами				
17. Збільшення кількості утворених побутових відходів?		●		+
18. Збільшення кількості небезпечних відходів?			●	
19. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів управління відходами?			●	
20. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			●	
Земельні ресурси				
21. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			●	
22. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			●	
23. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			●	
24. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			●	
25. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			●	
26. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			●	
Біорізноманіття та рекреаційні зони				
27. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			●	+
28. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			●	
29. Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			●	
30. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			●	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				
31. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?		●		+
32. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			●	+
33. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			●	+
Населення та інфраструктура				
34. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			●	
35. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			●	
36. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?		●		
37. Необхідність будівництва нових об'єктів для		●		

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
забезпечення транспортних сполучень?				
38. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			•	
39. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			•	+
Екологічне управління та моніторинг				
40. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			•	
41. Погіршення екологічного моніторингу?			•	
42. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			•	
43. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			•	
Інше				
44. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		•		
45. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			•	
46. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			•	
47. Суттєве порушення якості природного середовища?			•	
48. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			•	
49. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			•	

На основі оцінок, представлених в таблиці 6.1. можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії:

Атмосферне повітря.

Однією з основних екологічних проблем області є забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств і автотранспорту. Загалом Стратегія орієнтована на розв'язання цієї проблеми. Стратегія не передбачає створення нових підприємств із значними обсягами викидів, водночас, існуючими підприємствами регіону плануються заходи, спрямовані на модернізацію виробництва, впровадження ресурсозберігаючих технологій тощо. Зменшенню викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел може сприяти поліпшення стану дорожньо-транспортної інфраструктури.

Водні ресурси.

Стратегія не передбачає створення підприємств, діяльність яких призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Водночас, за умови відновлення промислового виробництва регіону з їх подальшим стабільним розвитком ймовірно може призвести до збільшення обсягів скидів у поверхневі води та до збільшення навантаження на каналізаційні системи і погіршення якості очисних споруд. Стратегією передбачається реалізація заходів з будівництва та реконструкції очисних споруд, мереж каналізації.

Управління відходами.

Серед низки екологічних проблем, які мають місце в області, особливо гостро стоїть проблема управління відходами, які є одним з найбільших забруднювачів навколишнього середовища та негативно впливають на всі його компоненти. Ситуація ускладнюється і тим, що зберігається значний розрив між обсягами накопичених відходів і обсягами їх утилізації та знешкодження. Враховуючи природні та економічні фактори, основну складову в загальній масі відходів, що утворюються в області, займають побутові відходи та промислові відходи. У селищах та містах області нараховується 824 сміттєзвалища та 6 полігонів для збирання і зберігання твердих побутових відходів.

Недостатня кількість та технічний стан спеціалізованої техніки ставить під загрозу процес сміттевого видалення в більшості районних центрів області. На територіях сільських рад відсутні спеціалізовані підприємства у сфері управління з побутовими відходами, самі відходи складуються у природних рельєфних утвореннях. Існуюча система санітарного очищення населених пунктів недосконала, її фрагментарність, роз'єднаність та різнорідність не забезпечує достатнього контролю за санітарним станом територій та управлінням побутовими відходами. Через відсутність на території області переробних та сортувальних комплексів (в достатній кількості), на полігони та сміттєзвалища потрапляє значна частина відходів, які мають ресурсну цінність і підлягають переробці та утилізації. Департаментом екології та природних ресурсів розроблено проект Регіонального плану управління відходами в Житомирській області до 2030 року, в якому визначено графік закриття існуючих сміттєзвалищ (МВВ - місць видалення відходів).

Відповідно вищезгаданого графіку органам місцевого самоврядування необхідно закрити існуючі сміттєзвалища та провести рекультивацію земельних ділянок на яких розміщені відходи.

Разом з тим відповідно до Закону України «Про управління відходами» органам місцевого самоврядування потрібно розробити місцеві плани управління відходами на території громади з урахуванням Регіонального плану управління відходами в Житомирській області до 2030 року. Реалізація зазначеного плану управління відходами, після його затвердження, дозволить покращити ситуацію у сфері управління відходами на території Житомирської області.

Земельні ресурси.

Внаслідок реалізації Стратегії не передбачається будь-якого посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у ландшафті або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Біорізноманіття.

У Стратегії не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду.

Рекреаційні зони та культурна спадщина.

Реалізація Стратегії має сприяти покращенню здоров'я населення. Впровадження передбачених завдань не призводитиме до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини. Вплив буде залежати від того, наскільки будуть дотримані природоохоронні вимоги.

Населення та інфраструктура.

Реалізація завдань Стратегії не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення області.

Екологічне управління, моніторинг та інше.

В Стратегії передбачені завдання, спрямовані на збереження природних ресурсів. За умови дотримання зазначених заходів не очікується послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки. Реалізація сприятиме створенню системи екологічного контролю та моніторингу ефективності досягнення екологічних цілей. Ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії

Для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Стратегії передбачається реалізація таких заходів (таблиця 7.1.).

Водночас, це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації конкретних заходів і проєктів, а також в процесі надання екологічних дозволів.

Таблиця 7.1.

Заходи, що передбачається реалізувати для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Стратегії

Складова довкілля	Заходи
Атмосферне повітря	<p>Відтворення лісів, створення нових лісових насаджень та ідентифікація самозаліснених земель.</p> <p>Охорона лісу від пожеж.</p> <p>Збереження природно-заповідного фонду.</p> <p>Вжиття заходів щодо створення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду.</p> <p>При проведенні поточних середніх та капітальних ремонтів на автомобільних дорогах загального користування місцевого значення будуть підготовлені відповідні проєктні рішення, які включатимуть розділи стосовно оцінки впливу передбачених робіт на навколишнє середовище.</p> <p>Модернізація котелень та переведення їх на альтернативні види палива.</p> <p>Проведення науково-дослідних робіт.</p> <p>Організація і здійснення робіт з екологічної освіти, поглиблення екологічного спрямування діяльності екологічних гуртків, придбання обладнання для екологічних кабінетів, створення постійно діючих природоохоронних виставок, зміцнення матеріально-технічної бази центрів творчості дітей та молоді, центрів науково-технічної творчості учнівської молоді, шкіл та шкіл-інтернатів, дошкільних закладів області.</p>
Водні ресурси	<p>Дотримання екологічних умов під час провадження будівництва очисних споруд господарсько-побутових стоків у селищі Романів та с. Висока Піч Житомирського району, передбачені висновком з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності.</p> <p>Проведення науково-дослідних робіт.</p> <p>Здійснення інформаційного забезпечення природоохоронної діяльності, проведення (у тому числі підведення підсумків, нагородження) конкурсів, фестивалів, організація виставок, нарад, семінарів, науково-практичних конференцій.</p> <p>Організація і здійснення робіт з екологічної освіти, поглиблення екологічного спрямування діяльності екологічних гуртків, придбання обладнання для екологічних кабінетів, створення постійно діючих природоохоронних виставок, зміцнення матеріально-технічної бази центрів творчості дітей та молоді, центрів науково-технічної творчості учнівської молоді, шкіл та шкіл-інтернатів, дошкільних закладів області.</p>

Управління відходами	<p>Фінансова підтримка проєктів з розвитку ресурсо- та енергозберігаючих інноваційних технологій.</p> <p>Забезпечення екологічно безпечного управління відходами, у тому числі непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин.</p> <p>Проведення науково-дослідних робіт.</p> <p>Організація і здійснення робіт з екологічної освіти, поглиблення екологічного спрямування діяльності екологічних гуртків, придбання обладнання для екологічних кабінетів, створення постійно діючих природоохоронних виставок, зміцнення матеріально-технічної бази центрів творчості дітей та молоді, центрів науково-технічної творчості учнівської молоді, шкіл та шкіл-інтернатів, дошкільних закладів області.</p>
Земельні ресурси	<p>Розробка проєктної документації та рекультивація порушених земель.</p> <p>Проведення вишукувальних робіт, розробка проєктної документації та будівництво і реконструкція протиерозійних гідротехнічних споруд.</p> <p>Поліпшення сільськогосподарських та лісогосподарських угідь.</p> <p>Проведення науково-дослідних робіт.</p>
Біорізноманіття	<p>Охорона лісів від пожеж.</p> <p>Розроблення документації із землеустрою для територій і об'єктів природно-заповідного фонду.</p> <p>Проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду.</p> <p>Відтворення лісів, створення нових лісових насаджень та ідентифікація самозаліснених земель.</p> <p>Вжиття заходів щодо створення нових та розширення меж існуючих об'єктів природно-заповідного фонду.</p> <p>Проведення науково-дослідних робіт.</p> <p>Організація і здійснення робіт з екологічної освіти, поглиблення екологічного спрямування діяльності екологічних гуртків, придбання обладнання для екологічних кабінетів, створення постійно діючих природоохоронних виставок, зміцнення матеріально-технічної бази центрів творчості дітей та молоді, центрів науково-технічної творчості учнівської молоді, шкіл та шкіл-інтернатів, дошкільних закладів області.</p>
Охорона здоров'я населення	<p>Забезпечення комплексного доступу населення до стаціонарної медичної допомоги.</p> <p>Впровадження технологій телемедицини, використання інформаційно-комунікаційних технологій для консультацій та діагностики в лікувальних закладах області.</p> <p>Розвиток сучасної системи надання медичної допомоги матерям та дітям.</p> <p>Модернізація закладів охорони здоров'я спроможної мережі Житомирського госпітального округу.</p> <p>Оновлення маршрутів пацієнтів в межах госпітального округу.</p> <p>Виконання заходів щодо медичної та психологічної реабілітації військовослужбовців та ВПО.</p>

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив

Під час проведення СЕО визначено доцільність та прийнятність планованої діяльності (завдання Стратегії) і обґрунтування економічних, технічних, організаційних та інших завдань щодо забезпечення безпеки довкілля, а також оцінено вплив на навколишнє середовище, прогноз впливу на навколишнє середовище, виходячи із особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов, а також з урахуванням сильних і слабких сторін регіону (внутрішні фактори) та можливостей і загроз (зовнішні фактори).

У контексті СЕО проекту змін до Стратегії були розглянуті два сценарії розвитку, які є можливими варіантами комплексного розвитку регіону, базованими на балансах розвитку економічної і соціальної сфер та їх впливу на екологічний стан і якість життя населення, а саме:

оптимістичний, що передбачає реалізацію Стратегії;

гіпотетичний «нульовий», за яким не розробляється і не затверджується Стратегія.

В якості альтернативи розглядався «нульовий сценарій», тобто опис, прогнозування та оцінку ситуації у випадку незатвердження Стратегії. Це означає збереження незмінною існуючої на даний момент ситуації в області. Незатвердження Стратегії не дасть змоги збільшити позитивні впливи на довкілля і здоров'я населення, які мають бути наслідком виконання завдань Стратегії. Реалізація «нульового сценарію» не забезпечить досягнення збалансованого (сталого) розвитку Житомирської області. Це може призвести до погіршення екологічної ситуації і як наслідок може відобразитися на умовах життя та здоров'ї населення.

За результатами аналізу реалізації кожного із сценаріїв та прогнозу можливих шляхів розвитку області у випадку домінування тих чи інших факторів та з урахуванням впливу ефектів чи негативних наслідків від них визначено наступне.

В рамках гіпотетичного сценарію подальший сталий розвиток області ускладниться та погіршиться екологічна ситуація, ресурси використовуватимуться неефективно. Це означає збереження інерції розвитку з негативними тенденціями і диспропорціями та загроз екологічній безпеці і безпеці життя населення.

В рамках оптимістичного сценарію виконання завдань Стратегії позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони та культурну спадщину. Це означає, що реалізація Стратегії сприятиме гармонізації економічної, соціальної і екологічної складових розвитку регіону та підвищенню рівня його збалансованості і стійкості.

Зазначені результати свідчать про необхідність затвердження проекту змін до Стратегії.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

СЕО не завершується прийняттям рішення про затвердження змін до Стратегії.

Статтею 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» визначено, що замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному вебсайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО.

Моніторинг та оцінка реалізації Стратегії проводиться щороку відповідно до Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 816. У ході його проведення буде визначено вплив реалізації завдань Стратегії на довкілля та здоров'я населення, що базуватиметься на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів), які демонструють наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме:

загальний обсяг водовідведення, у тому числі нормативно очищених стічних вод та забруднених зворотних вод, млн. м³;

питома вага використаних, знешкоджених та утилізованих відходів від загального обсягу утворених, %;

кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду на території області, одиниць; площа земель природно-заповідного фонду, %;

кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом активного туберкульозу (на 100 тис. населення), осіб;

кількість хворих з уперше в житті виявленим діагнозом злоякісного новоутворення (на 100 тис. населення), осіб;

кількість померлих дітей віком до 1 року на 1 тис. народжених живими, проміле;

частка населення, що отримує медичну допомогу у сімейних лікарів, %;

планова ємність амбулаторно-поліклінічних закладів (на 10 тис. осіб населення), відвідувань за зміну;

забезпеченість населення лікарями загальної практики сімейної медицини (на 10 тис. осіб населення), лікарів.

Заплановано здійснення наступних заходів:

порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками в містах області в яких реалізуються завдання Стратегії 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників – проведення аналізу на предмет зв'язку з реалізацією завдань Стратегії);

порівняння захворюваності населення, у тому числі окремо захворюваності органів дихання, з минулорічними показниками у містах області в яких реалізуються завдання Стратегії 1 раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження (у разі виявлення перевищень минулорічних показників – проведення аналізу на предмет зв'язку з реалізацією заходів Стратегії).

Таблиця 9.1.

Програма моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

№ з/п	Заходи моніторингу	Одиниця виміру	Роки		Оцінка 2024/ 2023, %	Показник оцінки	Примітка
			2023	2024			
Охорона атмосферного повітря							
1	Загальні обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення на території області	тис. тон			< 100	Позитивний результат	За статистичними даними
					= 100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
					> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії	
2	Загальні обсяги викидів в атмосферне повітря окремо по парниковим газам від стаціонарних джерел забруднення на території області	млн тон			< 100	Позитивний результат	За статистичними даними
					= 100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
					> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії	
Охорона водних ресурсів							
3	Забір прісної води – усього, у тому числі: - з поверхневих водних джерел; - із підземних джерел	млн куб. метрів			< 100	Позитивний результат	За статистичними даними
					= 100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
					> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії	
4	Скинуто зворотних вод у поверхневій водні об'єкти, усього, - у тому числі забруднених				< 100	Позитивний результат	За даними сектору у Житомирській області Державного агентства водних ресурсів України
					= 100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
					> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії	

Поводження з відходами							
5	Утворено відходів (1-4 класів небезпеки), з них: - утилізовано; - видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти	тис. тон			< 100	Позитивний результат	За статистичними даними
					= 100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
					> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії	
Розвиток мережі об'єктів природно-заповідного фонду							
6	Загальна кількість об'єктів природно-заповідного фонду на території області	одиниць			< 100	Позитивний результат	За даними Управління екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної адміністрації
					= 100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
					> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії	
7	Площа об'єктів природно-заповідного фонду	гектарів			< 100	Позитивний результат	За даними Управління екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної адміністрації
					= 100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
					> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії	
Здоров'я населення							
8	Захворюваність на туберкульоз	осіб на 100 тис. населення			< 100	Позитивний результат	За статистичними даними
					= 100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
					> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії	
9	Забезпеченість лікарями	осіб на 100 тис. населення			< 100	Позитивний результат	За статистичними даними
					= 100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
					> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії	
10	Смертність населення	випадків на 1000 осіб			< 100	Позитивний результат	За статистичними даними
					= 100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
					> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії	

11	Питома вага злоякісних новоутворень, виявлених в I-II стадії	%			< 100	Позитивний результат	За статистичними даними
					= 100	Нейтральний результат, що потребує подальшого моніторингу	
					> 100	Негативний результат, необхідно вжити заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії	

Замовник СЕО здійснюватиме моніторинг наслідків виконання Стратегії шляхом збору та аналізу інформації/статистичних даних від Головного управління статистики у Житомирській області, Департаменту екології та природних ресурсів Житомирської обласної державної адміністрації, сектору у Житомирській області Державного агентства водних ресурсів України, Департаменту охорони здоров'я Житомирської обласної державної адміністрації, суб'єктів господарювання, що проводять свою діяльність на території області.

Здійснення моніторингу наслідків виконання Стратегії для довкілля, у тому числі на здоров'я населення, за запропонованими показниками із введенням щорічної звітності, дасть можливість своєчасно виявляти порушення і недоліки, відхилення показників та своєчасно опрацьовувати питання з метою їх усунення, готувати та оприлюднювати інформацію про хід (стан) реалізації Стратегії.

10. Резюме

Ефективним інструментом імплементації екологічної складової в планування територіального розвитку та превентивного управління в галузі охорони навколишнього природного середовища є СЕО, що застосовується як системний процес для всебічного оцінювання на етапі планування проекту документа державного планування.

Стратегія є документом державного планування на довгостроковий період.

Стратегія передбачає основні завдання і заходи розвитку ефективної і конкурентоздатної економіки, територій та залучення всіх резервів для розвитку людського капіталу – основного рушія регіонального розвитку, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки регіону. Основні завдання і заходи Стратегії щодо розвитку галузей (сфер діяльності), протягом дії її реалізації, серед яких можуть бути такі, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планової діяльності. Для них має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

Крім того, в Стратегію включені цілі та завдання щодо реалізації економічного і соціального розвитку області протягом дії терміну реалізації, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» також можуть підлягати оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планової діяльності, зокрема по таких напрямках, як: сільське господарство, промисловість, лісове господарство, будівництво, транспортне та дорожнє господарство, житлово-комунальне господарство, туризм, поводження з відходами, техногенна безпека, охорона навколишнього природного середовища та іншим.

Основними екологічними проблемами області є:

забруднення поверхневих вод унаслідок скидання неочищених або недостатньо очищених стоків, відсутність очисних споруд, фізичний і моральний знос водопровідно-каналізаційних систем, недостатнє фінансування на їх утримання, ремонт і реконструкцію;

відсутність ефективної системи управління відходами на рівні області зумовлює накопичення їх значної кількості в місцях видалення, що призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних ресурсів та атмосферного повітря, погіршення умов проживання населення;

надзвичайно важливою проблемою є безпечне зберігання та утилізація непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин (згідно з даними інвентаризації, на 01.01.2024 в області налічується 409,7738 тонн непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин, які підлягають знешкодженню);

забруднення атмосферного повітря;
виснажливе використання біоресурсів та зменшення біорізноманіття;
наявність територій, для яких характерне руйнування ґрунту поверхневими водними потоками, що негативно впливає на стан земель сільськогосподарських та лісогосподарських підприємств;
необхідність підвищення рівня екологічної культури, пропагування нових знань, інформованості населення області, зокрема з питань сталого розвитку та охорони довкілля.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля міста визначаються законами України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про управління відходами», Водним кодексом України, Указом Президента України (№ 722/2019) «Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

На основі методу оцінки встановлено, ймовірність того, що реалізація Стратегії призведе до загострення наявних проблем, можливих негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть сумарний (кумулятивний) вплив, є незначною.

Очікується, що реалізація завдань Стратегії позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, земельних і лісових ресурсів, біорізноманіття та ситуацію з відходами, а відтак на здоров'я людей.

Для посилення позитивного ефекту від реалізації Стратегії визначені додаткові заходи.

Моніторинг запропонованих індикаторів щодо ефективності впровадження Стратегії є важливою формою контролю фактичного впливу на довкілля від реалізації завдань Стратегії та основою для своєчасного і оперативного прийняття необхідних управлінських рішень для виправлення або упередження негативної ситуації.